

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Sèrie P - Número 163

I Legislatura

Any 1984 (primer període)

Presidència del Molt Honorable Sr. Heribert Barrera

Sessió Plenària núm. 82,
tinguda dimarts 28 de febrer de 1984

Sessió Plenària núm. 83,
Primera reunió,
tinguda dimarts 28 de febrer de 1984

SUMARI

Sessió Plenària núm. 82

*La sessió s'obre a dos quarts d'onze del matí, sota la presidència del M. H. Sr. Heribert Barrera. Atès el caràcter de secreta, no se'n fa la transcripció. El Ple hi pren els acords següents: aprovar la **liquidació del Pressupost del Parlament de l'exercici del 1983** (p. 5443); aprovar el **Pressupost del Parlament per al 1984** (p. 5443), i designar **Diputats Interventors** fins al final de la legislatura els Diputats I. Srs. Lucchetti, Manuel-Rimbau i Santiburcio (p. 5444).*

La sessió s'aixeca a dos quarts i onze minuts d'onze.

Sessió Plenària núm. 83

La sessió s'obre a tres quarts i mig de dotze del matí. Presideix el M. H. Sr. Heribert Barrera, qui adreça uns mots de benvinguda a l'Excm. Sr. Joaquín Ruiz-Jiménez, Defensor del Pueblo, i al seu adjunt, Sr. Álvaro Gil-Robles, convidats en aquesta sessió.

Intervé el Diputat I. Sr. Besa, del G.p. de Centristes, per una qüestió d'ordre (p. 5451). Li respon el M. H. Sr. President (p. 5451). Intervenien sobre la mateixa qüestió el Diputat I. Sr. Besa (p. 5451) i el portaveu del G. p. de Centristes, I. Sr. Luna (p. 5452).

Abans d'iniciar l'ordre del dia l'I. Sr. Secretari Primer dóna lectura a la llista de preguntes d'aquesta sessió (p. 5452).

*El primer punt de l'ordre del dia és el debat de la **Proposició de Llei del Síndic de Greuges**. Pren la paraula el Diputat I. Sr. Capdevila, del*

G. Mixt, per retirar un **vot particular** (p. 5452). Intervé el Diputat I. Sr. Camps i Rovira, del G. p. de Convergència i Unió, per anunciar una **esmena transaccional** presentada per tots els Grups, que lliura a la Mesa (p. 5456).

Es passa a la votació dels articles 1 al 34 i de les **Disposicions addicional i final**, que són aprovats per unanimitat (p. 5456). Intervenien sobre una qüestió d'ordre el M. H. Sr. President i el Diputat I. Sr. Camps i Rovira (p. 5456).

L'I. Sr. Secretari Primer fa la lectura de l'**esmena transaccional**, que proposa una disposició transitòria nova (p. 5456). Es posa a votació la dita **esmena**, que és aprovada per unanimitat (p. 5456).

Tot seguit es fa la votació de tota la **Llei**, i és aprovada per 100 vots a favor, cap en contra i cap abstenció (p. 5456).

Es passa al segon punt de l'ordre del dia, la **Proposta de Proposició de Llei per a regular les relacions entre la institució del Defensor del Pueblo i les figures similars en les diverses Comunitats Autònomes, i designació dels Diputats que hauran de defensar-la**. Es vota la dita **Proposta de Proposició de Llei**, que resta aprovada per 97 vots a favor, cap en contra i cap abstenció (p. 5457).

Intervenien per a explicació de vot els Diputats I. Srs. Camps i Rovira, del G. p. de Convergència i Unió (p. 5457), Casares, del G. Socialista (p. 5457), Clua, del G. p. de Centristes (p. 5459), Casas-Salat, del G. p. d'Esquerra Republicana (p. 5460), Ribó, del G. p. del PSUC (p. 5460), i Capdevila, del G. Mixt (p. 5461).

Es passa a la **designació dels Diputats que hauran de defensar davant el Congrés dels Diputats la Proposició de Llei** aprovada. Es vota la proposta que siguin tres els Diputats, i és aprovada per 84 vots a favor, cap en contra i cap abstenció (p. 5462).

Se suspèn la sessió a un quart i quatre minuts de dues i es reprèn a dos quarts i un minut de dues del migdia.

L'I. Sr. Secretari Primer llegeix els noms de les I. Sres. Diputades i dels I. Srs. Diputats, els quals procedeixen a votar. En acabat, el M. H. Sr. President en fa l'escrutini (p. 5462), i fa avinent el resultat de la votació, per la qual queden designats els Diputats I. Srs. Casares, Capdevila i Clua (p. 5462).

El M. H. Sr. President anuncia una **proposta de modificació** de l'ordre del dia, per la qual se suprimiria el **punt tercer** (p. 5462); posada a votació, és aprovada per 79 vots a favor, cap en contra i 10 abstencions (p. 5462).

Se suspèn la sessió a tres quarts i cinc minuts de dues del migdia.

El punt següent de l'ordre del dia és la **Proposició de Llei sobre la Compilació del Dret Civil de Catalunya**, que s'inicia amb la votació dels **articles 1, 3, 4, 5, 15, 18, 23, 27, 28, 29, 31 i 32**, als quals no hi ha presentada cap esmena i que resten aprovats per unanimitat (p. 5463).

A l'**article 2** hi ha una **esmena** subsegüent al Dictamen del Consell Consultiu, **de supressió**, que és aprovada per unanimitat (p. 5463).

Es passa després al grup d'articles que fan referència a les institucions dotals i paradotals. Intervé la Diputada I. Sra. Sallés, del G. p. del PSUC, per defensar els **vots particulars núms. 10, 13, 14, 16, 18, 28, 31 i 35** (p. 5463). Pren la paraula el Diputat I. Sr. Casares, del G. Socialista, per defensar els **vots particulars** del seu Grup, que són idèntics als del G. p. del PSUC (p. 5465). Intervé en contra el Diputat I. Sr. Casas-Salat, del G. p. d'Esquerra Republicana (p. 5469).

Es posen a votació els **vots particulars** dels G. p. del PSUC i Socialista als **articles 9, 10, 11, 12, 17 i 20 i addició dels 9 bis i 15 bis**, que són rebutjats per 37 vots a favor, 54 en contra i 1 abstenció (p. 5471).

Es voten els **articles 9, 10, 11, 12, 17 i 20** del text del Dictamen, que són aprovats per 55 vots a favor, 37 en contra i 1 abstenció (p. 5471).

Intervé el Diputat I. Sr. Casares, del G. Socialista, per defensar els **vots particulars núms. 4 i 20**, que tot seguit retira (p. 5471). La Diputada I. Sra. Sallés, del G. p. del PSUC, intervé també per retirar els **vots particulars núms. 5 i 21** (p. 5471).

Es passa a la votació dels **articles 6 bis i 13** del Dictamen, que resten aprovats per 50 vots a favor, cap en contra i 36 abstencions (p. 5471).

Pren la paraula el Diputat I. Sr. Casares per retirar els **vots particulars 1 i 3**, del G. Socialista, a l'**article 6** (p. 5472). La Diputada I. Sra. Sallés intervé per defensar el **vot particular núm. 2**, del G. p. del PSUC, a l'**article 6** i per retirar el **vot particular** a l'**article 11** de la Compilació (p. 5472). Intervé en un torn en contra el Diputat I. Sr. Albiol, del G. p. de Convergència i Unió (p. 5472).

Posat a votació el **vot particular núm. 2**, del PSUC, a l'**article 6**, és rebutjat per 32 vots a favor, 51 en contra i cap abstenció (p. 5472).

Es vota l'**article 6** del Dictamen, que és aprovat per unanimitat (p. 5473).

Intervé la Diputada I. Sra. Sallés per retirar el vot particular núm. 6 (p. 5473). Pren la paraula el Diputat I. Sr. Casares, del G. Socialista, per defensar el **vot particular núm. 7** (p. 5473). Intervé en contra el Diputat I. Sr. Luna, del G. p. de Centristes (p. 5473).

Es vota el **vot particular núm. 7**, del G. Socialista, i és rebutjat per 31 vots a favor, 55 en contra i 1 abstenció (p. 5475).

Es vota tot seguit l'**article 7** del Dictamen, que és aprovat per 55 vots a favor, cap en contra i 32 abstencions (p. 5475).

Pren la paraula la Diputada I. Sra. Sallés, del G. p. del PSUC, per defensar el **vot particular núm. 8 a l'article 8** (p. 5475). El Diputat I. Sr. Casares, del G. Socialista, intervé per defensar el **vot particular núm. 9**, també a l'**article 8** (p. 5476). Intervé en contra el Diputat I. Sr. Albiol, del G. p. de Convergència i Unió (p. 5476).

Posats a votació els dits **vots particulars**, són rebutjats per 31 vots a favor, 57 en contra i 1 abstenció (p. 5477).

Es vota l'**article 8** del Dictamen, que és aprovat per 57 vots a favor, cap en contra i 30 abstencions (p. 5477).

Es passa als règims legals d'associació. Pren la paraula el Diputat I. Sr. Casares, del G. Socialista, per defensar el **vot particular núm. 22, d'addició d'un article 13 bis, i l'esmena núm. 26** (p. 5477). La Diputada I. Sra. Sallés intervé per defensar el **vot particular núm. 23**, idèntic al del G. Socialista (p. 5477). Intervé en un torn en contra el Diputat I. Sr. Luna, del G. p. de Centristes (p. 5477). Es passa a la votació dels **vots particulars núms. 22 i 23 i l'esmena núm. 26**, que són rebutjats per 27 vots a favor, 51 en contra i cap abstenció (p. 5479).

Es passa després a l'**article 14** del Dictamen. Intervé el Diputat I. Sr. Casares, per retirar el **vot particular núm. 24** (p. 5479). La Diputada I. Sra. Sallés intervé també per retirar el **vot particular núm. 25** (p. 5479). Es vota l'**article 14** del Dictamen, que és aprovat per 53 vots a favor, cap en contra i 29 abstencions (p. 5479).

Pren la paraula el Diputat I. Sr. Valentín-Fernández, del G. p. del PSUC, per defensar el **vot particular núm. 29 a l'article 16** (p. 5479).

Intervé el Diputat I. Sr. Casares per defensar el **vot particular núm. 30**, també a l'**article 16**, i idèntic a l'anterior (p. 5480). El Diputat I. Sr. Albiol, del G. p. de Convergència i Unió, intervé en contra (p. 5480).

Posats a votació els **vots particulars núms. 29 i 30**, són rebutjats per 28 vots a favor, 51 en contra i 1 abstenció (p. 5481).

Es vota l'**article 16**, i s'aprova per 51 vots a favor, 28 en contra i 1 abstenció (p. 5481).

Es passa a l'atorgament de testament davant de notari. Intervé el Diputat I. Sr. Valentín-Fernández per defensar l'**esmena núm. 33 i el vot particular núm. 45 als articles 19 i 26 del Dictamen** (p. 5481). Intervé en contra el Diputat I. Sr. Luna, del G. p. de Centristes (p. 5482).

Es voten l'**esmena núm. 33 i el vot particular núm. 45**, i són rebutjats per 31 vots a favor, 49 en contra i 1 abstenció (p. 5483).

Es fa la votació dels **articles 19 i 26 del Dictamen**, i s'aproven per 49 vots a favor, cap en contra i 32 abstencions (p. 5483).

Sobre la preterició errònia de legitimari, **article 21 del Dictamen**, hi ha els **vots particulars** idèntics **36**, del G. Socialista, i **37**, del G. p. del PSUC. Per defensar-los intervenen el Diputat I. Sr. Casares, del G. Socialista (p. 5483), i Valentín-Fernández, del G. p. del PSUC (p. 5484). Pren la paraula en un torn en contra el Diputat I. Sr. Casas-Salat, del G. p. d'Esquerra Republicana (p. 5484). Posats a votació els dits **vots particulars**, són rebutjats per 29 vots a favor, 54 en contra i 1 abstenció (p. 5485). Es vota l'**article 21 del Dictamen** i s'aprova per 55 vots a favor, cap en contra i 30 abstencions (p. 5485).

Es passa a la pèrdua de la quarta marital, els **vots particulars 38**, del G. Socialista, i **39**, del G. p. del PSUC, a l'**article 22 del Dictamen**. Intervenien per retirar-los els Diputats I. Srs. Casares, del G. Socialista (p. 5485), i Valentín-Fernández, del G. p. del PSUC (p. 5486).

Es vota l'**article 22 del Dictamen**, i s'aprova per 53 vots a favor, cap en contra i 31 abstencions (p. 5486). Es passa després a les substitucions fideïcomissàries, **article 24 del Dictamen**, al qual hi ha dos **vots particulars** també idèntics, el **40**, del G. p. del PSUC, i el **41**, del G. Socialista. Per a defensar-los prenen la paraula els Diputats I. Srs. Valentín-Fernández (p. 5486) i Casares (p. 5488). El Diputat I. Sr. Albiol, del G. p. de Convergència i Unió, en fa el torn en contra (p. 5488). Es posen a votació els dits **vots particulars** —després d'haver decaigut **una part del núm. 40**, la referent a l'**article 164 de la Compilació**—, que es rebutgen per 25 vots a favor, 47 en contra i 1 abstenció (p. 5490).

Es vota l'**article 24 del Dictamen**, i s'aprova per 47 vots a favor, 25 en contra i 1 abstenció (p. 5490).

Se suspèn la sessió a un quart i mig de deu del vespre.

SESSIÓ PLENÀRIA Núm. 82

La sessió s'obre a dos quarts d'onze del matí. Presideix el President del Parlament, M. H. Sr. Heribert Barrera, acompanyat de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per l'Oficial Major i l'Oidor de Comptes.

Al banc del Govern seuen els H. Srs. Consellers Adjunt a la Presidència, de Governació i d'Economia i Finances.

Ordre del dia

1. *Aprovació de la liquidació del pressupost del Parlament de l'exercici de 1983.*
2. *Aprovació del pressupost del Parlament per a l'exercici de 1984.*
3. *Designació dels Diputats Interventors fins al final de la legislatura.*

D'acord amb l'article 60.3 del Reglament del Parlament, aquesta sessió té el caràcter de secreta i només se'n publiquen els acords adoptats, els quals es transcriuen tot seguit.

**Liquidació
del Pressupost del Parlament de l'exercici del 1983**

El Ple del Parlament debat la liquidació del Pressupost del Parlament corresponent a l'exercici del 1983 que ha presentat la Comissió de Govern Interior del Parlament. Finalment, d'acord amb l'article 46.3 del Reglament, pren l'acord següent:

«S'aprova la liquidació del Pressupost del Parlament de Catalunya corresponent a l'exercici del 1983 amb el detall que figura en l'annex.»

Pressupost del Parlament per al 1984

El Ple del Parlament, després de debatre el Dictamen de la Comissió de Govern Interior, en virtut del que estableix l'article 46.2 del Reglament, pren l'acord següent:

«1. S'aprova el Pressupost del Parlament de Catalunya per al 1984 per un total de 1.160.111.659 pessetes, amb el detall que figura en l'estat de despeses annex.

»2. S'incorporaran al text articulat de la Llei de Pressupost de la Generalitat per al 1984 les Disposicions Addicionals següents:

»Primera.

»La Comissió de Govern Interior del Parlament ha d'incorporar els romanents de crèdits del Pressupost del Parlament de l'any 1983 als mateixos capítols pressupostaris del Pressupost del 1984.

»Segona.

»Les dotacions pressupostàries de la secció del Parlament de Catalunya s'han de lliurar en ferm i periòdicament a nom del Parlament, a mesura que aquest ho demani, i no seran subjectes a justificació.

»Tercera.

»La Mesa del Parlament, d'acord amb la Comissió de Govern Interior, pot acordar transferències de crèdit entre conceptes de la seva secció pressupostària sense limitació, cosa que ha de fer avinent al Departament d'Economia i Finances.»

Designació dels Diputats Interventors

El Ple del Parlament, d'acord amb la proposta de la Comissió de Govern Interior i d'acord amb l'article 46.3 del Reglament, designa Diputats Interventors, per tot el que resta de legislatura, els Diputats següents:

1. Sr. Antoni Lucchetti.

1. Sr. Enric Manuel-Rimbau.

1. Sr. Antoni Santiburcio.

La sessió s'aixeca a dos quarts i onze minuts d'onze del matí.

ANNEX A LA LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST DEL PARLAMENT DE L'EXERCICI DEL 1983

	Consignació	Altes	Baixes	Consignació definitiva	Compromès	Pagat	pagament	disponible
111	Assignacions als Diputats	26.689.863	13.689.863	299.296.912	298.054.084	298.054.084	—	1.242.828
112	Retribucions bàsiques index 10	—	6.000.000	31.503.786	30.645.991	30.645.991	—	857.795
113	Retribucions bàsiques index 8	—	1.000.000	11.159.028	10.965.731	10.965.731	—	193.297
114	Retribucions bàsiques index 6	—	1.000.000	15.250.318	13.715.598	13.715.598	—	1.534.720
115	Retribucions bàsiques index 4	—	5.000.000	40.409.350	40.385.500	40.385.500	—	23.850
127.1	Retribucions complementàries al nivell 2	—	—	1.144.136	674.066	674.066	—	470.070
127.2	Hores extraordinàries	—	1.421.060	1.578.940	1.277.008	1.277.008	—	301.932
141	Complement familiar	—	—	400.000	232.675	232.675	—	167.325
171	Retribucions dels càrrecs de confiança	—	—	7.474.434	7.445.759	7.445.759	—	28.675
173	Retribucions d'altre personal	—	—	1.000.000	220.200	220.200	—	779.800
181	Assegurances socials	—	—	46.000.000	44.123.280	44.123.280	—	1.876.720
182	Quotes MUPAL	—	—	548.235	548.235	286.729	261.506	—
183	Altres règims de previsió social	150.000	—	950.000	950.000	603.089	346.911	—
211	Dotació ordinària per a despeses d'oficina	—	2.805.000	5.195.000	4.309.501	3.935.241	374.260	885.499
212	Subscripcions	100.000	—	300.000	283.915	283.915	—	16.085
222	Conservació i reparacions ordinàries d'immoble	—	—	3.500.000	3.015.215	2.444.003	571.212	484.785
223	Neteja, calefacció, ventilació, enllumenat, aigua, assegurances i altres despeses d'immoble	—	3.805.000	22.195.000	21.715.269	21.629.391	85.878	479.731
231	Serveis prestats per RENFE	—	—	600.000	600.000	361.148	238.852	—
233	Carburants, assegurances i altres de vehicles	—	—	2.300.000	1.883.964	1.834.524	49.440	416.036
234	Comunicacions	200.000	—	4.200.000	4.199.995	4.199.995	—	5
235	Altres serveis de transport	—	—	1.500.000	1.238.297	1.201.055	37.242	261.703
236	Conveni a subscriure amb Aviaco	—	—	1.000.000	92.055	92.055	—	907.945
241	Dietes, locomoció i trasllats	850.000	—	1.850.000	1.794.041	1.752.361	41.680	55.959
251	Estudis i dictàmens emesos per persones alienes	—	—	100.000	19.500	19.500	—	80.500
252.1	Publicacions obligatòries	1.000.000	—	11.000.000	10.553.602	10.424.273	129.329	446.398
252.2	Publicacions voluntàries	—	—	100.000	15.850	15.850	—	84.150
252.3	Relacions Públiques, Protocol i Informació	1.000.000	—	5.800.000	5.797.111	5.564.111	233.000	2.889
253	Biblioteca	—	—	500.000	492.358	492.358	—	7.642
254	Lloguer de fotocopiadores	—	—	2.400.000	2.390.139	2.155.799	234.340	9.861
256	Despeses menors	—	—	100.000	29.320	29.320	—	70.680
257	Servei d'informàtica	—	—	2.000.000	1.600.897	1.600.897	—	399.103
258	Vestuari	—	—	900.000	297.553	280.753	16.800	602.447
259	Servei de Bar-Restaurant	—	—	3.000.000	2.801.323	2.801.323	—	198.677
261	Conservació de la maquinària i l'equip de Publicacions	—	—	1.800.000	814.751	814.751	—	985.249
262	Conservació de la maquinària i l'equip d'aire condicionat	—	—	900.000	715.616	715.616	—	184.384
263	Conservació de la maquinària i l'equip d'altres serveis	—	—	1.500.000	517.318	450.467	66.851	982.682
271	Mobiliari, equip i material inventariable	—	—	2.000.000	1.997.682	1.997.682	—	2.318
291	Despeses imprevistes	6.702.305	6.702.305	500.000	292.250	292.250	—	207.750
471	Assignacions als Grups parlamentaris	70.910.000	—	241.540.000	241.127.267	241.127.267	—	412.733
611	Adquisició de mobiliari	—	—	35.500.000	17.745.924	7.411.400	10.334.524	17.754.076
612	Adquisició de màquines i d'equip d'enregistrament	—	—	1.200.000	85.596	85.596	—	1.114.404
613	Adquisició de la centralita telefònica	—	—	10.000.000	10.000.000	—	10.000.000	—
614	Atencions del Servei de Publicacions	—	—	3.800.000	3.006.962	2.915.621	91.341	793.038
615	Adquisició d'altre maquinària i equip	1.000.000	—	4.000.000	2.075.321	2.075.321	—	1.924.679
621	Obres de condicionament de l'edifici	6.680.772	28.980.772	124.898.757	124.898.757	85.153.125	39.745.632	—
622	Adquisició de llibres	—	—	—	—	—	—	5.151.460
01	Pendent del Pressupost de 1982	911.014.956	70.404.000	958.493.896	916.094.016	853.235.218	62.858.798	42.399.880
02	Pendent del Pressupost de 1981	82.574.860	300.781	82.274.079	82.274.079	81.594.464	679.615	—
03	Pendent del Pressupost de 1980	21.495.611	55.800	21.439.811	21.439.811	21.439.811	—	—
		6.787.219	—	6.787.219	6.787.219	6.787.219	—	—
		1.021.872.646	70.760.581	1.068.995.005	1.026.595.125	963.056.712	63.538.413	42.399.880

ANNEX AL PRESSUPOST DEL PARLAMENT PER AL 1984

PRESSUPOST DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA-Detall-P.1.

Any: 1984

Departament o Secció		Direcció General, Servei o Organisme		Número orgànic	
PARLAMENT DE CATALUNYA		PARLAMENT DE CATALUNYA		01	
APLICACIÓ		EXPLICACIÓ DE LA DESPESA		Total per conceptes	Total per articles i capítols
Econòmica	Funcional				
CAPÍTOL I — Despeses de personal					
Article 11. Retribucions bàsiques					
111		D'alts càrrecs: Assignacions Diputats		355.000.000	
112		De funcionaris amb índex de proporcionalitat 10 o equivalent		47.603.867	
113		De funcionaris amb índex de proporcionalitat 8 o equivalent		16.354.717	
114		De funcionaris amb índex de proporcionalitat 6 o equivalent		18.956.178	
115		De funcionaris amb índex de proporcionalitat 4 o equivalent		65.827.162	503.741.924
Article 12. Retribucions complementàries					
127		De Funcionaris			
		— Complement nivell 2		583.254	
		— Hores extraordinàries		3.000.000	3.583.254
Article 14. Complement familiar					
141		Complement familiar		400.000	400.000
Article 17. Personal eventual, contractat i d'altres					
171		Càrrecs de confiança		8.989.990	
173		Altres personal		1.000.000	9.989.990
Article 18. Assegurances Socials					
181		Règim de la Seguretat Social			
		— De Diputats		35.000.000	
		— De funcionaris		30.000.000	
182		Quotes de Mumpal		1.000.000	
183		Altres règims de previsió social: Assegurances d'accidents Diputats i altres despeses de previsió		1.000.000	67.000.000
					584.715.168
CAPÍTOL II — Compra de béns corrents					
Article 21. Dotació ordinària per a despeses d'oficina					
211		Dotació ordinària per a despeses d'oficina		7.800.000	
212		Subscripcions		400.000	8.200.000
Article 22. Despeses d'immobles					
222		Conservació i reparacions ordinàries		3.500.000	
223		Neteja, calefacció, ventilació, enllumenat, aigua, assegurances i altres despeses d'immoble		30.000.000	33.500.000

Article 23. Transports i comunicacions			
231	Serveis prestats per RENFE (Conveni 27.10.80)	600.000	
233	Carburants, assegurances i altres despeses de vehicles	3.000.000	
234	Comunicacions	4.000.000	
235	Altres serveis de transport	1.500.000	
236	Serveis prestats per AVIACO (Conveni 21.5.83)	500.000	9.600.000
Article 24. Dietes, locomoció i trasllats			
241	Diputats i personal	3.000.000	3.000.000
Article 25. Despeses especials per al funcionament dels serveis			
251	Estudis i dictàmens emesos per persones alienes al Parlament	100.000	
252	Publicacions, treballs, relacions públiques i altres activitats d'interès per al Parlament		
	252.1. Publicacions obligatòries (Butlletí i Diari Sessions)	12.000.000	
	252.2. Publicacions voluntàries	100.000	
	252.3. Relacions Públiques, Protocol i Informació	5.120.000	
	252.4. Realització curtmètratge divulgatiu de les activitats del Parlament	2.300.000	
253	Biblioteca	1.000.000	
254	Lloguer de fotocopiadores	2.500.000	
255	Cursets d'informàtica	650.000	
256	Despeses menors	100.000	
257	Servei d'informàtica	2.000.000	
258	Vestuari	1.000.000	
259	Servei Bar-Restaurant	3.000.000	29.870.000
Article 26. Conservació i reparació d'inversions			
261	Conservació de maquinària i equip, Servei de Publicacions	2.200.000	
262	Conservació de maquinària i equip, instal·lació aire condicionat	1.000.000	
263	Conservació de maquinària i equip, altres serveis	1.500.000	4.700.000
Article 27. Mobiliari, equip d'oficina i altre material inventariable per a serveis ja existents, inclosa la conservació i la reparació			
271	Atencions dels serveis	2.500.000	2.500.000
Article 29. Dotacions per a serveis nous			
291	Despeses imprevistes	500.000	500.000
TOTAL CAPÍTOL II			91.870.000
CAPÍTOL IV — Transferències corrents			
Article 47. A Institucions sense finalitat de lucre			
471	Assignació als Grups parlamentaris per despeses de secretaria	250.000.000	
TOTAL CAPÍTOL IV			250.000.000
CAPÍTOL VI — Inversions reals			
Articles 61 i 62. Programes			
611	Adquisició de mobiliari	42.000.000	

612	Adquisició de màquines i equip d'enregistrament	9.200.000
613	Adquisició de la centralita telefònica (segona anualitat)	3.500.000
614	Adquisició d'equips d'informàtica	6.500.000
616	Adquisició sistema de seguretat	15.000.000
617	Altra maquinària i equip	7.300.000
621	Obres de condicionament de l'edifici	146.026.491
622	Adquisició de llibres	4.000.000

TOTAL CAPÍTOL VI

233.526.491

Capítol I	584.715.168
Capítol II	91.870.000
Capítol IV	250.000.000
Capítol VI	233.526.491

TOTAL PRESSUPOST

1.160.111.659

PRESSUPOST DE LA GENERALITAT-Resum general per Capítols,
Articles i Serveis-P.2

Any: 1984

Departament o Secció PARLAMENT
PRESSUPOST DE DESPESES (Pessetes)

Núm. org. 01

Art.	Denominació / Serveis	Servei 01	Art.	Denominació / Serveis	Servei 01
A) OPERACIONS CORRENTS			CAPÍTOL 4 - Transferències co- rrents		
CAPÍTOL 1 - Remuneracions de Personal			47	A institucions sense finalitat de lucre	250.000.000
11	Retribucions bàsiques	503.741.924	TOTAL CAPÍTOL 4		
12	Retribucions compl.	3.583.254	250.000.000		
13	Altres conceptes		TOTAL OPER. CORRENTS		
14	Complement familiar	400.000	926.585.168		
16	Personal laboral				
17	Personal ev., contr. i divers	9.989.990			
18	Assegurances socials	67.000.000			
19	Classes Passives				
TOTAL CAPÍTOL 1					
584.715.168					
CAPÍTOL 2 - Compra de Béns corrents i de Serveis			B) OPER. DE CAPITAL		
21	Dotació ordinària per a despeses d'oficina	8.200.000	CAPÍTOL 6 - Inversions reals		
22	Despeses d'immobles	33.500.000	61		83.500.000
23	Transports i comunicacions	9.600.000	62		150.026.491
24	Dietes, locomoció i trasllats	3.000.000	TOTAL CAPÍTOL 6		
25	Desp. esp. per al funcion. dels Serveis	29.870.000	233.526.491		
26	Conservació i reparacions ord. d'inv. (exc. edif.)	4.700.000	TOTAL OPER. CAPITAL		
27	Mobiliari, equip d'oficina i altre material	2.500.000	233.526.491		
28	Despeses de promoció		RESUM		
29	Dotacions per a serveis nous	500.000	OPERACIONS CORRENTS		
TOTAL CAPÍTOL 2			OPERACIONS CAPITAL		
91.870.000			TOTAL GENERAL		
			1.160.111.659		

PRESSUPOST DE LA GENERALITAT		PERSONAL		DE LA GENERALITAT-P.4							Any:1984	
Departament o Secció	PARLAMENT	Direcció General, Servei o Organisme									Número orgànic 01	
Unitat Administrativa de Destinació		CATEGORIES										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Serveis Centrals	1	2	5	5	3	5	2	9	19	21	1	
Serveis Territorials												
En OO.AA.												
Vacants	—	1	1	—	—	2	—	1	—	5	—	
Total personal plantilla	1	3	6	5	3	7	2	10	19	26	1	

Retribucions per categories (milers de ptes.)

Categories	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Retribucions bàsiques	4.300	9.342	16.360	16.378	4.258	11.893	3.086	13.063	25.768	29.886	780
Retribucions complementàries	—	583	—	500	—	—	—	300	200	2.000	—
Pagues extraordinàries	717	1.557	2.727	2.729	710	1.982	598	2.209	4.295	4.964	130
Altres retribucions	20	30	10	45	25	15	40	15	100	100	—
Retribucions totals	5.037	11.512	19.097	19.652	4.993	13.890	3.724	15.587	30.363	36.950	910

SESSIÓ PLENÀRIA Núm. 83

La sessió s'obre a tres quarts i mig de dotze del matí. Presideix el President del Parlament, M. H. Sr. Heribert Barrera, acompanyat de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per l'Oficial Major i el Lletrat Sr. Ferret.

Al banc del Govern seuen els H. Srs. Consellers Adjunt a la Presidència, de Governació, d'Economia i Finances, de Sanitat i Seguretat Social, de Política Territorial i Obres Públiques i de Justícia.

Ordre del dia

1. Discussió i votació del Dictamen de la Comissió d'Organització i Administració de la Generalitat i Govern Local sobre la Proposició de Llei del Síndic de Greuges.

2. Discussió i votació del Dictamen de la Comissió d'Organització i Administració de la Generalitat i Govern Local sobre la proposta de Proposició de Llei a presentar davant la Mesa del Congrés dels Diputats per a regular les relacions entre la institució del Defensor del Pueblo i les figures similars en les diverses Comunitats Autònomes, i designació, si s'escau, dels Diputats que hauran de defensar-la.

3. Discussió i votació del Dictamen de la Comissió d'Organització i Administració de la Generalitat i Govern Local sobre la Proposició de Llei de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya.

4. Discussió i votació del Dictamen de la Comissió de Justícia, Dret i Seguretat Ciutadana sobre la Proposició de Llei sobre la Compilació de Dret Civil de Catalunya.

5. Discussió i votació del Dictamen de la Comissió de Justícia, Dret i Seguretat Ciutadana sobre el Projecte de Llei del Joc.

6. Discussió i votació del Dictamen de la Comissió d'Economia, Finances i Pressupost sobre el Projecte de Llei de l'Estatut de la Funció Interventora.

7. Discussió i votació del Dictamen de la Comissió d'Organització i Administració de la Generalitat i Govern Local, sobre el Projecte de Llei per la qual s'adapta la normativa general electoral per a la celebració de les eleccions al Parlament de Catalunya.

8. Designació d'un membre del Consell d'Administració de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, que substituirà el Sr. Joaquim Ferrer i Roca.

9. Discussió i votació del Dictamen de la Comissió d'Investigació sobre les causes i els efectes de les inundacions produïdes a Catalunya el 1982.

10. Discussió i votació de la Proposició no de Llei sobre la informació per a elaborar els pressupostos de la Generalitat.

11. Interpel·lació al Consell Executiu sobre el compliment de la Resolució 100/I, sobre el trasllat de cadàvers a Catalunya.

12. Interpel·lació al Consell Executiu sobre la política en matèria de serveis socials.

13. Interpel·lació al Consell Executiu sobre la política de selecció per a les ajudes regulades pel Decret 157/83.

14. Interpel·lació al Consell Executiu sobre un crèdit de les caixes d'estalvis a la fundació Hospital Oncològic.

15. Interpel·lació al Consell Executiu sobre les inversions a Ferrocarrils de la Generalitat.

16. Interpel·lació al Consell Executiu sobre els béns i els serveis de l'Institut Social del Temps Lliure, traspasats el 1980.

17. Interpel·lació al Consell Executiu sobre els programes d'e-

ducació compensatòria.

18. Moció subsegüent a la interpel·lació al Consell Executiu sobre la política d'instal·lacions turístiques pròpies de l'Administració.

19. Moció subsegüent a la interpel·lació al Consell Executiu sobre l'aplicació del Decret de Declaració del Pallars com a zona d'ordenació d'explotacions.

20. Preguntes amb resposta oral.

21. Discussió i votació del Dictamen de la Comissió d'Indústria, Energia, Comerç i Turisme sobre la proposta de Proposició de Llei per la qual s'estableix un cànon sobre l'extracció de minerals energètics, a presentar davant el Congrés dels Diputats.

El Sr. PRESIDENT: Comença la sessió. En aquest moment són presents a la Tribuna, fent-nos l'honor d'assistir a la nostra sessió, l'Excel·lentíssim senyor Don Joaquín Ruiz-Jiménez, defensor del Pueblo, i el seu adjunt, Don Álvaro Gil Robles. Crec interpretar el sentiment de totes les senyores i els senyors Diputats si els adreço una benvinguda: «Excelentísimos señores, bienvenidos a este Parlamento. En nombre de todos los Diputados, me complazco en saludarles muy cordialmente y en agradecerles su presencia». (Aplaudiments.)

(El senyor Besa demana per parlar.)

Qüestió d'ordre senyor Besa? En virtut de quin article del Reglament?

El Sr. BESA (de l'escó estant): Article 125, senyor President, sobre la confecció de l'ordre del dia.

El Sr. PRESIDENT: Digui'm, senyor Besa.

El Sr. BESA (de l'escó estant): Senyor President, aquest Diputat va presentar una interpel·lació sobre la possible inconstitucionalitat de la LODE, que es va veure en la sessió última. En virtut de les facultats que em conferia l'article 125, vaig presentar una moció que s'hauria de veure —per manament preceptiu d'aquesta disposició legal— en aquesta sessió plenària d'avui prèvia la qualificació de congruència per aquesta Mesa.

Per correu urgent vaig rebre l'altre dia una notificació de la Mesa en la qual se'm qualificava que aquesta moció meva era poc congruent amb la interpel·lació que es va presentar al seu moment. He de demanar que la Mesa reconsideri aquesta desqualificació d'aquest document meu, sobre la base que a mi em sembla que, demanant com preguntàvem a la interpel·lació què pensa fer el Consell Executiu amb el Projecte de Llei Orgànica del Dret a l'Educació, a fi de garantir a Catalunya la llibertat d'ensenyament i, referint-se la moció al possible recurs d'inconstitucionalitat que havia de ser presentat alternativament, bé pel Consell Executiu o bé pel Parlament, se'm va contestar que la norma segona de les interpretatives d'aquest Reglament demanava una sèrie de requisits previs per a la substanciació d'aquesta moció i, concretament, del recurs d'inconstitucionalitat de la LODE.

En llegir la norma interpretativa segona, senyor President, veig que fa referència que, realment, hi ha unes normes supletòries d'interpretació —no precepte legal—, que fan referència al recurs previ d'inconstitucionalitat, perquè, efectivament, el recurs previ d'inconstitucionalitat té una peremptorietat de terminis que fa absolutament necessària una regulació específica i especial d'aquest tema. Ara, em sembla a mi que, realment, el recurs d'inconstitucionalitat pròpiament dit no està sotmès a

cap altra alternativa que només a l'acord d'aquest Parlament, perquè després es pugui, òbviament, demanant els Dictàmens del Consell Consultiu corresponent, interposar el recurs d'inconstitucionalitat pròpiament dit i, vista la pròxima dissolució d'aquest Parlament, que la seva substanciació la fes, o bé la Comissió que preveu l'article 126, o bé la Diputació Permanent d'aquest Parlament.

Per això, jo demanava a la Mesa que reconsiderés el seu acord i pogués declarar la congruència de la moció amb la interpellació.

Moltes gràcies, senyor President.

El Sr. PRESIDENT: Senyor Besa, jo no voldria entrar ara en el fons de l'assumpte perquè, realment, la interposició d'un recurs d'inconstitucionalitat pel Parlament està regulat per l'article 134, però, ja dic, no vull entrar en aquesta qüestió, sinó simplement referir-me a l'article 26: «Qualsevol demanda de reconsideració d'un acord de la Mesa ha de ser presentada per un Grup parlamentari, no ho pot ser, únicament, per un Diputat.» De manera que jo crec que el senyor Besa, en tot cas, hauria de referir-se al seu Grup parlamentari per si el Grup desitja sotmetre a la Mesa la demanda de reconsideració.

El Sr. BESA (*de l'escó estant*): Moltes gràcies, senyor President. Jo li pregaria al portaveu del meu Grup que es manifestés, en aquest cas, sobre les meves paraules i si les fa o no les fa seves.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Luna té la paraula.

El Sr. LUNA (*de l'escó estant*): Señor Presidente, obviamente el Grupo parlamentario acoge y refuerza en lo que le corresponde las manifestaciones del señor Besa y solicitaría de la Mesa una resolución motivada acerca de la cuestión.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies. La Mesa pren nota de la manifestació del portaveu del Grup de Centristes i es reunirà i reconsiderarà la qüestió i sotmetrà al Grup la seva resolució motivada.

El Sr. LUNA (*de l'escó estant*): Muchas gracias, muy Honorable señor Presidente.

Proposició de Llei del Síndic de Greuges

El Sr. PRESIDENT: Bé, dit això passem ja al primer punt de l'ordre del dia Discussió i votació del Dictamen de la Comissió d'Organització i Administració de la Generalitat i Govern Local sobre la Proposició de Llei del Síndic de Greuges. En aquest cas, es tracta d'una Proposició de Llei elaborada per Ponència conjunta d'acord amb l'article 108 del Reglament i, per tant, no hi ha el tràmit de presa en consideració i podem passar immediatament a la discussió i votació del Dictamen com en els projectes de Llei.

Abans d'això, de tota manera, perdonin, senyores i senyors Diputats, en aquesta sessió, excepcionalment, no ha estat possible distribuir abans de començar la sessió la llista de les preguntes. I a fi de complir amb el tràmit reglamentari, ja que les senyores i els senyors Diputats no les coneixen encara per escrit, i abans de començar en aquest punt de l'ordre del dia —i perdonin la meua confusió—, el senyor Secretari donarà lectura de la llista de les preguntes que seran formulades en aquesta sessió plenària.

El Sr. SECRETARI PRIMER: Preguntes a respondre oralment en la sessió plenària que comença el dia 28 de febrer de

1984: Sobre les atribucions de la policia de la Generalitat, que formularà el Diputat I. Sr. Albert Alay; sobre la distribució de llicències a les emissores de ràdiodifusió amb modulació de freqüència, que formularà el Diputat Il·lustre senyor Felip Lorda; sobre la política d'aval, que formularà el Diputat Il·lustre senyor Joan Hortalà; sobre la campanya de promoció de les ofícines de benestar social, que formularan els Diputats Honorable senyor Lluís Armet i la Diputada Il·lustre senyora Rosa Barrenys; sobre l'Hospital Municipal Sant Bernabé de Berga, que formularà el Diputat Il·lustre senyor Francesc Subirà i Rocamora; sobre la Catalunya en miniatura, que formularà el Diputat Il·lustre senyor Felip Lorda; sobre quines han estat les actuacions per a donar compliment a la Moció 67/I, sobre l'aplicació de la Llei 2/82, de protecció de la zona volcànica de la Garrotxa, que formularà el Diputat Il·lustre senyor Daniel Terradellas; sobre quins projectes té per tal de complementar i potenciar els estudis agro-pecuaris a Catalunya, que formularà el Diputat I. Sr. Joan Maria Vallvé; sobre quina és la seva posició davant la problemàtica que planteja el pantà de Rialb, que formularà el Diputat I. Sr. Francesc Padullés; sobre el personal contractat per la Generalitat, que formularà el Diputat I. Sr. Joan Besa; sobre la interrupció d'activitats sardanistes a la ciutat de Barcelona, que formularà el Diputat I. Sr. Miquel Porter; sobre l'ús de la llengua catalana en les activitats del Departament d'Ensenyament, que formularà el Diputat I. Sr. Marçal Casanovas; sobre l'empresa Crolls, SA, de Reus, que formularà el Diputat I. Sr. Francesc Subirà i Rocamora; sobre una nova sectorització administrativa de la sanitat a Catalunya, que formularà el Diputat I. Sr. Francesc Subirà i Rocamora; sobre la incidència a Catalunya de la integració a la Comunitat Econòmica Europea, que formularà el Diputat I. Sr. Ramon Franch; sobre el compliment de la Moció 62/I, que formularà el Diputat I. Sr. Víctor Torres; sobre l'ús del català a les comissaries de policia, que formularà el Diputat I. Sr. Francesc Subirà i Rocamora; sobre el Decret de la Conselleria de Sanitat que crea nou àrees de gestió de la sanitat a Catalunya, que formularà el Diputat I. Sr. Francesc Subirà i Rocamora; sobre quins són els motius que han donat lloc que se subvencionés l'obra teatral *Teledium*, que formularà el Diputat I. Sr. Enric Manuel-Rimbau.

El Sr. PRESIDENT: Hi ha encara una altra pregunta... La que ha de formular, em sembla, el Diputat senyor Terradellas, no? (*Pausa.*) Bé, tota la llista de les preguntes ha estat llegida.

Reprenem, doncs, amb el que deia anteriorment, la discussió i votació del Dictamen de la Comissió d'Organització i Administració de la Generalitat i Govern Local sobre la Proposició de Llei del Síndic de Greuges.

És que un membre de la Comissió ha estat designat per presentar la Proposició? (*Pausa.*) Bé, en aquest cas, doncs, passem directament al debat. No hi ha cap esmena a la totalitat, hi ha únicament uns vots particulars reservats per defensar davant del Ple, el primer dels quals correspon precisament a l'article primer. És el vot particular número 1, del Diputat senyor Vicenç Capdevila, del Grup Mixt.

El senyor Capdevila té la paraula.

El Sr. CAPDEVILA: Senyor President, senyores i senyors Diputats, el vot particular que formula aquest Diputat és un vot particular de supressió a l'article primer, paràgraf primer, al final d'aquest, quan estableix que supervisa també l'actuació

dels ens locals a Catalunya, i a partir d'aquí en tot allò que afecta les matèries en les quals l'Estatut d'Autonomia de Catalunya atorga competències a la Generalitat. El que es demana en aquest vot particular és justament la supressió de «en tot allò que afecta les matèries sobre les quals l'Estatut d'Autonomia de Catalunya atorga competències a la Generalitat».

Crec que per a la defensa d'aquest vot particular és suficient l'anàlisi, la simple lectura de tres articles cabdals a aquest efecte, als efectes de la Proposició de Llei que anem a aprovar aquest matí. El primer és l'article 54 de la Constitució, quan estableix la figura del Defensor del Pueblo, i quan diu que «una llei orgànica regularà la institució del defensor del poble com a alt comissionat de les Corts Generals, designat per aquestes per defensar els drets compresos en aquest títol» —és a dir, el Títol primer, que fa referència als drets i llibertats fonamentals— «i a aquest efecte podrà supervisar l'activitat de l'Administració» —subratllo—, «podrà supervisar l'activitat de l'Administració i donar-ne compte a les Corts Generals».

El segon dels articles és justament l'article 35 de l'Estatut d'Autonomia, quan estableix que «sens perjudici de la institució prevista a l'article 54 de la Constitució i de la coordinació amb aquesta, el Parlament podrà nomenar un Síndic de Greuges per a la defensa dels drets fonamentals i llibertats públiques dels ciutadans, a efectes de la qual podrà supervisar les activitats de l'Administració de la Generalitat. Una llei de Catalunya n'establirà l'organització i el funcionament.»

Com a conseqüència de l'establert a l'article 54 de la Constitució, es va aprovar per les Corts Generals una Llei orgànica reguladora de la figura del Defensor del Pueblo, i en el seu article 12, quan intenta coordinar o intenta contemplar no simplement la figura del Defensor del Pueblo, sinó alhora dels comissionats autonòmics —en aquest cas, el nostre pren el nom de Síndic de Greuges—, diu que: «El Defensor del Pueblo podrá en todo caso, de oficio o a instancia de parte, supervisar por si mismo la actividad de la Comunidad Autónoma en el ámbito de la competencia definido por esta Ley. A los efectos de lo previsto en el párrafo anterior, los órganos similares de las Comunidades Autónomas coordinarán sus funciones con las del Defensor del Pueblo, y éste podrá solicitar su cooperación.»

Les conclusions que es treuen d'aquests tres articles que he llegit són les següents. La primera, i en funció del que estableix l'article 54 de la Constitució i la Llei orgànica del Defensor del Pueblo, aquest té competència sobre tota l'Administració o Administracions de l'Estat, té un àmbit general, no simplement sectorial, sinó territorial. La segona és que en l'àmbit específic i autonòmic de Catalunya, i en virtut del que estableix l'article 35 de l'Estatut, hi ha una competència concurrent entre el Defensor del Pueblo i el Síndic de Greuges. La tercera és, com a conseqüència d'aquesta concurrència, que s'estableix la necessitat de la coordinació i de la cooperació entre aquestes dues institucions.

El problema, no obstant, es planteja en la interpretació de l'article 35 de l'Estatut, més concretament de la frase o expressió d'«Administració de la Generalitat», quan s'assenyala com a àmbit competencial, funcional, del Síndic de Greuges la supervisió de les activitats de l'Administració de la Generalitat. Què s'entén aleshores per «Administració de la Generalitat»? Hi caben dues interpretacions, una restringida i una de més àmplia. La restringida, i és a la qual s'acull el text que serà

sotmès a votació de vostès, senyores i senyors Diputats, és que entén reduït el terme i expressió «Administració de la Generalitat» només a l'Administració del Consell Executiu de la Generalitat, dels seus òrgans, de les seves autoritats, de les corporacions i organismes que depenen del Consell Executiu de la Generalitat.

Una segona acepció, una segona interpretació, que jo faig meua i que motiva aquest vot particular, és que comprèn també l'Administració local de Catalunya. I què em porta a pensar d'aquesta manera? M'hi porta la lectura de l'Estatut d'Autonomia, el seu article 1, quan afirma que «la Generalitat és la institució que s'organitza públicament l'autogovern de Catalunya», i el seu article cinquè afirma que «la Generalitat de Catalunya estructurarà la seva organització territorial en municipis i comarques, etcètera», la qual cosa vol dir que també els municipis, que també les comarques, que no simplement el Consell Executiu de la Generalitat, constitueixen —i, a més, el Parlament, i, a més, el no nat encara Tribunal Superior de Justícia de Catalunya— el que es coneix per la Generalitat de Catalunya.

És cert que l'article 29 de l'Estatut diu que «la Generalitat està integrada pel Parlament, el President de la Generalitat i el Consell Executiu o Govern», però això són els òrgans suprems que constitueixen la Generalitat com a institució d'autogovern de Catalunya, però això no és incompatible, perquè si només fos aquesta interpretació estaríem encara en contradicció amb el que estableix l'article cinquè del mateix Estatut que acabo de llegir, per tal com la Generalitat s'estructura territorialment en municipis i comarques. Per tant, no simplement aquests òrgans suprems o institucions supremes d'autogovern de Catalunya constitueixen la Generalitat, sinó també —ho repeteixo— els municipis, les comarques, en definitiva, la vida local, l'Administració local de Catalunya. Entenc que no es pot constreynir la dimensió administrativa de la Generalitat si al mateix temps —o quan al mateix temps— estem constreynint també la dimensió política de la Generalitat de Catalunya, interpretant o entenent per aquesta només —ho repeteixo— el Consell Executiu, el Parlament i, si s'escau, el Tribunal Superior de Justícia. Perquè —ho repeteixo una vegada més— estaríem en contradicció o afirmant la contradicció amb l'article cinquè del mateix Estatut.

Ara bé, què passaria si prosperava la tesi primera? És a dir, que entenem només per Administració de la Generalitat la que fa referència al Consell Executiu de la Generalitat, organismes, corporacions, persones, entitats que depenen d'aquest Consell administratiu. Què tindríem aleshores, si només, com pretén el text que anem a sotmetre a votació, s'entengués per Administració de la Generalitat aquesta? Que hi hauria, a efectes del joc de les institucions Defensor del Pueblo-Síndic de Greuges, quatre esglaons. El primer, l'Administració pública de l'Estat, bé la central, bé la perifèrica, en la qual té competència exclusiva el Defensor del Pueblo, quant a supervisió de les activitats d'aquesta Administració. Un segon esgaló constituït per l'Administració autonòmica, per l'Administració de la Generalitat, en aquest cas, en el qual hi hauria una competència concurrent del Defensor del Pueblo, per una banda, i del Síndic de Greuges, per una altra. Competència també concurrent en l'àmbit local en aquelles matèries, com afirma aquest article en aquesta frase la supressió de la qual pretenc, sobre les quals

l'Estatut d'Autonomia de Catalunya atorga competències a la Generalitat. El que es demana en aquest vot particular és justament la supressió de «en tot allò que afecta les matèries sobre les quals l'Estatut d'Autonomia de Catalunya atorga competències a la Generalitat».

Crec que per a la defensa d'aquest vot particular és suficient l'anàlisi, la simple lectura de tres articles cabdals a aquest efecte, als efectes de la Proposició de Llei que anem a aprovar aquest matí. El primer és l'article 54 de la Constitució, quan estableix la figura del Defensor del Pueblo, i quan diu que «una llei orgànica regularà la institució del defensor del poble com a alt comissionat de les Corts Generals, designat per aquestes per defensar els drets compresos en aquest títol» —és a dir, el Títol primer, que fa referència als drets i llibertats fonamentals— «i a aquest efecte podrà supervisar l'activitat de l'Administració» —subratllo—, «podrà supervisar l'activitat de l'Administració i donar-ne compte a les Corts Generals».

El segon dels articles és justament l'article 35 de l'Estatut d'Autonomia, quan estableix que «sens perjudici de la institució prevista a l'article 54 de la Constitució i de la coordinació amb aquesta, el Parlament podrà nomenar un Síndic de Greuges per a la defensa dels drets fonamentals i llibertats públiques dels ciutadans, a efectes de la qual podrà supervisar les activitats de l'Administració de la Generalitat. Una llei de Catalunya n'establirà l'organització i el funcionament.»

Com a conseqüència de l'establert a l'article 54 de la Constitució, es va aprovar per les Corts Generals una Llei orgànica reguladora de la figura del Defensor del Pueblo, i en el seu article 12, quan intenta coordinar o intenta contemplar no simplement la figura del Defensor del Pueblo, sinó alhora dels comissionats autonòmics —en aquest cas, el nostre pren el nom de Síndic de Greuges—, diu que: «El Defensor del Pueblo podrà en todo caso, de oficio o a instancia de parte, supervisar por si mismo la actividad de la Comunidad Autónoma en el ámbito de la competencia definido por esta Ley. A los efectos de lo previsto en el párrafo anterior, los órganos similares de las Comunidades Autónomas coordinarán sus funciones con las del Defensor del Pueblo, y éste podrá solicitar su cooperación.»

Les conclusions que es treuen d'aquests tres articles que he llegit són les següents. La primera, i en funció del que estableix l'article 54 de la Constitució i la Llei orgànica del Defensor del Pueblo, aquest té competència sobre tota l'Administració o Administracions de l'Estat, té un àmbit general, no simplement sectorial, sinó territorial. La segona és que en l'àmbit específic i autonòmic de Catalunya, i en virtut del que estableix l'article 35 de l'Estatut, hi ha una competència concurrent entre el Defensor del Pueblo i el Síndic de Greuges. La tercera és, com a conseqüència d'aquesta concurrència, que s'estableix la necessitat de la coordinació i de la cooperació entre aquestes dues institucions.

El problema, no obstant, es planteja en la interpretació de l'article 35 de l'Estatut, més concretament de la frase o expressió d'«Administració de la Generalitat», quan s'assenyala com a àmbit competencial, funcional, del Síndic de Greuges la supervisió de les activitats de l'Administració de la Generalitat. Què s'entén aleshores per «Administració de la Generalitat»? Hi caben dues interpretacions, una restringida i una de més àmplia. La restringida, i és a la qual s'acull el text que serà sotmès a votació de vostès, senyores i senyors Diputats, és que

entén reduït el terme i expressió «Administració de la Generalitat» només a l'Administració del Consell Executiu de la Generalitat, dels seus òrgans, de les seves autoritats, de les corporacions i organismes que depenen del Consell Executiu de la Generalitat.

Una segona acepció, una segona interpretació, que jo faig meua i que motiva aquest vot particular, és que comprèn també l'Administració local de Catalunya. I què em porta a pensar d'aquesta manera? M'hi porta la lectura de l'Estatut d'Autonomia, el seu article 1, quan afirma que «la Generalitat és la institució que s'organitza públicament l'autogovern de Catalunya», i el seu article cinquè afirma que «la Generalitat de Catalunya estructurarà la seva organització territorial en municipis i comarques, etcètera», la qual cosa vol dir que també els municipis, que també les comarques, que no simplement el Consell Executiu de la Generalitat, constitueixen —i, a més, el Parlament, i, a més, el no nat encara Tribunal Superior de Justícia de Catalunya— el que es coneix per la Generalitat de Catalunya.

És cert que l'article 29 de l'Estatut diu que «la Generalitat està integrada pel Parlament, el President de la Generalitat i el Consell Executiu o Govern», però això són els òrgans suprems que constitueixen la Generalitat com a institució d'autogovern de Catalunya, però això no és incompatible, perquè si només fos aquesta interpretació estaríem encara en contradicció amb el que estableix l'article cinquè del mateix Estatut que acabo de llegir, per tal com la Generalitat s'estructura territorialment en municipis i comarques. Per tant, no simplement aquests òrgans suprems o institucions supremes d'autogovern de Catalunya constitueixen la Generalitat, sinó també —ho repeteixo— els municipis, les comarques, en definitiva, la vida local, l'Administració local de Catalunya. Entenc que no es pot constreñir la dimensió administrativa de la Generalitat si al mateix temps —o quan al mateix temps— estem constreñint també la dimensió política de la Generalitat de Catalunya, interpretant o entenent per aquesta només —ho repeteixo— el Consell Executiu, el Parlament i, si s'escau, el Tribunal Superior de Justícia. Perquè —ho repeteixo una vegada més— estaríem en contradicció o afirmant la contradicció amb l'article cinquè del mateix Estatut.

Ara bé, què passaria si prosperava la tesi primera? És a dir, que entenem només per Administració de la Generalitat la que fa referència al Consell Executiu de la Generalitat, organismes, corporacions, persones, entitats que depenen d'aquest Consell administratiu. Què tindríem aleshores, si només, com pretén el text que anem a sotmetre a votació, s'entengués per Administració de la Generalitat aquesta? Que hi hauria, a efectes del joc de les institucions Defensor del Pueblo-Síndic de Greuges, quatre esglaons. El primer, l'Administració pública de l'Estat, bé la central, bé la perifèrica, en la qual té competència exclusiva el Defensor del Pueblo, quant a supervisió de les activitats d'aquesta Administració. Un segon esgaló constituït per l'Administració autonòmica, per l'Administració de la Generalitat, en aquest cas, en el qual hi hauria una competència concurrent del Defensor del Pueblo, per una banda, i del Síndic de Greuges, per una altra. Competència també concurrent en l'àmbit local en aquelles matèries, com afirma aquest article en aquesta frase la supressió de la qual pretenc, sobre les quals l'Estatut d'Autonomia de Catalunya atorga competències a la

Generalitat. I un quart esglaió, en el qual hi tornaria a haver només competència exclusiva del Defensor del Pueblo, que seria l'actuació dels ens locals de Catalunya en aquelles matèries sobre les quals l'Estatut d'Autonomia no atorga competències a la Generalitat.

Vull observar, no obstant, que si prosperés la segona tesi, és a dir, que la vida local també forma part de l'Administració de la Generalitat, no estariem en presència d'una competència exclusiva, en aquest cas, del Síndic de Greuges, no; també hi hauria una competència concurrent del Síndic de Greuges i del Defensor del Pueblo. Per tant, també en aquest cas, com a la resta de la vida local de Catalunya, com en la mateixa supervisió o control de l'activitat de l'Administració del Consell Executiu de la Generalitat, hi hauria la necessitat, per prescripció de la Llei orgànica del Defensor del Pueblo, de la coordinació i de la cooperació entre el Defensor del Pueblo i el Síndic de Greuges.

Però, més encara: l'article vuitè de l'Estatut assenyala que «correspon a la Generalitat, com a poder públic i en l'àmbit de la seva competència, promoure les condicions per tal que la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en què aquest s'integra siguin reals i efectius, remoure els obstacles que impedeixen o dificulten llur plenitud...»

I l'article 1 d'aquesta Llei que anem a aprovar afirma que «el Síndic de Greuges és la institució que, d'acord amb l'article 35 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, té per missió defensar els drets fonamentals i les llibertats públiques dels ciutadans». Com alhora, si pot segrestar l'àmbit local d'aquesta competència que se li dona al Síndic de Greuges amb aquesta figura que anem a crear? Però, per altra banda, observem que a l'article 12, punt 2, de la Proposició de Llei que estem analitzant, quan assenyala que es poden adreçar al Síndic de Greuges, sol·licitant-li que actuï en relació amb la queixa que formulen, estan legitimats, segons el punt 2 d'aquest article, també diu: «s'hi podran adreçar sol·licitant que actuï dins l'àmbit territorial de les seves competències els càrrecs electius dels ens locals

Però, aleshores, observi's que només aquests podran adreçar-s'hi, i el Síndic de Greuges actuar, quan es tracti només d'aquelles matèries sobre les quals l'autonomia de Catalunya atorga competències a la Generalitat.

Senyores i senyors Diputats, d'on ve la confusió? A la meua manera de veure, ve quan l'article 9 de l'Estatut en el seu punt 1 estableix competència exclusiva de la Generalitat sobre el règim local, sens perjudici d'allò que estableix l'article 149.1.18 de la Constitució, és a dir, competència exclusiva que té l'Estat —assenyala aquest article de la Constitució— per assentar les bases dels règims jurídics de les administracions públiques —per tant, les bases del règim jurídic de l'Administració local—, i no entraré ara a intentar definir, perquè han estat objecte d'alguna sentència del Tribunal Constitucional, si bé no ha aprofundit suficientment en la matèria, i caldrà veure que es dicti per les Corts Generals aquesta Llei de bases del règim local per establir i determinar, en últim terme, competències que reserva el mateix Tribunal Constitucional amb aquesta sentència..., per establir el marc del que s'entén per règim jurídic de l'Administració local—, doncs, ho repeteixo, la confusió ve quan —ho repeteixo—, en acceptar l'article 149.1.18 de la Constitució aquesta competència exclusiva, no

s'interpreta quina és l'autèntica finalitat d'aquest precepte constitucional. Perquè, què pretén aquest article? Pretén establir un règim uniforme en allò que es pugui considerar règim jurídic de l'Administració local, però no en tot, sinó simplement fins i tot en les bases, establint només les bases, i, per tant, continua essent competència de la Generalitat l'establiment, la regulació de la pròpia vida local, del règim local a Catalunya. I, aleshores, potser hi hauria presència, no tant d'una competència exclusiva de la Generalitat sobre aquesta matèria, sinó una competència concurrent amb l'Estat, per tal com tots dos tenen competència sobre el règim local, una, quant a les bases i simplement el règim jurídic, i, l'altra, sobre la resta de la matèria que constitueix la vida local a Catalunya.

Per tant, si fins i tot en aquesta matèria de la vida local hi ha una concurrència de competències entre la Generalitat i l'Estat, per què negar aquesta concurrència en el joc de la institució del Síndic de Greuges? Per què només afirmar una concurrència en aquelles matèries en les quals és competent la Generalitat i negar aquesta concurrència en tot l'àmbit restant de la pròpia vida local a Catalunya?

Jo, per tot això, senyores i senyors Diputats, entenc que teòricament és absolutament necessari que la competència del Síndic de Greuges entrés sobre tota la vida local, tota la vida local de Catalunya. Entenc, d'altra banda, que la seva consagració —millor dit, la no-mutilació— per aquest Parlament, en aquest aspecte, no comportaria conseqüències pràctiques de desconexió entre el Síndic de Greuges i el Defensor del Poble perquè, en definitiva, de la mateixa manera que en el control de la supervisió de l'actuació de l'Administració estricta de la Generalitat, és a dir, del seu Consell Executiu, hi ha una competència concurrent, i que farà falta establir —com preveu la Llei— convenis que marquin o delimitin la cooperació entre les dues institucions; per tant, repeteixo que les conseqüències pràctiques serien aquestes, i no l'exclusivitat del Síndic de Greuges sobre la vida local de Catalunya. I, per tant, entenc que aquesta —ho repeteixo— mutilació, autolimitació que va establir aquest Parlament sobre aquesta matèria, no procedeix ni teòricament ni pràcticament.

Potser els Grups parlamentaris han estat conscients que podia ser un dels entrebancs per arribar a un cert consens; que podia ser una de les causes mutiladores d'un possible recurs d'inconstitucionalitat; potser s'ha pensat que és prou important —i, certament ho és— per a la consolidació institucional de Catalunya que fos aprovada aquesta Llei al més ràpidament possible, i intentar llimar aquest punt, que podia donar lloc —ho repeteixo— al recurs d'inconstitucionalitat.

Jo retiraré aquest vot paticular, millor dit, no el sotmetré a votació, però he volgut deixar aquí, davant de tots vostès, la meua preocupació en aquest camp, perquè els he d'afirmar que totes les vegades que afirmem i defensem i reafirmem els continguts jurídics i polítics de l'autonomia, normalment ho fem cap enfora, però a vegades no considerem degudament la dimensió cap endins. I estic convençut que un dels paràmetres per mesurar justament *ad intram*, la fortalesa, la dimensió, d'una autonomia ve determinada per la verticalitat del poder, perquè uns poders horitzontals —i, si n'hi ha molts, encara més— no fan un autèntic i real poder autonòmic.

Gràcies, senyores i senyors Diputats; gràcies, senyor President.

El Sr. PRESIDENT: Senyor Capdevila, si he interpretat bé les seves paraules, queda retirat el vot particular; per tant, no hi ha vot en contra, no hi ha torn en contra.

Bé, senyores i senyors Diputats, en aquestes condicions no hi ha ara altres esmenes, sinó un vot particular per mantenir una Disposició Final que havia estat suprimida en el Dictamen de la Comissió.

(*El senyor Jaume Camps i Rovira demana per parlar.*), senyor Jaume Camps?

El Sr. CAMPS I ROVIRA (*de l'escó estant*): Senyor President, a aquests dos vots particulars, tots els Grups parlamentaris presenten una esmena transaccional; vull dir que, a efectes de votació, la presentaré ara mateix a la Mesa.

El Sr. PRESIDENT: Ara mateix. Bé, de tota manera, doncs, mentrestant podem votar tot l'articulat fins a arribar a aquesta Disposició Final nova que s'introduiria, que el senyor Jaume Camps ens farà arribar a la Mesa.

Proposo, doncs, senyores i senyors Diputats, de votar globalment tots els articles: de l'article 1 a l'article 34, la Disposició Addicional i la Disposició Final prevista en el Dictamen, i, naturalment, tots els títols intermedis de Disposicions Generals, Títol Primer, Títol Segon, etcètera.

Les senyores i els senyors Diputats que estiguin d'acord amb el contingut del Dictamen, articles 1 a 34, Disposició Addicional i Disposició Final i els títols de l'interior del Dictamen, que es posin drets.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Les senyores i els senyors Diputats que s'abstenen?

Bé, els articles 1 a 34 i les Disposicions Addicional i Final han estat aprovats per la unanimitat dels presents.

Ara, ens quedaven dos vots particulars, que proposaven una nova Disposició Final, mantenint el text de la Proposició primitiva, i ha arribat a la Mesa una esmena transaccional que porta la signatura de tots els Grups parlamentaris, que, per tant, em dispensa d'haver de demanar la conformitat per a la seva tramitació, i que, a més a més, ja que porta la signatura dels Grups que havien presentat vots particulars, implica, evidentment, la retirada d'aquests vots particulars.

A aquesta esmena transaccional només hi faria —abans de donar-ne lectura— una observació, i és que en el text que ha arribat a la Mesa se l'anomena Disposició Transitòria Primera. Suposo que, no havent-hi cap altra Disposició Transitòria, podem fer la correcció tècnica de suprimir «Primera».

(*El senyor Camps i Rovira demana per parlar.*) Senyor Camps?

El Sr. CAMPS I ROVIRA (*de l'escó estant*): Ens ha semblat a tots els Grups parlamentaris que l'indole de la Disposició s'acollia millor en dir-ne Disposició Transitòria, que no pas Final. Per això, admetriem que es fes una correcció tècnica al títol.

El Sr. PRESIDENT: És a dir, que se suprimeix el «Primera» perquè és l'única Disposició Transitòria.

El Sr. CAMPS I ROVIRA (*de l'escó estant*): No, dir-ne «Transitòria» en comptes de «Final».

El Sr. PRESIDENT: Sí, sí, però com que aquí diu «Transitòria Primera», el que jo he dit és de suprimir «Primera», que sobra.

El Sr. CAMPS I ROVIRA (*de l'escó estant*): Exactament.

El Sr. PRESIDENT: D'acord; el senyor Secretari en donarà lectura.

El Sr. SECRETARI PRIMER: «Disposició Transitòria. En

el termini de quatre mesos d'haver entrat en vigor aquesta Llei, el Parlament iniciarà el procediment per nomenar el Síndic de Greuges.»

El Sr. PRESIDENT: És que els Grups presentants desitgen defensar la proposta d'esmena transaccional? (*Pausa.*) Bé, no hi ha torn a favor, evidentment suposo que tampoc no hi ha torn en contra, i, passem, doncs, directament a la votació d'aquesta Disposició Transitòria.

Com que és de preveure que, presentada per tots els Grups, aquesta Disposició Transitòria serà acceptada, jo proposaria que votéssim també el títol de la Llei i, al mateix temps, les ratlles liminars que introdueixen l'articulat. (*Pausa.*) No hi ha objecció. Passem, doncs, a votació el títol de la Llei, les tres ratlles que introdueixen l'articulat, és a dir, el petit preàmbul, i aquesta Disposició Transitòria que acaba d'ésser llegida.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estiguin d'acord, que es posin drets.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Les senyores i els senyors Diputats que s'abstenen?

La Disposició Transitòria, el títol de la Llei i el petit preàmbul han quedat aprovats per la unanimitat dels presents.

Ara, tractant-se d'una Llei que ha estat elaborada d'acord amb l'article 108, és a dir, d'una Llei prevista en l'Estatut d'Autonomia, d'acord amb l'article 109, apartat 1, del Reglament, ens cal procedir a una votació final sobre el conjunt del text. Votació final per a la qual es requereix majoria absoluta.

Les senyores i els senyors Diputats que estiguin d'acord amb el conjunt del text que parcialment ha estat aprovat pel Parlament, que es posin drets.

Hem de procedir al recompte per constatar que hi ha la majoria absoluta, encara que sigui evident a simple vista.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Les senyores i els senyors Diputats que s'abstenen?

El resultat de la votació ha estat el següent: Vots a favor, 100; en contra, cap; abstenció, cap. La majoria absoluta essent en aquest moment de 66 Diputats, aquesta majoria absoluta ha quedat assolida àmpliament i, per tant, la Llei del Síndic de Greuges ha quedat aprovada.

Passem, ara, a les explicacions de vot. Algun Grup parlamentari desitja explicar el seu vot? (*Pausa.*) No hi ha explicacions de vot.

Proposta de Proposició de Llei per a regular les relacions entre la institució del Defensor del Pueblo i les figures similars en les diverses Comunitats Autònomes, i designació dels Diputats que hauran de defensar-la

Podem passar, doncs, directament al segon punt de l'ordre del dia: Discussió i votació del Dictamen de la Comissió d'Organització i Administració de la Generalitat i Govern Local, sobre la proposta de Proposició de Llei a presentar davant la Mesa del Congrés dels Diputats per regular les relacions entre la institució del Defensor del Pueblo i les figures similars en les diverses Comunitats Autònomes, i designació, si s'escau, dels Diputats que hauran de defensar-la.

Bé, en aquest cas, no hi ha hagut criteri del Govern, per tant, no hi ha cas de procedir a la lectura d'aquest criteri.

(*Pausa.*) Bé, sobre aquesta Proposta de Proposició de Llei a

presentar davant la Mesa del Congrés dels Diputats no hi ha mantingut cap vot particular ni cap esmena; proposo, doncs, a les senyores i als senyors Diputats de votar globalment la totalitat del Dictamen. És a dir, el títol de la Proposta, el Preàmbul, els articles 1 i 2 i les dues Disposicions transitòries. D'altra banda, aquesta votació, com que porta sobre la globalitat de la Proposta de proposició de llei, serà ja la votació definitiva, i recordo a les senyores i als senyors Diputats que, perquè aquesta Proposició quedi definitivament aprovada, d'acord amb l'article 133, apartat 2 del Reglament, és necessària també la majoria absoluta.

Les senyores i els senyors Diputats que estiguin d'acord amb el Dictamen de la Comissió sobre la Proposta de Proposició de Llei a presentar davant la Mesa del Congrés dels Diputats per regular les relacions entre la institució del Defensor del Poble i les figures similars en les diferents Comunitats Autònomes, que es posin drets.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Les senyores i els senyors Diputats que s'abstenen?

La Proposta de Proposició de Llei ha quedat aprovada per 97 vots a favor, cap en contra i cap abstenció. Tenint en compte que la majoria absoluta és de 66 Diputats, la majoria absoluta ha estat assolida i la Proposta de Proposició de Llei ha quedat, doncs, definitivament aprovada.

Algun Grup parlamentari desitja explicar el vot? (*Pausa.*) El senyor Jaume Camps, en nom del Grup parlamentari de Convergència i Unió.

El Sr. CAMPS I ROVIRA: Senyor President, senyores i senyors Diputats, amb l'aprovació de la Llei del Síndic de Greuges i aquesta Proposició que regula la institució del Defensor del Poble amb les altres institucions similars de les Comunitats Autònomes, es completa —juntament amb l'aprovada, de la Sindicatura de Comptes— el marc institucional de Catalunya, el marc bàsic, el que en podríem dir les lleis fonamentals previstes a l'Estatut, i aquesta aprovació, i la forma en què ha estat feta, és un motiu de felicitació a la Cambra.

Ens hem de felicitar, en segon lloc —creu el nostre Grup parlamentari—, perquè aquesta ha estat una iniciativa conjunta, si bé partint d'un text de treball del nostre Grup parlamentari. Tots els ponents hi han aportat una sèrie d'esmenes que, indubtablement, han millorat els textos i han fet que aquest treball conjunt ens faci felicitar-nos una vegada més d'aquesta novetat que el nostre Reglament va instaurar en el seu article 108. S'ha dit en la premsa diària que potser seria aquesta l'última vegada que aquest Parlament trobaria una unitat institucional, una unitarietat institucional; esperem que no sigui aquesta vegada l'última, però, en tot cas, felicitem-nos del treball dels ponents i de la Cambra.

Ens hem de felicitar, així mateix, perquè en aquesta ocasió la Ponència i la Comissió que han treballat en aquests Projectes han tingut una col·laboració intensa, absolutament flexible i absolutament agraïdora per aquesta Cambra de l'Illustre representant del Defensor del Poble, senyor Ruíz Giménez i del seu adjunt, senyor Gil-Robles. Hem de felicitar-nos, també, perquè en aquesta ocasió hem pogut comptar, com sempre, amb l'indubtable ajut del nostre Lletrat Major, senyor Ismael Pitarch, i molt especialment de dos especialistes en la matèria, com són els professors Folchi i Bayona, que amb els seus estudis respecte a les relacions i les possibilitats normatives de les

Comunitats Autònomes en regular les relacions del Defensor del Poble amb les diferents figures similars han ajudat granment el treball de la Ponència.

I, finalment, podem felicitar-nos pel treball conjunt que hem fet: hem aprovat una llei. Una llei que haurà de servir per regular la institució que ha de vetllar per la defensa dels drets i de les llibertats fonamentals dels ciutadans de Catalunya, supervisant l'actuació de la Generalitat.

Hem instituït la normativa d'una magistratura moral i d'opinió, d'una magistratura que haurà de servir per vetllar, moltes vegades, per la indefensió dels ciutadans. S'ha dit que els ciutadans es troben indefensos davant l'Administració, i aquesta nova magistratura que instaurem i normativitzem, s'haurà d'inserir entre el control parlamentari i l'activitat jurisdiccional, tot donant-li una nova dimensió que ajudi a vetllar per la indefensió davant d'una Administració moltes vegades anquilosada, moltes vegades inservible, moltes vegades excessivament protegida pel mateix Govern que actua com a cap d'aquesta Administració amb una labor excessivament tuitiva. Es tracta d'una magistratura independent, fins i tot, del mateix poder legislatiu del qual dimana i al qual rendeix comptes —i en tenim una bona prova en el mecanisme legislatiu, els quòrums de votació que s'estableixen per al nomenament del Síndic de Greuges.

Finalment, ens hem de felicitar una vegada més perquè el Parlament de Catalunya, com ja històricament va ser-ho, ha estat iniciador d'una Proposta legislativa —més tard secundada pels Parlaments de les altres Comunitats—, perquè, en regular les relacions, millor dit, en regular el contingut normatiu de l'article 35 de l'Estatut de Catalunya —i ens en parlava suara el Ponent senyor Capdevila en el seu vot particular—, vàrem trobar-nos, evidentment, amb una superposició d'institucions, la prevista en l'article 54 de la Constitució i la prevista en l'article 35 de l'Estatut de Catalunya.

Certament, en aquesta Proposta de Proposició de Llei a presentar al Congrés dels Diputats, s'ha trobat, segurament, el desllorigador per coordinar, en forma de cooperació flexible i eficaç, aquestes dues institucions i el seu inseriment dintre el control de l'activitat administrativa. I ho ha fet d'una forma nova, trobant una forma intel·ligent, amb aquests concerts, amb aquesta novetat legislativa que apliquen els acords entre la institució del Defensor del Poble i les diferents figures similars en les Comunitats Autònomes, que permetrà —mancant un greuge, dit sigui novament— trobar la forma peculiar de relacionar-se el Defensor del Pueblo amb cada un dels diferents comissionats parlamentaris de les diferents Comunitats Autònomes.

Ens queda ara, tan sols, conjurar-nos tots perquè el futur Síndic de Greuges estigui revestit d'aquesta *autoritas* moral que li permetrà de portar endavant la tasca que li encomana la Llei.

Moltes gràcies, senyor President; moltes gràcies, senyores i senyors Diputats.

El Sr. PRESIDENT: En nom del Grup Socialista, té la paraula el Diputat senyor Casares, per a explicació de vot.

El Sr. CASARES: Senyor President, senyores i senyors Diputats, en nom del Grup Socialista, i en relació amb els dos textos que hem aprovat —perquè tenen una relació evident—, faré una explicació, no solament del vot, sinó, encara que sigui

resumidament, del procés que ens ha portat avui a aquesta conclusió.

Fa una mica més d'un any, el Grup Socialista va presentar a la Mesa d'aquesta Cambra una petició que posava en marxa el procediment parlamentari que avui ha culminat. Era una circumstància important, la que s'havia produït, que era l'elecció del càrrec del Defensor del Poble, i tot aconsellava ja no esperar més. El Grup Socialista tenia consciència que el que calia, doncs, era completar les institucions polítiques de Catalunya amb la creació del Síndic de Greuges, i era evident que això calia fer-ho amb la iniciativa conjunta que ens assenyala l'article 128 del Reglament d'aquesta Cambra. Així s'ha fet.

Jo vull dir, ara, que si bé tothom va aportar els seus elements de treball, hi va haver un text, el remès per la Conselleria de Justícia, que ens va permetre de treballar sobre un bastidor al qual vàrem afegir, vàrem treure i vàrem modificar tot allò que era necessari.

Molt aviat, però, la Ponència que hi va treballar es va trobar amb dos ordres de problemes diferents: un era el conjunt de dificultats de la mateixa institució del Síndic de Greuges, dificultats que es plantejaven i que s'havien de resoldre exclusivament dintre de l'estricta marc de l'Estatut de Catalunya.

Aquestes dificultats neixien del fet que, per assegurar l'eficàcia de la missió del Síndic de Greuges, era necessari —i, si no, era difícil que pogués complir la seva missió— gaudir d'unes facultats, d'unes prerrogatives o d'unes garanties que només podia obtenir a través de la legislació de l'Estat. I un altre ordre de problemes, que derivava del fet que la institució del Síndic de Greuges no està concebut com una peça solitària, sinó que neix estretament relacionada amb la figura del Defensor del Poble.

És una relació, aquesta, que es troba ja apuntada en l'article 35 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, quan diu: «Sens perjudici de la institució prevista en l'article 54 de la Constitució i de la coordinació amb aquesta, el Parlament podrà nomenar un Síndic de Greuges, etcètera...», i que està clarament establerta en la Llei Orgànica del 6 d'abril del 81, del Defensor del Poble.

I, fixin-se, doncs, que les dues expressions clau d'aquesta interrelació són «coordinació» i «cooperació». Es tracta, doncs, de dues institucions, Defensor del Poble i Síndic de Greuges, o, si volen, Defensor del Poble i institucions similars de totes les autonomies, de dues institucions que, de fet, tenen la mateixa naturalesa, però que tenen àmbits d'actuació que se superposen o que concorren. Doncs bé, la necessitat d'encaixar aquestes peces institucionals, de tal manera que cap d'elles se'n ressentís, sinó, al contrari, que les dues es potenciessin recíprocament, va ser el que ens va portar a trobar solucions a aquests dos ordres de problemes.

En definitiva, el que es posava de manifest era la necessitat d'una llei de Corts, d'una llei de l'Estat. D'aquí va néixer la idea de treballar simultàniament en la redacció d'un projecte de proposició de llei, o millor dit, d'una proposta de proposició de llei, a formular davant les Corts espanyoles. Però hi havia la possibilitat, únicament, de propugnar una llei que relacionés Síndic de Greuges amb Defensor del Poble. Això es va descartar immediatament, en entendre que el Defensor del Poble necessitava coordinar-se no solament amb el Síndic de Greuges, sinó amb totes les institucions similars, el Síndic de Greuges o

el Defensor del Poble que han establert ja o que poden establir en el successiu les diferents Comunitats Autònomes.

Ara només voldria assenyalar que si hem votat globalment aquests dos textos és perquè el nostre Grup està absolutament convençut de la bondat de les solucions tècniques que hem trobat, solucions tècniques a problemes que existien i que jo ara no repetiré, però que, evidentment, tothom comprèn que fan referència a temes tan importants com són les relacions del Síndic de Greuges amb el Parlament de Catalunya fins al problema de les interferències de les actuacions del Síndic de Greuges amb el poder judicial.

L'altre ordre de problemes, no el podíem resoldre dins l'estricta marc autonòmic, i aquests problemes eren dos, també, essencialment. Un d'ells, aquestes famoses prerrogatives o garanties que són l'objecte de l'article primer de la Proposta de Proposició de Llei.

Es va resoldre sobre la base de propugnar —i esperem que així acabi essent possible— que les figures similars al Defensor del Poble podran gaudir de les mateixes garanties d'inviolabilitat i d'immunitat que els Estatuts respectius atorguen als Diputats, i un conjunt de garanties iguals o semblants a les que, per desenvolupar la seva missió, té reconegudes el Defensor del Poble.

Però hi havia una altra qüestió que a nosaltres ens semblava que, veritablement, era d'una transcendència extraordinària, que era el problema de la col·laboració, el problema de la coordinació amb el Defensor del Poble. Això fa d'objecte de l'article segon de la proposta de Proposició de Llei. Aquí, senyores i senyors Diputats, és on nosaltres creiem que s'ha fet una feina més rigorosa i tècnicament més acurada.

El problema arrencava d'un fet, un fet que el senyor Capdevila ha explicat aquí molt clarament. El problema rau en la circumstància que l'article 54 de la Constitució Espanyola, quan estableix la figura del Defensor del Poble, no parla de les institucions similars que puguin crear les Comunitats Autònomes i reconeix al Defensor del Poble, purament i simplement, la facultat de supervisar l'activitat de l'Administració. La fórmula és tan àmplia que comprèn, evidentment, tots els ordres de l'Administració o els quatre tradicionals que es reconeixen, si vostès volen. I l'article 35 del nostre Estatut, de l'Estatut de Catalunya, en definitiva, el que ve a fer és assegurar que aquesta institució es crearà sens perjudici de la competència del Defensor del Poble i el limita, per dir-ho així, a la supervisió de l'activitat de l'Administració de la Generalitat. Aquesta és la fórmula i aquest era el problema.

Aleshores, d'això endevinàvem dues conclusions: una conclusió segura, que hi havia una concurrència de funcions, i —si vostès volen— una qüestió polèmica o discutible, que era aquella que es presentava formulant aquesta pregunta: Què és exactament l'Administració de la Generalitat? On arriba allò que coneixem amb el nom de l'Administració de la Generalitat? I més en concret, l'Administració local, en tota la seva conceptualització d'Administració autònoma, d'un ordre administratiu diferent, és o no és Administració de la Generalitat? Doncs bé, el Grup Socialista, nosaltres en concret i crec que tots els Grups vàrem creure que no ens corresponia resoldre aquesta qüestió doctrinal o acadèmica de llarga portada. El que ens corresponia era trobar solucions polítiques i això, senyores i senyors Diputats, creiem que és el que es va fer amb la fórmu-

la que els ha estat presentada. És a dir, d'una banda acotant un terreny de les Administracions locals sobre les quals indiscutiblement pot exercir la seva actitud supervisora el Síndic de Greuges i, d'altra banda, establint que en aquests casos això es farà en règim de cooperació.

Però això no és prou i tampoc és el més important. Nosaltres destaquem aquí, avui, que una de les peces importants d'aquests textos normatius que hem aprovat és no solament la possibilitat, sinó el mandat que hi hauria en la Llei que entre Defensor del Poble i figures similars s'establissin acords, i a través d'aquests acords —que serien els que desenvoluparien d'una manera fructífera aquest esperit de col·laboració— es pot arribar, efectivament, que el Síndic de Greuges o les figures similars estenguin la seva activitat supervisora dins d'un concepte al més ampli possible del que és l'Administració autonòmica.

Dit això, jo voldria acabar destacant la gran importància, segons sembla, dels textos legals que acabem d'aprovar. En primer lloc, perquè creiem que les solucions que hem trobat són les correctes; en segon lloc, per la forma com s'ha obtingut i, a partir d'aquí, el que jo voldria destacar —al mateix temps, com ho ha destacat el senyor Camps en la seva intervenció anterior— és l'ampli esperit de col·laboració que ha regnat en la Ponència i en la Comissió, i que les solucions que hem trobat han estat possibles, a més a més, com a conseqüència de l'acolliment, de la compenetració lleial, de la confrontació, a vegades també amical, amb el Defensor del Poble i amb els seus adjunts.

Tot això, evidentment, ha estat determinant d'aquestes solucions. Crec que ens podem reconèixer autors d'un acte polític, veritablement polític, en el sentit que li donava el professor Ruiz Giménez quan escrivia en un ja llunyà 1968: «más de una vez repetimos que la política es servicio a un ideal. Esto es ética, pero a través de lo posible, es decir, arte o técnica.» Amb aquestes paraules, jo diria que belles paraules, creiem que nosaltres hem aconseguit acabar aquesta feina amb un acte que veritablement mereix, en aquest sentit, el concepte d'un veritable acte polític.

I, per acabar, com a tercer element de la importància del que acabem d'aprovar, jo no voldria deixar de dir el següent: crec que hem donat una prova palesa de la voluntat democràtica del poble de Catalunya. Aprovar aquestes lleis, o aquests textos legals, no només per una unanimitat formal, sinó per una corresponsabilització igual des del seu origen, vol dir, senyores i senyors Diputats, que la nostra terra —en un moment que altres pobles germans no encerten a trobar el camí de la pau civil—, en la nostra terra hi ha una voluntat de convertir-se en un exemple de com es pot compaginar l'enfortiment de la identitat nacional amb la construcció solidària d'una Espanya democràtica.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: En nom del Grup de Centristes, té la paraula el Diputat..., senyor Clua?

El Sr. LUNA: Señor Clua, sí, señor Presidente, muchas gracias.

El Sr. CLUA: Honorable senyor President, senyores i senyors Diputats, el Diputat que us parla, i en nom del nostre Grup, ha intervingut en comptades ocasions al Ple del Parlament —tal vegada serà aquesta l'última, almenys en aquesta

legislatura—: una vegada, la seva intervenció fou en un assumpte polèmic d'oposició a la pretesa supressió de les Diputacions; altra vegada en temes molt puntuals, com podien ser, per exemple, els Plans d'Obres i Serveis; altra en matèria molt feixuga de treball, però, certament, i amb matisos, consentida, com va ser la Llei de Cooperatives. Però té la satisfacció aquesta vegada, en nom del nostre Grup i en el meu propi, de manifestar l'assentiment total i absolut amb aquesta Proposició de Llei, convertida ja en Llei del Síndic de Greuges i amb aquella proposta de Proposició de Llei que hem d'eleva a les Corts Generals. Perquè amb aquesta Proposició de Llei es tracta purament i simplement, i necessàriament —i a pesar que vull ser molt greu hauré de ser reiteratiu— de donar compliment a un dels principals preceptes articulats al nostre Estatut d'Autonomia, en l'article 35. I es tracta solament de buscar la manera d'organitzar i donar funcionament a aquesta institució del Síndic de Greuges, tant en la defensa dels drets fonamentals i de les llibertats públiques dels ciutadans, ni més ni menys.

I és motiu de satisfacció que s'hagi pogut fer a través d'una ponència conjunta i que el treball de la ponència i el treball en comissió hagi buscat, únicament i exclusivament, hagi tingut com a únic objectiu l'aplicació rigorosa i estricta del nostre Estatut i el respecte als preceptes constitucionals, cosa que —com ja s'ha dit— no sempre ha estat fàcil, sobretot quan hi ha certa concurrència, incompetències, o almenys cap que hi siguin, i sobretot quan pot haver-hi, fins i tot, certa indefinició en els nostres preceptes.

No he d'entrar —ho ha fet qui m'ha precedit en l'ús de la paraula— en l'anàlisi d'aquests projectes o d'aquesta proposta de Llei. El que sí diré, únicament i exclusivament, és que ens sumem fervorosament als seus arguments, a les seves manifestacions i a les solucions que entre tots hem trobat i que avui ha tingut l'acolliment d'aquesta Cambra per unanimitat.

I he de dir, també, que si ha estat gràcies a l'esforç de tots, ha estat també gràcies a la col·laboració, amb aquests desplaçaments reiteratius, reiterats, del Defensor del Poble i del seu col·laborador adjunt, que també ens ha alliçonat i que ha permès que aquest Projecte de Llei, que aquesta proposta de Llei pogués tenir un millor acolliment.

Per acabar diré que, fruit d'aquest treball conjunt, fruit d'aquesta filosofia i fruit d'aquestes ganes d'avançar en la creació d'aquells ens, d'aquelles institucions pròpies del nostre poble, ha estat també aquesta proposta de Proposició de Llei que ens ha de permetre d'eleva, aixecar la nostra opinió i la nostra veu a les Corts Generals del regne, perquè no només és menester la defensa dels drets públics dels ciutadans dins de la nostra parcel·la, sinó que és menester que nosaltres participem, contribuïm i col·laborem perquè a través d'aquesta coordinació entre la institució del Síndic de Greuges i del Defensor del Poble —o si voleu millor, del Defensor del Poble i del Síndic de Greuges— es pugui que, respecte a aquests drets ciutadans que no són patrimoni de ningú, sinó que són patrimoni de tots, puguin ser abraçats i emprats a nivell de tot Espanya, perquè aquests drets, a través d'aquestes institucions, ja del nostre Síndic, la del Defensor del Poble, precisament el que s'ha de buscar i d'aconseguir és la defensa d'aquests drets públics dels ciutadans d'Espanya.

No podem partir de situacions d'estancament o de parcel·les tancades, i per això aquesta participació nostra a eleva aquesta

proposta de Proposició de Llei a les Corts Generals crec que també és fruit d'aquest treball i és cosa en què el Parlament de Catalunya s'ha de felicitar. Per aquestes raons i d'una manera breu, però emotiva, entusiasta, fervorosa, el nostre Grup parlamentari ha votat afirmativament.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: En nom del Grup d'Esquerra Republicana, el Diputat senyor Casas-Salat té la paraula per a l'explicació de vot.

El Sr. CASAS-SALAT: Senyor President, senyores i senyors Diputats, vaig a intervenir per explicar-los el vot en nom d'Esquerra Republicana de Catalunya. No voldria sumar més adjectius dels que s'han dit aquí en la meua explicació, perquè realment tots estem d'acord, tots estem feliços i tots estem contents. Em referiré... —i a més a més ho dic sincerament, no ho dic amb cap deix d'ironia—, em referiré, però, inevitablement, als dos Projectes de Llei, perquè van lligats. Si nosaltres no haguéssim tingut la institució del poble no hi hauria el Projecte de Llei que està destinat a portar a les Corts de Madrid. Això és una cosa que és indubtable. I tractaré de fer-ho amb la millor brevetat possible.

Jo els diré que nosaltres hem votat que sí, i hem votat que sí per moltes raons, però una de les raons és perquè, en certa manera —i ho estava jo pensant l'altre dia—, en aprovar la primera de les lleis, la del Síndic de Greuges, tornàvem a les nostres arrels.

Perquè no ignorarà aquesta sala que Catalunya, des del segle XIII fins al segle XVIII, va tenir síndics de greuges; és a dir, que és una institució que va néixer en les Corts catalanes quan hi havia motiu de greuge contra la Corona, contra els barons, contra aquelles persones que podien abusar —bé fos per la funció pública que exercissin, bé fos pel càrrec que ocupaven—, podien abusar dels debils. I llavors venia el moment que es presentava, precisament, un greuge, i aquest greuge es convertia en un capítol de Cort, i més tard van néixer d'aquí jutges, uns jutges de greuges que van ser els encarregats d'entrar sobre aquestes matèries. I així tenim que en el segle XV són nou els síndics de greuges que té Catalunya.

I citaré —per no cansar-los amb erudicions històriques—, només citaré Rovira i Virgili, que en la seva *Història de Catalunya* ens cita i ens explica el cas molt concret d'un personatge, anomenat Pere Basset, el qual era fill de Camprodon, afincat a Barcelona, i gran jurisconsult, però persona que estimava molt les pessetes —diguem-ne pessetes, llavors serien unces, seria la moneda—, els càrrecs i els honors, i aquesta persona va ser conseller els últims anys del rei Martí l'Humà, després va ser conseller de Ferran d'Antequera i, més tard, va ser conseller d'Alfons V, el Magnànim, en el possible que el rei estava en aquestes terres. I ens trobem, doncs, que l'any 1430, en les Corts catalanes, els síndics de greuges de Barcelona li fan dos greuges, i un és per haver-se apropiat indegudament una casa a Barcelona, en el carrer de Pes de la Farina, i un altre per haver-se apropiat uns drets sobre el peatge en el port de Barcelona. Aquest home va morir després, al cap de poc temps, però això vol dir que aquesta institució era nostra i funcionava.

O sigui, que aquí no hem copiat l'*Ombudsman*, com s'ha fet en la majoria d'ordenaments constitucionals, tant estatals com autonòmics, sinó que hem tornat a les nostres arrels, i Esquerra Republicana ha votat una cosa que ens és pròpia, retor-

nant enrera, però demostrant alhora que tenim un gran sentit de modernitat dintre d'això.

Això, quant al que els podria dir en referència al Síndic de Greuges. Però, de fet, l'explicació de vot també s'ha de referir a la segona de les lleis, que és el Projecte de Llei que s'ha de presentar a Madrid. Com és molt normal, i aquí ja s'ha dit ensems, s'ha presentat una certa conflictivitat. Aquesta conflictivitat havia de néixer de forma inevitable. A l'article 35 de l'Estatut d'Autonomia només es defineix la figura; en fer la Llei, llavors ens vam trobar que el Síndic de Greuges no tenia un contingut, fins on arribava la seva possibilitat, fins on podia supervisar. I així, l'article primer, que ha estat analitzat i que ha demostrat que tenia aspectes conflictius el Molt Il·lustre Diputat senyor Capdevila, doncs, evidentment, havia d'engendrar una sèrie de contactes, en fi, entre nosaltres, membres de la Comissió, i entre persones tan qualificades com l'Excel·lentíssim senyor Defensor del Pueblo i el seu adjunt, que van venir aquí diverses vegades per discutir el problema. Fruit d'aquestes discussions ha sorgit aquest Projecte de Llei, i jo considero que és vàlid, perquè, com ha dit també un altre Diputat, és un principi d'acord que ens permetrà donar funcionalitat i omplirà la definició i contingut de la figura que ara acabem, en certa forma, de recrear.

Jo estava convençut que aquest acord seria possible, n'estava convençut quan vaig saber que la persona amb qui dialogariem seria precisament l'actual Defensor del Pueblo, Excelentísimo señor Ruiz Jiménez, i el seu adjunt, senyor Gil Robles, que són persones que em consta que són dialogants i que poden comprendre, precisament, aquesta problemàtica. I em felicito també que aquesta Llei hagi servit de marc o de matriu, podríem dir, per a totes les lleis —si és aprovada a Madrid, com a llei única—, per a totes les lleis que s'hagueren hagut d'anar fent en cas que no hagués estat aprovada.

Per això, jo crec que Esquerra Republicana de Catalunya ha votat el que havia de votar, i me'n felicito.

Moltes gràcies, senyor President; moltes gràcies, senyores i senyors Diputats.

El Sr. PRESIDENT: En nom del Grup del Partit Socialista Unificat, té la paraula per a l'explicació de vot el Diputat senyor Rafael Ribó.

El Sr. RIBÓ: Senyor President, senyores Diputades, senyors Diputats, al començament d'aquest torn d'explicacions de vot semblava que entràvem en una cursa simpàtica sobre la paternitat a la història del text i de la iniciativa, i, com s'ha dit ja moltes vegades en aquesta tribuna, *paternitas semper incerta es*, i ja que es tracta de buscar paternitats, jo encara vaig més enrera en la història —no tant com el senyor Casas-Salat, que se n'ha anat al segle XIV o al segle XIII—, però sí a l'any 75-76, 1975-76, quan el Congrés de Cultura Catalana va crear una ponència que elaborés les bases de l'autonomia. Aquesta ponència, que es va reunir, per cert, al parador de Cardona, va incloure en el seu text el nom del Síndic de Greuges, que em sembla —podríem polemitzar després amistosament amb el senyor Casas-Salat— que és la primera vegada que s'utilitza en la història de Catalunya el nom del Síndic de Greuges, a proposta del qui avui és Oficial Major del Parlament de Catalunya i aleshores ponent del Congrés de Cultura Catalana en aquest tema, el senyor Ismael Pitarch, intentant sintetitzar el que era el Síndic de la Generalitat, en l'època medieval, el que defensa-

va les lleis de la terra, i el proveïdor i visitador de greuges, que era el que defensava els drets dels súbdits. Intentant sintetitzar aquestes dues institucions, es va proposar —ho repeteixo, el senyor Pitarch— aquest nom, així va quedar a les bases d'autonomia i així va ser recollit pels nostres constituents —si ho podem dir així, els que van elaborar l'Estatut— en l'article 35. Però és obvi que nosaltres ens hem inspirat en figures modernes, com és, en primer lloc, en l'àmbit de l'Estat espanyol, el Defensor del Pueblo, i com és, en l'àmbit europeu, tota la tradició escandinava, igualment com al seu dia els constituents espanyols s'hi inspiraren.

Jo vull assenyalar només, afegint-me a tots els arguments que s'han donat des d'aquesta tribuna, i a tots els agraïments que s'han fet respecte als ajuts rebuts des d'aquesta Cambra i dels seus serveis, vull assenyalar només que la Ponència, que sempre ha treballat en un gran clima de cordialitat i d'entesa, ha anat fins als extrems del límit constitucional. I ho dic no en un sentit ni provocador ni en un sentit d'anar a desequilibrar un ordre jurídic, sinó en el sentit més positiu i pro-autonomista en què això es pot afirmar. Nosaltres crec que hem donat un exemple de lectura autonomista de la Constitució —i m'interessa subratllar-ho—, quan tan sovint pretenem, des del nostre Grup, que s'avenci cap a l'Estat de les autonomies amb una lectura autonomista de la Constitució i de l'Estatut. No solament això, sinó que, a més, hem anat a proposar —com s'ha assenyalat aquí— solucions per al mateix problema a altres Comunitats Autònomes, o sigui, amb una política d'Estat espanyol. S'han assenyalat ja les millores; jo crec que s'ha contribuït a partir d'aquestes millores, com és la de la immunitat parcial, la seva inviolabilitat, la cooperació, etcètera; s'ha contribuït a una concepció de debò autonomista de la institució.

Llàstima que per temes d'igual entitat, de política d'Estat, no trobem les possibilitats d'anar a aquest tipus de lectures. Crec que l'actuació d'aquesta Ponència, i sobretot el diàleg que ha mantingut amb el Defensor del Pueblo i amb el seu adjunt, hauria de ser una lliçó per als Governos centrals de l'Estat, per als polítics a nivell d'Estat, perquè sembla que hem d'esperar que hi hagi un ciutadà independent en una institució per aconseguir una lectura autonomista de la Constitució.

Aquí queda la possibilitat, que esperem que es repetirà també en el funcionament de la institució, que es repetirà, segur, quan tinguem Síndic de Greuges, en la seva cooperació amb el Defensor del Pueblo, i, en definitiva, avui hem votat una bona herència per a la propera legislatura, una bona herència per a Catalunya.

Gràcies, senyor President.

El Sr. PRESIDENT: En nom del Grup Mixt, té la paraula per a explicació de vot el Diputat senyor Capdevila.

El Sr. CAPDEVILA: Senyor President, senyores i senyors Diputats, breument, també. En primer terme, m'ho permet la Cambra, una salutació cordial al senyor Ruiz Jiménez, al senyor Gil Robles, per la seva generositat i intel·ligència política; la seva altura i capacitat jurídica ha fet possible aquesta trobada fructífera entre la Ponència que hem redactat aquesta Proposició de Llei, i que ha fet possible també la superació, en alguns casos concrets, de les trobades o encontrades, les disparitats jurídiques que hagi pogut tenir la redacció d'alguns d'aquests articles d'aquesta Proposició de Llei, tal com s'ha vist fa breus moments per part meua. Satisfacció, alhora, també, com

altres Diputats que m'han precedit en l'ús de la paraula, perquè no crec que hàgim esgotat absolutament la construcció d'aquest edifici institucional de Catalunya, però sí que hem avançat i s'ha construït una planta més en aquest edifici institucional.

No faria referència a la gènesi d'aquesta Proposició de Llei, ja s'hi ha fet referència amb anterioritat, per tant els en faig gràcia a vostès. Vull subratllar, simplement, dos aspectes per a mi importants.

La primera d'aquestes Lleis —en definitiva tot forma part del mateix conjunt—, la creació de la figura del Síndic de Greuges és un factor de democratització, perquè amb aquesta institució és possible, a part de la supervisió, del control, de la vigilància de les actuacions de les Administracions públiques quant al fet que puguin afectar els drets fonamentals i les llibertats públiques dels ciutadans, és possible, al mateix temps, una major participació d'aquests mateixos ciutadans en el correcte funcionament d'aquestes institucions, d'aquestes Administracions. En aquest aspecte, doncs, de vigilància del control de la legalitat, i, per què no, en unes ocasions de la mateixa oportunitat de les actuacions d'aquestes Administracions, amb el suggeriment fins i tot de modificacions de textos legislatius que facin més equitativa i més justa l'aplicació de la norma jurídica en el cas concret sobre el qual es projecta, en el supòsit també que afavoreix la participació més àmplia, de baix cap a dalt, del ciutadà, estem en presència d'una institució que crec que ajuda extraordinàriament la democratització de la vida política del país.

Ja que no faré referència a la gènesi, ja que no faré referència als seus antecedents i com ha anat evolucionant l'estudi, el treball i la redacció d'aquestes Proposicions de Llei, sí que vull referir-me fonamentalment al futur, al futur d'aquesta institució creada pel Parlament de Catalunya, millor dit, regulada pel Parlament de Catalunya, creada per l'Estatut d'Autonomia, que és el Síndic de Greuges. I crec que el futur lèxic d'aquesta figura, d'aquesta institució depèn, en primer terme, del mateix Síndic de Greuges, de qui sigui aquest Síndic de Greuges, de quina *autoritas*, com deia abans el senyor Camps, pugui tenir i emani de la mateixa figura del Síndic de Greuges, i que sàpiga investir-se i vestir adequadament la figura i la institució del Síndic de Greuges. Depèn també dels mateixos ciutadans, que no equivoquin el paper del Síndic de Greuges, perquè per a altres reclamacions i recursos, per a això hi ha els tribunals de justícia, per això hi ha o hi hauran els Diputats que en la futura legislatura s'asseguin en aquests escons per defensar també políticament les seves aspiracions, per defensar també políticament els seus drets. Són uns camps molt acotats, de defensa d'aquests drets i aquestes llibertats, davant o enfront de l'actuació de les Administracions públiques a Catalunya, on es juga el paper del Síndic de Greuges. Repeteixo que funció important serà que els ciutadans de Catalunya sapiguin molt bé quin és el paper del Síndic de Greuges.

I per últim, i en tercer terme, fonamental també per al seu funcionament i per a l'èxit de la institució, que siguin bons els convenis que s'estableixin entre el Síndic de Greuges i el Defensor del Pueblo, que aquest principi de cooperació tan extens i practicat en els sistemes federals, que engloba aquests dos verbs que es conjuguen a l'article 12 de la Llei orgànica del Defensor del Pueblo, que són el de coordinar i el de cooperar,

estigui perfectament establert, estigui perfectament engranat dintre del funcionament d'aquestes dues institucions. Per tant, crec que cara al futur és important tenir en compte aquests punts que acabo d'exposar, perquè l'èxit, en definitiva, d'aquesta institució depèn molt i molt del que acabo de dir.

Per últim, senyor President, senyores i senyors Diputats, com que estimo que potser sigui la meua última intervenció en aquesta legislatura, jo voldria enviar-vos a tots vosaltres la meua salutació cordial i efusiva, alhora que em congratulo i m'enorgulleixo d'haver format part d'aquesta primera legislatura de la nova etapa del Parlament de Catalunya.

Gràcies, senyores i senyors Diputats.

El Sr. PRESIDENT: Senyores i senyors Diputats, procedeix ara la designació dels Diputats que hauran de defensar aquesta Proposició de Llei davant del Congrés dels Diputats, i, prèviament el Ple ha de pronunciar-se sobre el nombre de Diputats que han de designar. La proposta —sembla que hi havia consens en aquest sentit— és que en siguin tres.

És que les senyores i els senyors Diputats estan d'acord amb la designació de tres Diputats per a defensar aquesta Proposició de Llei? *(Pausa.)* Bé, aleshores, els prego que els que hi estiguin d'acord es posin drets perquè hem de constatar que hi ha majoria absoluta.

Les senyores i els senyors Diputats que estan en contra de la proposta?

Les senyores i els senyors Diputats que s'abstenen?

Bé, la proposta que siguin designats tres Diputats per a aquesta defensa ha estat aprovada per 84 vots a favor, cap en contra, cap abstenció i ha estat assolida, doncs, la majoria absoluta.

Procedeix ara, d'acord amb l'article 133, apartat 3, de designar-ne els Diputats. Cada Diputat ha d'escriure un nom en la papereta, i es farà, doncs, la designació per votació secreta. Recordo a les senyores i als senyors Diputats que l'article 133 fixa que s'ha d'escriure un sol nom a la papereta, i seran elegits els tres Diputats que tinguin més vots.

(El senyor Subirà i Claus demana per parlar.)

Senyor Subirà?

El Sr. SUBIRÀ I CLAUS *(de l'escó estant)*: Senyor President, per al bon desenvolupament de la votació, crec que seria convenient —si la Mesa així ho estima— fer una brevíssima suspensió.

El Sr. PRESIDENT: Molt bé. Aleshores, d'acord amb el que demana el senyor Portaveu del Grup de Convergència i Unió, procedirem a una suspensió de la sessió per cinc minuts.

Se suspèn la sessió.

(Se suspèn la sessió a un quart i quatre minuts de dues i es reprèn a dos quarts i un minut de dues de la tarda.)

El Sr. PRESIDENT: Es reprèn la sessió.

Anem a procedir a la votació. Recordo a les senyores i els senyors Diputats que s'ha d'escriure un sol nom a la papereta. Seran designats els tres Diputats que obtinguin més vots.

Anem a començar la votació. Els senyors Secretaris faran la crida per ordre alfabètic.

(El senyor Secretari Primer llegeix els noms de les I. Sres. Diputades i dels I. Srs. Diputats, els quals procedeixen a votar.)

El Sr. PRESIDENT: Totes les senyores i senyors Diputats presents han votat. Procedim, doncs, a l'escrutini.

(El senyor President procedeix a l'escrutini dels vots.)

El Sr. PRESIDENT: Senyores i senyors Diputats, el resultat de la votació ha estat el següent: Francesc Casares, 21 vots; Vicenç Capdevila, 10 vots; Josep Clua, 7 vots; Marta Mata, 1 vot; Trinitat Neras, 1 vot; en blanc, 59 paperetes.

Per tant, queden designats per defensar la Proposició de Llei davant el Congrés dels Diputats els senyors Francesc Casares, Vicenç Capdevila i Josep Clua.

Modificació de l'ordre del dia

Bé, senyores i senyors Diputats, havíem arribat ara al punt 3 de l'ordre del dia, però s'ha presentat a la Mesa una proposta d'alteració de l'ordre del dia, a fi de suprimir aquest punt tercer. Aquesta proposta porta la signatura de cinc Grups parlamentaris, i, per tant, d'acord amb l'article 61 del nostre Reglament, procedeix prendre-la en consideració.

És que algun dels Grups proposants vol fer un torn a favor? *(Pausa.)* Bé, suposo que tampoc no hi ha torn en contra. Aleshores, podem passar directament a la votació de la proposta, que significa suprimir el punt tercer de l'ordre del dia, relatiu al debat i votació sobre la Proposició de Llei de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya.

Les senyores i els senyors Diputats que estiguin d'acord amb la proposició, que es posin drets.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Les senyores i els senyors Diputats que s'abstenen?

La proposta de supressió del punt 3 de l'ordre del dia ha quedat aprovada per 79 vots a favor, cap en contra i 10 abstencions.

Hauríem de passar ara a la discussió i votació del Dictamen sobre el Projecte de Llei del Joc, però donada l'hora que és ..., ah, no, perdó, a la discussió i votació del Dictamen sobre la Proposició de Llei de la Compilació del Dret Civil de Catalunya, però donada l'hora que és crec preferible suspendre la sessió fins a aquesta tarda per reprendre-la a les cinc.

Se suspèn la sessió.

(La sessió se suspèn a tres quarts i cinc de dues del migdia.)

La sessió es reprèn a un quart i onze minuts de sis de la tarda. Presideix el President del Parlament, M. H. Sr. Heribert Barrera, acompanyat de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per l'Oficial Major i el Lletrat Sr. Ferret.

Al banc del Govern seuen els H. Srs. Consellers Adjunt a la Presidència, de Governació, de Sanitat i Seguretat Social, de Política Territorial i Obres Públiques, de Treball i de Justícia.

Proposició de Llei sobre la Compilació de Dret Civil de Catalunya

El Sr. PRESIDENT: Es reprèn la sessió. Continuem la sessió d'avui amb la discussió i votació del Dictamen de la Comissió de Justícia, Dret i Seguretat Ciutadana sobre la Proposició de Llei sobre la Compilació de Dret Civil de Catalunya, i de les esmenes i vots particulars reservats per defensar en el Ple, i de les esmenes subsegüents al Dictamen del Consell Consultiu.

Voldria indicar a les senyores i als senyors Diputats que, uti-

litzant la facultat que em dona l'article 102, i després d'escolta-da la Junta de Portaveus, he decidit que el debat i les votacions s'agruparan per matèries, grups d'articles o d'esmenes, o per paràgrafs d'articles, ja que, en aquest cas, la complexitat del text i la interconnexió d'alguns dels seus articles, que no se segueixen en l'ordre numèric, fan aconsellable d'utilitzar aquesta possibilitat.

Per tant, si no hi ha —com no hi ha en aquest cas— intervenció del Consell Executiu ni tampoc presentació del Dictamen per un membre de la Comissió, ni tampoc esmenes a la totalitat, passarem directament al primer grup d'articles que comprèn l'article primer, i sobre els quals no hi ha presentada cap esmena.

Són els articles 1, 3, 4, 5, 15, 18, 23, 27, 28, 29, 31 i 32. És que algun dels senyors Diputats de la Comissió desitja un torn a favor del text del Dictamen? *(Pausa.)* No hi ha torn. Bé, suposo que ningú desitja de fer cap torn en contra, i en aquest cas, doncs, podríem passar a votació els articles que he enumerat anteriorment, és a dir, els articles 1, 3, 4, 5, 15, 18, 23, 27, 28, 29, 31 i 32, sobre els quals no hi ha esmena.

Les senyores i els senyors Diputats que estiguin d'acord amb aquests articles, que es posin drets.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Les senyores i els senyors Diputats que s'abstenen?

Els articles 1, 3, 4, 5, 15, 18, 23, 27, 28, 29, 31 i 32 han quedat aprovats per unanimitat dels presents.

A l'article 2 hi ha una esmena subsegüent al Dictamen del Consell Consultiu, esmena que presenten tots els Grups parlamentaris i que proposa la supressió del text de l'article.

Les senyores i els senyors Diputats que estiguin d'acord amb l'esmena, que es posin drets.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Les senyores i els senyors Diputats que s'abstenen?

L'esmena a l'article 2, de supressió de tot el text, ha estat aprovada per unanimitat dels presents.

Hi ha una esmena subsegüent al Dictamen del Consell Consultiu, esmena que presenten tots els Grups parlamentaris i que proposa la supressió del text de l'article.

Les senyores i els senyors Diputats que estiguin d'acord amb l'esmena, que es posin drets.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Els que s'abstenen?

L'esmena a l'article 2, de supressió de tot el text, ha estat aprovada per unanimitat dels presents.

Ve ara un grup d'articles que fan referència a les institucions dotals i para-dotals. Són els articles 9, 9 bis, 10, 11, 12, 15 bis, 17 i 20. Bé, en aquests articles hi ha tota una sèrie de vots particulars del Grup Socialista i del Partit Socialista Unificat. Jo crec que, seguint la norma indicada, la defensa d'aquests vots particulars es pot fer conjuntament per a tots els articles que he nombrat, que són els que fan referència a les institucions dotals i paradotals.

Comencem, doncs, amb el vot particular que porta el número d'ordre més baix, el vot particular del Grup parlamentari del Partit Socialista Unificat.

La senyora Sallés té la paraula per a la seva defensa, i suposo que la senyora Sallés defensarà al mateix temps tots els vots particulars referents a aquestes institucions.

La Sra. SALLÉS: Defensaré el vot particular número 10,

número 13, número 14, número 16, número 18, número 28, número 31 i número 35.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies.

La Sra. SALLÉS: Senyor President, senyores i senyors Diputats, m'ha tocat a mi l'honor de ser la primera d'intervenir en el tema de la Compilació del Dret Civil Català. Jo només voldria parlar —i crec que amb això recullo l'opinió de tots els meus companys de Ponència—, que ha estat una llarga tasca durant dos anys i mig; he de dir que crec que ha estat un treball molt agradable per a tots, tots hi hem col·laborat; hem procurat arribar al màxim de punt d'acord encara que, evidentment, hi ha hagut alguns dels temes en què hem discrepat i aquests són els únics de què, en aquests moments, parlarem aquí, en el Ple.

També voldria donar les gràcies a la..., per haver-hi la presència en aquests moments, en aquesta sala, de reconeguts juristes del nostre poble: tenim a la llotja d'invitats gent que ha treballat molt en el Dret Civil Català —molt més del què hem pogut fer els Diputats d'aquest Parlament—, gent que fa molts anys que s'hi dedica i que esperem que ens escoltin amb la benivolència que normalment ho han fet, en altres actes fora d'aquest Parlament.

Quant al tema del dot és evident que el meu Grup no està conforme amb la redacció que n'ha quedat en la Proposició de Llei de la Compilació del Dret Civil de Catalunya. Nosaltres creiem que no pot existir mai un dret desaratat de les concepcions econòmiques i polítiques d'un poble o d'una societat concreta. No volem, en cap moment, posar en dubte el valor que el Dret Civil Català ha tingut en el nostre poble i no ignorem que, junt amb la llengua, el Dret ha estat el gran signe d'identitat del poble català. Uns signes d'identitat que hem de conservar per sobre de tot, però que no els podem convertir, en aquests moments, en una caricatura del que és el nostre poble. Han de ser uns signes d'identitat que responguin a la realitat de la Catalunya d'avui i no a la Catalunya agrària i estable de fa molts anys.

En aquest sentit, doncs, m'agradaria que la nostra intervenció no es posés en dubte i, sobretot, que no es plantegés el tema de la discussió aquí, en aquests Ple, que no es plantegés la discussió a nivells de qui és més nacionalista ni qui és menys nacionalista. Estar d'acord o no estar d'acord amb el dot no va en funció del terme o del concepte de «nacionalitat», sinó que creiem, realment, que està en funció del concepte de família i de la ideologia que informa cada un dels Grups parlamentaris d'aquest Parlament.

Realment, la idea del dot, nosaltres partim de la idea que és —per a la dona—, és una situació degradant, una institució del dot..., hi ha un acord unànim de tots els juristes de Catalunya, evidentment, que el dot obligatori és inconstitucional, per tant, en aquest ja no hi entrarem, ja no té cap sentit discutir la redacció del dot segons està en l'actual Compilació, vigent actualment en la Compilació, però sí que voldríem parlar del dot voluntari, tal com ha quedat redactat en la Proposició de Llei.

En aquest dot voluntari tampoc hi ha hagut acord entre tots els juristes d'aquest país. Les nostres posicions són minoritàries, evidentment —i ho sabem—, en aquest Parlament, però això no vol dir que fora d'aquest Parlament no hi hagi també altres opinions que coincideixen amb les nostres. Jo només voldria, no fer una història del que ha estat el dot —crec que hi ha persones molt més preparades que jo per fer-ho—, no és

aquí el moment de donar una classe de Dret Civil Català, però sí que voldríem situar que el dot, que en un moment donat va poder ser un avenç, que és evident que el dot en un moment donat va garantir a la dona, sobretot, que una vegada el matrimoni hagués desaparegut, bé per divorci, bé per viduitat, que ella pogués recobrar, que ella pogués tenir una sèrie de béns amb els quals administrar-se, creiem que avui aquesta finalitat no existeix. No existeix perquè el dot, com altres institucions del Dret Civil Català, estan pensades per a una societat agrària i una societat estable. Ningú no ens pot negar que avui Catalunya està industrialitzada i avançada i que, evidentment, per constituir un dot pensant que al cap dels anys la dona podria viure d'aquest dot, realment, és impensable amb tots els problemes de la devaluació que hi ha.

D'altra banda, hem de tenir en compte que la dona ha adquirit un paper en la societat que no tenia en aquells moments. Avui, evidentment, la institució..., el matrimoni o la parella estable..., el matrimoni, parlant del dot, realment, el matrimoni, es constitueix sobre la base de dues persones que voluntàriament decideixen unir-se i que se suposa que totes dues col·laboren no sols en la cura de la casa, sinó també en el manteniment de les despeses que aquesta proporciona. Aquest nivell d'igualtat amb què s'estableix avui el matrimoni fa, evidentment, que el dot no tingui sentit a la Catalunya d'avui.

D'altra banda, hem de tenir en compte que hi ha un altre element, que realment és el que ens ha motivat la modificació de la Compilació, un element fonamental al nostre país i que no podem oblidar que és l'aprovació de la Constitució. Arran d'aprovar-se la Constitució l'any 78, el nostre Dret Civil Català va quedar, no solament desfasat, que això ja ho havia estat en relació amb el pas del temps, sinó que en algunes de les seves institucions és clarament inconstitucional.

Jo voldria preguntar-los, als juristes, si el dot, quan és voluntari i l'administra el marit, no continua essent inconstitucional? I, quan és voluntari i no l'administra el marit, evidentment, si no ens trobem davant d'una donació i no davant d'un dot? Jo crec que s'ha de tenir molt rigor en aquest tema; no per mantenir el nom d'una institució li hem de donar un contingut que no és el seu. El dot..., els elements essencials del dot, evidentment, és que sigui obligatori i, a més a més, que l'administri el marit. Dos elements que el fan necessàriament inconstitucional avui, a la vista sobretot de l'article 14 de la Constitució, quan es parla que «no pot haver-hi cap discriminació», i la Constitució ho diu molt clarament: «cap discriminació per raó de sexe, i després, sobretot, en l'article 32, quan es parla del dret de contraure matrimoni a nivell d'igualtat.

En aquest punt sentim molt discrepar del Dictamen del Consell Consultiu. Molt respectuosament voldríem discrepar d'una part del Dictamen, i lamentem no poder —ja que ho hem fet sempre— tenir en compte les seves indicacions, però lamentem, sobretot que al parlar del tema de el dot admet que pugui haver-hi diferències raonables i, per tant, accepta l'actual redacció dient que les diferències..., el fet que la dot, tal com queda, en aquests moments en la redacció de la Proposició de Llei, només afecti la dona, no el converteix en inconstitucional perquè parla de diferències raonables.

Nosaltres creiem que aquestes diferències no són raonables, sinó que són fonamentals, i, això, el Tribunal Suprem ja ho ha dit, però, el Tribunal Constitucional ho ha manifestat, que

«si bé aquestes diferències poden existir, no poden afectar mai el contingut essencial». I és evident que si nosaltres, en un sistema com el del dot, admitem que només afecti la dona, estem fent una discriminació cap a la dona, perquè considerem, evidentment, que aquesta aportació econòmica que es fa en motiu del matrimoni, encara que sigui voluntària, és una aportació econòmica que l'administrador nat en serà el marit. Per tant, ella perd la seva pròpia administració d'aquests béns i se la considera, se la discrimina en raó d'aquesta situació.

Nosaltres d'altra banda, hem valorat molt el contingut de tot aquest Dictamen del Consell Consultiu, però en aquest punt sí que discreparíem, perquè, evidentment, creiem que la discriminació que s'estableix en el dot voluntari és una discriminació que afecta el contingut essencial del dret d'igualtat entre home i dona i que, per tant, el converteix en inconstitucional.

La societat en què nosaltres vivim avui dia, la societat del nostre país, jo crec que ens exigeix un concepte de família més obert, més progressista, un concepte de família en el qual l'home i la dona tinguin exactament la mateixa igualtat, que a nivell jurídic no hi hagi cap diferència entre ells davant la Llei, i, sobretot, des de Catalunya, hem de tenir-ho molt en compte, perquè hem tingut un Dret civil que sempre ha procurat ser molt respectuós en aquest camp, i lamentablement la història del nostre país no ens va permetre que aquest dret que fins l'any 1714 hauria pogut ser un dret avançat, va quedar en aquell moment, la seva evolució, el seu esforç de producció no va prosperar, que en aquell moment va quedar hivernant. I avui ens hem trobant amb una Compilació que joestic segura que, si Catalunya no hagués perdut les seves llibertats, avui continuariem tenint un dels drets més moderns d'Europa, i, d'això, n'hem de ser molt conscients en aquest Parlament. No és que vulguem destruir la història, no és que vulguem destruir les institucions tradicionals catalanes, és que lamentablement ens ha tocat fer un paper que durant tres-cents anys hauria pogut fer el nostre poble i que avui hauríem arribat amb un dret a nivell dels drets europeus. No tindríem cap necessitat de parlar d'institucions totalment desfasades. El dot no solament ha desaparegut del Dret civil espanyol, del Codi civil espanyol, sinó també dels Codis civils europeus. I, això, ho hem de tenir molt present.

Jo sé que se'm dirà que a Espanya no és important el dot, perquè el règim econòmic matrimonial és el règim de ganancials. Aleshores la institució dotal no té la transcendència que tenia a Catalunya, on realment el que feia el dot era mitigar la separació de béns, evitar una separació absoluta de béns que no ha existit mai en aquest país, sinó que el matrimoni sempre ha girat a l'entorn d'una comunitat d'interessos —no una comunitat de béns, però sí d'una comunitat d'interessos. Però s'ha de recordar que també ha desaparegut dels Codis civils d'Europa, fins i tot alguna legislació prohibeix expressament la constitució del dot, perquè el considera denigrant per a la dona. I nosaltres crec que, avui, no hem de tenir cap mena de por a pensar que no som fidels a la nostra història per intentar que el Dret civil català sigui avui el que hauria hagut de ser si durant tres-cents anys haguéssim pogut gaudir d'un Parlament com tenim en aquests moments.

A més, això no és nou, que institucions del Dret civil català desapareguin no és nou en aquesta sala. Jo voldria recordar que fa cinquanta anys, durant el Parlament de la segona Repú-

blica, on un Grup —que hi ha avui en aquesta sala— era majoritari, es va aprovar una Llei sobre la capacitat jurídica de la dona i dels cònjuges que era molt més avançada que el que estem fent nosaltres avui. Jo vull rendir homenatge a aquells Diputats que, en un país que no era el d'avui, en una societat que no tenia ni el nivell econòmic, ni el nivell social de qui gaudim avui, van ser capaços de fer una llei per a la dona molt més avançada de la que avui sortirà d'aquesta sala. I així, en aquell moment no els va saber greu, i ho van fer, i en l'article 7 de la Llei de la capacitat jurídica, de la Llei dels cònjuges es diu, exactament: «queden expressament derogades les disposicions d'excepció a favor de la dona, que consignen el Senatus Consultu de Leianos i l'autèntica Si que mulier», i després hi ha una sèrie d'institucions que també deroga. En aquell moment no van tenir cap problema, ni van tenir cap por de derogar unes institucions que eren denigrants per a la dona.

En canvi, avui, ens trobem que cinquanta anys després hem de tornar sobre el mateix tema —no exactament, perquè aquí no era el tema de la Compilació—, però que això ja era una mostra que si els legisladors d'aquella època haguessin arribat a poder parlar del Dret civil català, segurament hauríem fet un Dret civil molt més modern del que avui sortirà, probablement, d'aquesta sala.

Per això jo només voldria recordar-los —i per això demanem que es tingui en compte aquesta intervenció—, que, primer, no és un intent de destruir el Dret civil català, encara que algun juristes, alguns reconeguts juristes que no són aquí presents han dit que no era el Parlament el lloc adequat per tractar de la Compilació. Jo els en voldria recordar que en un règim democràtic les lleis es fan al Parlament, i que els Diputats podem tenir les nostres limitacions, però també tenim una sanció final, que és el vot. Vull dir que si uns Diputats no compleixen, evidentment, o un Grup no compleix, és el poble el que els sanciona en les pròximes eleccions. El que no se'ns pot dir és que no s'han de fer les lleis en el Parlament; això, en democràcia, és inconcebible.

Per tant, en el tema del dot això és el que nosaltres voldríem recordar. Voldríem recordar que estem confirmant una institució que no tindrà un contingut real, que hi ha un altre tema que tampoc ha quedat mai clar, i és que no hem sabut mai quants dots es constitueixen avui a Catalunya. Perquè quan se'ns parla d'estadístiques, se'ns va a partir de l'any 40, i et diuen: «de l'any 40 a l'any 84...» No és aquest el problema. El que volem saber és quants dots s'estan constituint avui a Catalunya, i sobre això no hi ha hagut manera que el Col·legi de Notaris hagi proporcionat l'estadística, si és que existeix.

Així mateix, tan inconstitucionals com el dot, considerem que són totes les institucions paradotals, bé la tenuta, l'aixovar, l'escreix i el tantundem. Totes elles, que formen part del mateix grup que el dot, tenen exactament igual com el dot el mateix problema de discriminació —en alguns casos és l'home, en altres és la dona—, però totes tenen un mateix fons ideològic, que és que el que es considera que és un privilegi per a la dona no deixa de ser una protecció paternalista, una protecció paternalista que les dones d'avui no demanem —tot al contrari.

Demanem, així mateix, contribuir amb les càrregues, amb l'aixecament de les càrregues del matrimoni, cosa que en la institució de la dot sembla que no queda clar, perquè si la dona

contribueix amb la dot sembla que no ha de contribuir amb res més. Pensem que la dona ha de contribuir exactament igual que l'home en l'aixecament de les càrregues del matrimoni, i, per tant, no té cap sentit que se'ns continuï considerant en una situació com les dones de fa dos-cents anys. (*Rialles.*)

A més a més, hi ha, quant al text que es va aprovar a la Comissió, en la redacció de la Proposició de Llei, concretament a l'article 31, quan es diu que «durant el matrimoni la dona només tindrà dret a la restitució del dot en els casos que perd la restitució del dot», exactament, en l'apartat segon diu: «quan obtingui sentència ferma de separació, sense culpabilitat seva». Aquí hi ha una paraula molt significativa, perquè la legislació de l'Estat, en el tema de dret matrimonial, va mirar molt, en el Congrés dels Diputats i al Senat, d'evitar el terme «culpabilitat» precisament arran d'un nou concepte de la situació matrimonial i de la parella. No es va voler mai que es pensés que quan hi hagués un trencament matrimonial hi havia d'haver, necessàriament, un culpable. Un tema que va costar una llarga discussió, que va costar un llarg enfrontament quan es va discutir la Llei, resulta que avui el tornem a fer aparèixer aquí, a la Compilació, i ens parlen de «culpabilitat». Nosaltres també volíem remarcar aquest tema, per dir que no és exactament aquesta l'expressió, que, en tot cas, hauria pogut utilitzar l'expressió que utilitza el Codi Civil, de «causant», però no de «culpable», perquè és diferent, realment hi ha un fons molt diferent de considerar la «culpabilitat» a ser el «causant».

I, per tot l'expressat, demanaríem un vot afirmatiu a la supressió dels articles referents a la dot i a les institucions paradotals. (*Expressions d'aprovació d'alguns senyors Diputats.*)

El Sr. PRESIDENT: Tenint en compte que els vots particulars del Grup Socialista són absolutament idèntics, en el seu text, que els vots particulars del Grup del Partit Socialista Unificat, crec que no seria procedent que hi haguessin dos torns en contra diferents, i, per economia de temps, passarem, doncs, a la defensa dels vots particulars del Grup Socialista, i després passarem al torn en contra.

En nom del Grup Socialista, té la paraula el Diputat senyor Casares.

El Sr. CASARES: Senyor President, senyores i senyors Diputats, el gran debat que hi ha darrera la defensa i la impugnació dels vots particulars que estan motivant la meua intervenció, com de les altres que vindran, és el debat sobre la igualtat en el Dret civil de Catalunya, sobre la igualtat com un dels valors superiors de l'ordenament jurídic sobre els quals s'asenta la Constitució.

Jo ara hauria d'explicar aquí quin és el procés que durant gairebé tres anys s'ha portat en aquesta Cambra, en la Ponència conjunta i en la Comissió de Justícia, perquè només així em penso que és possible entendre exactament les raons fonamentals, el perquè uns Grups minoritaris d'aquesta Cambra mantenen unes posicions diferenciades en relació amb una sèrie de matèries, i en el conjunt d'una iniciativa que tots hauríem volgut, al començament, que hagués arribat al final amb un consens total i absolut.

Només diré, breument —i ho recordaran molts de vostès—, que era al començament de l'any, em penso, 1980, quan es va produir un fet que va sacsejar una mica la consciència de molts Grups parlamentaris, de molts Diputats i Diputades, amb motiu d'una qüestió d'inconstitucionalitat que un jutge de Bar-

celona va promoure davant el Tribunal Constitucional. Hi havia algú en un plet que es queixava que tal com estava redactada la Compilació de Dret Civil de Catalunya es produïa una forta discriminació, per a ell, quant a la impossibilitat de fer prevaldre els seus drets, tota vegada que això representava un desconeixement absolut dels drets d'igualtat i representava una discriminació. A partir d'aquell moment, molts Grups parlamentaris vàrem començar a presentar iniciatives per reformar aspectes de la Compilació de Dret Civil de Catalunya, la vella Compilació de l'any 1960. El meu Grup, el Grup Socialista, va presentar una Proposició de Llei, de la qual jo no dic que fos ni més encertada ni menys que les altres, però sí que tenia, respecte a les altres, una diferència, i és que contemplava d'una manera global la Compilació, i pretenia fer exactament això, adequar la Compilació de Dret Civil de Catalunya a la Constitució. En aquell moment tots vàrem acceptar —i els socialistes vàrem ser partícips d'aquesta iniciativa— que no es podia obrir una competició de proposicions de llei sobre aquest tema, l'assumpte era suficientment delicat i important com perquè es possessin tots els elements de treball sobre la taula, i a través d'una ponència conjunta es procedís a la consideració de la Compilació.

El que m'interessa ara subratllar és que quan aquest Parlament va prendre la Resolució que manava estudiar aquest tema en Ponència conjunta, el que va dir és que la Compilació s'havia de considerar d'una manera global i sistemàtica, i entre els fonaments d'aquesta decisió el que hi havia era no solament posar-la en relació, és a dir, adequar-la a la Constitució, sinó adequar-la a les necessitats socials de l'hora d'avui a Catalunya. Quan la Ponència es va reunir va veure, però —i això està explicat a l'Exposició de motius d'una manera clara i succinta—, que aquesta feina era una feina tan densa, tan complicada que valia la pena de dividir-la en dues etapes: en una primera etapa s'havia únicament d'intentar adequar els preceptes de la Compilació del Dret Civil de Catalunya que estaven en contradicció amb la Constitució, adequar-la, dic, a la Constitució. I després parlàvem d'una segona etapa, etapa, no obstant —i ho subratllo—, que no està assenyalada en la Resolució que aquí es va prendre, per passar a la fase d'adequar la Compilació a les necessitats socials d'avui. Això vol dir una cosa: que sempre que ens vàrem trobar amb el dubte de si determinada institució de la Compilació era o no era inconstitucional, tots, en principi, tàcitament, adoptàvem l'actitud, diríem, de tenir una interpretació flexible, per una raó que és molt fàcil d'entendre, i és que si a continuació hem de passar a la segona etapa, aquesta continuació, òbviament, no podrà tenir lloc en la present legislatura, ara, o quan sigui, era feina avançada, era camí ja fet que aquesta modificació es fes de la manera més àmplia possible, és a dir, fent ara, a ser possible, allò que després igualment s'haurà de fer.

Això explica en gran part el perquè, arribat el tema del dot i de les institucions dotals o paradoses, uns Grups, concretament el Grup del Partit Socialista Unificat de Catalunya, i el meu Grup, Socialista, vàrem pretendre que el que calia era guanyar temps, i si com deien i s'insinuava en altres Grups, també demà han de caure algunes institucions que, avui, potser no essent estrictament institucionals —no és el cas que jo defenso, perquè jo crec que sí que aquestes institucions ho són—, és a dir, no essent rigorosament exigible això, valia la

pena de treballar, diríem, ja per al futur. Això explica el perquè del manteniment de les nostres posicions.

Dit això, però, jo em vull ara cenyir a les argumentacions per les quals nosaltres estem mantenint que l'exigència de la igualtat, l'article primer de la Constitució en concordança amb l'article 32.1 de la Constitució, que diu, d'una manera categòrica: «L'home i la dona tenen dret a contraure matrimoni amb plena igualtat jurídica...», entra en contradicció absoluta amb el manteniment de la institució dotal. Si ens fixem que el dot consisteix essencialment a consignar un conjunt de béns que són propietat de l'esposa, però que es dipositen en mans del marit per tal que aquest els administri, sense que l'esposa els pugui recuperar per la seva sola voluntat, és evident que això representa una discriminació en contra de la dona. Per tant, allò que en la regulació del dot resulta impossible de compaginar amb l'equiparació jurídica dels consorts és la posició preeminent del marit, quant a la gestió del patrimoni dotal. Es tracta d'una preeminència que es produeix institucionalment, i que, per tant, és consubstancial amb el dot mateix i en resulta indestruïble.

Per tal de reafirmar aquesta idea, la idea de fins a quin punt la Constitució ens imposa l'obligació d'observar el valor de la igualtat en les relacions socials, jo em permeto demanar-los, a tots vostès, una lectura directa i neta, únicament, de quatre dels articles de la Constitució. Són quatre preceptes que, des de la més àmplia formulació genèrica, baixen, descendeixen i es concreten fins a exigències específiques, que només podien o poden desvirtuar-se amb elucubracions complicades, amb un esperit de regateig o especulatiu. I són: l'article primer, que situa la igualtat com un valor superior de l'ordenament jurídic —es tracta, evidentment, d'una fórmula genèrica, però bàsica—; l'article 14, que converteix aquell valor en un dret fonamental —«els espanyols són iguals davant de la llei, sense que pugui prevaler cap discriminació per raó de naixença, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altre condició o circumstància personal o social»—; després vull citar l'article 32 —ja ho he dit—, que fa referència, fa aplicació a aquest dret fonamental a la institució del matrimoni, quan diu que «l'home i la dona tenen dret a contraure matrimoni amb plena igualtat jurídica». Una i altra vegada. Hauré de repetir i hauré de posar davant de tots vostès la rotunditat clara d'aquest precepte. I, finalment, l'article 10, que dóna la clau de la importància dels drets fonamentals, quan diu que «la dignitat de la persona, els drets inviolables que li són inherents són fonaments de l'ordre polític i de la pau social».

Si ara ens tornem a fixar que la institució dotal s'enfronta radicalment amb el principi d'igualtat, per quatre raons fonamentals, crec que podem entendre el perquè d'aquesta contradicció. Fixin-se: primer de tot, és una institució que es refereix exclusivament a la dona, sigui voluntari o sigui obligatori el dot; el dot es constitueix a favor de l'esposa, no es menciona el marit absolutament per res. Segon, col·loca una massa de béns propietat de la dona a mans del seu marit, perquè els administri, i, en alguns casos, fins li arriba a transmetre la seva propietat. En tercer lloc, la dona no pot recuperar allò que és seu fins que es compleixen determinades condicions. I, en quart lloc, desequilibra el sistema de contribució econòmica a les càrregues del matrimoni, en total contradicció amb el principi d'igualtat —que, per cert, subratllo, la mateixa Proposició que

estem debatent accepta per unanimitat donar una nova redacció a l'article 50 de la Compilació. Aquesta preeminència no és més que una mostra de l'antic principi acceptat i lloat per antics juristes i moralistes, que deia, en llatí: *vir est caput mulieris*, l'home és el cap de la dona.

Davant de tot això, nosaltres ens preguntem quina és l'obligació del legislador. No hi ha cap dubte. El legislador constitucional ha d'esborrar la regulació del dot de la norma legal. Així ho ha de fer en tant que poder públic que queda subjecte a l'obligació constitucional establerta en l'article 9.2 de la Constitució. L'he citat diverses i reiterades vegades: «Correspon als poders públics de promoure les condicions per tal que la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en els quals s'integra sigui real i efectiva, remoure els obstacles que n'impedeixin o en dificultin la plenitud.» I no solament la Constitució, sinó que l'Estatut de Catalunya, el nostre Estatut, a l'article 8, repeteix absolutament iguals aquestes paraules, en relació amb la Generalitat. Per tant, i encara que només fos pel que després disposa l'article 53, l'observança d'aquest valor i d'aquest dret fonamental és una cosa que vincula tots els poders públics.

Jo no sé si fa falta subratllar la gran transcendència d'expressions tals com «promoure» i «remoure», i, sobretot, el terme «plenitud» referit al valor de la igualtat. Si dic això és perquè són elements d'interpretació indispensables per saber cap a on ens hem de guiar. I aquesta és la gran responsabilitat que nosaltres demanem que assumeixi el Parlament de Catalunya.

I ara volia referir-me a un fet significatiu, d'una gran importància, tot i que s'ha volgut minimitzar. El legislador de les Corts Generals s'ha sotmès a la Constitució. En la reforma del Codi Civil, per la Llei del 13 de maig de 1981, quan nosaltres començàvem a treballar sobre aquests temes, es va suprimir totalment la regulació del dot com una conseqüència constitucional de la igualtat de sexe. Ho subratllo i ho explico. I la doctrina científica ha estat, en això, d'una rotunditat absoluta, de tal manera que en una recent publicació sobre la reforma del dret de família —i tinc la citació a la disposició de tots vostès, i de la qual són autors, entre d'altres, tractadistes de gran solvència, i entre ells el catedràtic i Il·lustre Diputat d'aquesta Cambra el senyor Agustín Luna— es pot llegir el següent: «La supresión de la dote representa, asimismo, una consecuencia de la norma constitucional de igualdad de sexos. Si ahora marido y mujer tienen idénticos poderes y derechos y la misma situación en la economía conyugal, no había lugar en el proyecto para una disciplina específica y aparte de los bienes de la mujer, que ahora no tienen porque ser privilegiados o desfavorecidos en relación con los del esposo.» És veritat que el Diputat senyor Luna no és estrictament autor del capítol concret on es llegeixen aquestes paraules —cal dir-ho això d'una manera clara—, però és evident que les Corts Generals van suprimir la regulació d'aquesta institució —segons acabem de sentir— en el Codi Civil espanyol, no solament per raons d'oportunitat, sinó en virtut d'una interpretació lògica de la Constitució. I fa desaparèixer, no només la regulació del dot obligatori, sinó també la d'un possible dot voluntari.

Amb aquests antecedents, senyores i senyors Diputats —antecedents importantíssims—, ens preguntem com serà possible que un altre legislador de l'Estat espanyol, subjecte igualment a la Constitució, interpreti aquesta norma d'una

manera diferent, és a dir, més restrictiva o més reticent. La conclusió, comparant totes dues actituds, ¿no serà per a algú que el Parlament de Catalunya vol quedar-se més endarrere que la Constitució, a diferència de les Corts Generals, les quals l'han aplicada decididament i sense reticències? ¿No resulta —ens hem de preguntar, i lamentem haver-ho de fer— que estem perdent aquí una imatge ben guanyada durant l'època de la Generalitat republicana, segons la qual els catalans quan podíem legislar érem els capdavaners dels processos de transformació democràtica?

Algú ha argumentat que el motiu de supressió de la regulació del dot al Codi Civil no és una conseqüència de la seva inconstitucionalitat, sinó de la seva inoportunitat, perquè s'ha dit, i segurament es dirà, que en el dret comú el dot era una institució morta, mentre que a Catalunya es diu que és una institució viva.

Jo crec haver donat arguments suficients per desmentir-ho. En les motivacions de les Corts Generals —a part de la possible inoportunitat de la institució i, per tant, oportunitat de la supressió— hi havia fonamentalment el convenciment de la seva inconstitucionalitat, però el que tampoc és cert, o no és cert, és que a Catalunya el dot sigui una institució vigent. Això ja no s'atreveix a dir-ho ningú. De vegades s'invoca certa estadística segons la qual des de l'any 1939 —suposo que se'n tornarà a repetir aquí— fins ara s'han constituït a Catalunya no sé quants milers de dots, trenta-mil, vint-mil, no ho sé. Jo demano rigor en la presentació d'aquestes dades si es tornen a repetir, demano que es diguin les fonts, que es concreti si el nombre que es fa constar es refereix, exclusivament i únicament, a capítols matrimonials o a constitucions dotals, perquè molts capítols es constituïen sense dot. I, finalment, demano que se'n digui una cosa, la distribució d'aquestes dades al llarg i en el transcurs de tots aquests anys, no sigui que, segons tinc per probable, una gran part, segurament el vuitanta per cent d'aquell nombre correspon als deu primers anys, és a dir, al període que va de l'any 1939 al 1949.

Per tant, senyors, no ens fem il·lusions, la institució dotal a Catalunya és avui una institució anacrònica, caduca, en desús. Jo diria que el mateix Dictamen del Consell Consultiu, si no ho diu clarament, almenys ho insinua així.

Avui, la veritat és que nosaltres pensem que mantenir aquesta polèmica al voltant del dot és aixecar una tempestat en un vas d'aigua; la llàstima és que aquesta polèmica posa de manifest fins a quin punt certs sectors d'aquesta Cambra es mouen encara per uns ressorts —instintius o calculats— d'un conservadurisme anacrònic, que confon la fidelitat a les essències del nostre Dret Civil amb la conservació d'institucions arqueològiques.

Per tal de sortir d'aquest fals dilema —fals dilema entre modernitzar el Dret Civil Català o buidar-lo de contingut—, els Grups majoritaris de la Comissió van decidir-se per una mena de solució de compromís, que nosaltres no varem poder aprovar.

L'aparent troballa —amb tot respecte— va ser la de suprimir l'obligatorietat de la constitució dotal i la conservació de la seva regulació en forma quasi idèntica, però amb caràcter supletori, a la voluntat del notari.

Ens preguntem: ¿és suficient això per fer callar els escrúpols de consciència? Nosaltres creiem que no. Fixem-nos bé,

fixem-nos bé què és allò que es fa? El que es fa és oferir des de la Llei un model que en ell mateix ja és inconstitucional, perquè l'agafi qui vulgui. No li treu cap valor el fet que ara —a diferència d'abans, si és que no s'aproven aquests vots particulars i es manté el Dictamen de la Comissió— el pare de la noia no estigui obligat a dotar-la quan es casa. L'important és que si ho fa, segons l'esquema que la Llei proposa, està col·locant la filla en una situació d'inferioritat respecte al marit en el matrimoni, i en conseqüència no es compleix ni la lletra ni l'esperit de l'article 32 de la Constitució. Això és tan clar que el Codi Civil italià no solament no permet ni regula el dot sinó que, explícitament, el prohibeix.

El legislador —entenem nosaltres— no pot facilitar l'incompliment de la Constitució; justament el que ha de fer és tot el contrari. D'acord amb l'article 9, que ja hem esmentat, el legislador ha de promoure, és a dir, té un deure actiu, hi ha una constricció dinàmica respecte a les condicions d'igualtat, i n'ha de remoure els obstacles, i aquí el que fariem és, justament, tot el contrari.

De manera que la rèplica dels Grups majoritaris vindrà, evidentment, jo suposo que en defecte de no existir ja arguments per oposar-s'hi, en un punt al qual jo ara m'haig de referir: el Dictamen del Consell Consultiu. Tots varem estar d'acord —jo diria des del primer moment— que una llei d'aquesta categoria, d'aquesta naturalesa, s'havia de sotmetre al Dictamen del Consell Consultiu. Doncs bé, el Consell Consultiu, evidentment, no ha dit que el manteniment del dot ni en aquestes condicions ni, curiosament, en la situació anterior fos inconstitucional.

Vull dir ara que jo, personalment, tot el meu Grup, sentim per aquest organisme un altíssim respecte. Considero que el Dictamen que ens ha enviat és una peça jurídica d'una qualitat i d'una erudició extraordinària, però molt respectuosament jo haig de dir que nosaltres discrepem en molts aspectes del sentit profund que impregna aquest treball i d'algunes de les conclusions a les quals arriba. És clar que també discrepen de les seves conclusions alguns Grups majoritaris —després ho veurem en relació amb determinades conclusions respecte al Tribunal de Causes Pies, etcètera. Ja veurem si es respecta totalment. Bé, el fet és que el Dictamen del Consell Consultiu ens deixa en una certa perplexitat, perquè si de vegades utilitza uns criteris rigorosos d'interpretació de la Constitució, d'altres en fa una interpretació molt àmplia.

Aquest Dictamen, senyores i senyors Diputats, fa un continuat esforç per destacar la vocació historicista de la Constitució i del nostre Estatut. Destaca amb insistència els elements de la tradició, a la qual lliga el que anomena la identitat del nostre poble. No amaga la seva concepció historicista del dret, ens recorda la importància del costum, i fins i tot del costum contra llei del nostre Dret Civil Català, però jo diria que tanca els ulls a l'irrefutable argument de la conquesta del poder democràtic pel poble. Quan el costum era entre nosaltres una important font de dret, el poble, és a dir, la immensa majoria d'homes i de dones nascuts sense privilegis —o sense privilegis adquirits— no tenia la immensa sort de poder-se expressar a través d'una papereta de vot. Avui els legisladors han d'estar, evidentment, atents al batec del poble en el seu conjunt, però ells, i només ells, és a dir, nosaltres, som els dipositaris de la sobirania popular.

Amb aquelles directrius, i amb aquella filosofia, el Dictamen del Consell Consultiu arriba a conclusions ben estranyes i, de vegades, ben simptomàtiques, per camins que nosaltres no podem compartir. D'aquesta manera, fa un esforç tenaç, al llarg de moltes pàgines, per tal de trobar arguments que trenquin l'obligació d'estar atents i de ser fidels al principi d'igualtat que la Constitució assenyala. I aquesta és la seva preocupació constant. No és la seva preocupació la manera de veure com fer fructífera la norma constitucional de la igualtat, sinó la manera de barrar-li el pas; la seva gran preocupació és trobar «explicacions» —ho dic entre cometes, com allí es posa— raonables que permetin trencar el principi, que permetin trobar-hi excepcions.

Aquest Dictamen dedica a aquest objectiu tot l'apartat segon —molt llarg—, dels seus fonaments, en el qual cita una i altra vegada sentències del mateix Tribunal Constitucional. Però amb tot el respecte degut, jo he de dir que no em sembla que cap d'aquestes sentències es pugui aplicar al cas de les institucions dotals; la majoria d'elles es refereixen a casos de drets passius i a sancions disciplinàries. El que allí es fa, en el Dictamen, és extrapolar una jurisprudència dictada en aquestes matèries a qüestions de dret de família, la qual cosa és, com a mínim, molt arriscada. En totes aquestes sentències, el principi invocat és el de la igualtat jurídica abstracta, —subratllo això—, principi de la igualtat jurídica abstracta, i totes elles, aquestes sentències, el que vénen a fer és a declarar que la igualtat jurídica abstracta no desapareix quan hi hagi raons suficients que justifiquin un caràcter desigual —atenció ara—, sense vulneració de cap altre principi constitucional. Però aquest criteri no és aplicable als preceptes de la Compilació del Dret Civil de Catalunya, que la nostra Proposició de Llei, i sobretot els nostres vots particulars, pretén reformar.

Aquí ens cal molt més que respectar el principi d'igualtat abstracta, que és el que la Constitució assenyala. El que ens cal també és obeir la prohibició de discriminació per raó de sexe o, en altres casos, d'afiliació que la mateixa Constitució estableix. Fixem-nos que en aquests casos el legislador —el legislador constitucional— parteix de l'existència d'una diferència: els sexes són, evidentment, diferents, i els fills han estat engendrats en circumstàncies diverses, però malgrat això, i precisament per això, la Constitució imposa la igualtat en el seu tractament. No es pot, doncs, parlar aquí de criteris de raó suficient —als quals fan referència les sentències citades pel Consell Consultiu—, perquè allò que nega expressament la Constitució és que aquestes diferències puguin ser raó suficient de discriminació, i si això no fos així, ens preguntem, ¿quin sentit tindria que la Constitució hagués proclamat solemnement que l'home i la dona tenen dret a contreure matrimoni en plena igualtat jurídica? —article 32.1 de la Constitució.

Ara, el que em sembla més de lamentar és que, en el fons, d'una manera subconscient o no, en el fons d'aquestes posicions conservadores dels Grups majoritaris d'aquesta Cambra el que hi ha és una absurda nostàlgia d'haver de prescindir d'institucions que asseguraven un cert model familiar absolutament superat en els nostres dies. Ara no ho diran, ara busquen justificacions més o menys diferents a la institució dotal, explicacions diferents d'aquelles que ens eren presentades com a absolutament definitives per il·lustres juristes del nostre dret civil fa bastants anys.

Ningú ara, em sembla, no s'atrevirà a utilitzar per defensar la institució dotal les paraules que va escriure Duran i Bas fa cent anys, paraules textuais que són les següents: «El sistema dotal —deia— respon a la naturalesa de la societat conjugal. No és cert que la igualtat —deia— sigui la base d'aquesta societat: la desigualtat és del seu caire, com ho és de tota societat natural, la de l'Estat igualment que la de la família. En ella ha d'haver-hi un cap, el marit, cap de l'esposa, i ho és sempre el marit no per superioritat del sexe, sinó per la superioritat natural que per a la direcció de la societat domèstica tenen les qualitats habituals de l'home per damunt de les de la dona.»

I més endavant encara afegia: «Quan l'home elegeix una dona per companya, l'associa a un gran destí: el de la reproducció de l'espècie: a l'estímul cast de l'amor santificat pel matrimoni. Feliços els pobles que es casen al peu dels altars.» I tot això eren consideracions, senyores i senyors Diputats, destinades a la conclusió que el cap de família contribueix, amb el dot, als deures econòmics, i que això és justícia. Cal adonar-se, doncs, fins a quin punt els defensors més il·lustres d'aquestes institucions argumentaven sobre principis oposats als que ara són els nostres, no solament els que hi ha escrits a la Constitució, els que la consciència de tota la societat catalana accepta. Argumentaven sobre el principi de la desigualtat, confessada sense rubor de cap mena. I tot això que he dit pot ser igualment aplicat a les institucions dotals o paradotals, que amb els nostres vots particulars volem suprimir: la tenuta, l'escreix o esponsalici, l'aixovar, la soldada, el cabalatge i el tantunden, institucions que ara, per no cansar vostès, no podré esmicolar, però en les quals aprendríem coses interessants i sucoses. Aquestes cinc institucions, que són com cinc flors, avui marcides, que fan una condigna corona a la institució dotal.

Per tot això, senyores i senyors Diputats, em sento en el deure de denunciar aquí la malèvola o la injusta suposició, que algú podria fer, que mentre uns són partidaris de defensar les institucions catalanes del nostre Dret civil, els altres són —o som— partidaris de suprimir-les.

L'única manera, em sembla, de ser dignes del geni de les institucions civils catalanes és esforçar-nos a trobar avui les fórmules que la societat demana, com així ho varen fer en altre temps els nostres avantpassats. Les institucions dotals, temps enrere, podien ser, i de fet eren, una manera de satisfer les necessitats d'una societat agrícola i rural. Avui són institucions desfasades, mortes, contràries a la promoció de la dona, i, es miri com es miri, senyores i senyors Diputats, són un atemptat al principi d'igualtat constitucional.

Per tots aquests motius, nosaltres mantenim els nostres vots particulars, i demanem a tots vostès la seva votació favorable.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Algun torn en contra? Per al torn en contra té la paraula el Diputat senyor Casas-Salat. (*Remor de veus.*)

El Sr. CASAS-SALAT: Senyor President, senyores i senyors Diputats, crec que haig de començar el meu torn per un torn d'allusions, perquè aquí només he sentit a parlar de la Generalitat republicana, que si els nostres, diguem-ne, avantpassats —avantpassats polítics, entenguem-nos— era una gent molt progressiva, i, en canvi, nosaltres, pobrets de nosaltres, som una gent molt restrictiva i antiprogressiva. Aquesta em permetran que sigui una llicència que em prengui prèvia abans

d'entrar en el tema del dot, perquè considero que cal fer-ho així.

En primer lloc, jo els haig de dir que la posició d'Esquerra Republicana de Catalunya, encara que a alguns pugui ser una cosa que no els convenci, no ha canviat en aquest aspecte. Continua essent progressiva. L'única cosa que passa és que a nosaltres ens preocupa una relació de tipus polític que jo vull posar a la consideració d'aquesta sala.

Aquí no s'ha dit que en una introducció que té actualment la Compilació de Dret Civil es diu claríssimament el següent, avui suposo que tindrem el privilegi de suprimir-ho, però es diuen aquestes paraules, es diu, si em permeten: «De fet, el que passa és que, a partir d'ara, en lo sucesivo se considerará cual sea el Derecho especial de Cataluña con sólo examinar la Compilación, y cuantas materias y cuestiones carezcan en ella de precepto aplicable deberán regirse por el Código Civil.» Per un altre cantó, els vull fer present també que l'Audiència Territorial de Barcelona, no fa pas gaire temps, va dictar una sentència en un plet provinent del Jutjat de Primera Instància número 9, i la Sala primera del Tribunal Suprem no va admetre les alegacions fundades en el Dret català «por no hallarse tales disposiciones en la Compilación del Derecho Civil de Cataluña, y, en consecuencia, deben de resolverse de conformidad con el Código Civil español.»

Això és una cosa que pot portar a l'ànim de la gent d'Esquerra Republicana una certa preocupació, perquè si tots fossin com els il·lustres Diputats senyora Sallés i senyor Casares, jo estaria tranquil. Escoltin-me, jo, el problema aquest de la guerra del dot és una guerra que la veig, com ha dit molt bé l'il·lustre Diputat senyor Casares, una guerra en un got d'aigua. No li veig tanta transcendència i tanta importància, fora que la vulguem polititzar. Ara bé, el que passa aquí és que nosaltres correm un perill que ens ve donat per la Constitució, i és que hi ha un article, que és el 149.1.8, en el qual hem de buscar la seva interpretació. És evident, doncs, que a Madrid tenen una interpretació diferent de la que tenen ells, és una cosa que és evidentíssima, perquè allà es diu, en la Constitució, «los derechos civiles y forales especiales allí donde existan», i aquí a Catalunya cap una interpretació restrictiva del precepte, i que és considerar que l'únic dret català existent és el contingut en aquesta Compilació, i ja he donat proves que és un sentiment que està compartit pel poder judicial, i també potser pel Govern que tenim en aquests moments, o que hem tingut sempre, vagin vostès a saber.

És clar, llavors ens trobem davant la possibilitat que nosaltres retallem aquesta Compilació, comencem a prescindir d'institucions, la posem progressivament al dia, ens mengem el nostre patrimoni i arribi el moment de la veritat i ens trobem que ens diguin que l'única cosa que podem fer és conservar, modificar, en fi, ja saben vostès, això i res més. No podem fer res més. I llavors aquí ve l'esforç que fa Esquerra Republicana de Catalunya, de posar-se altra vegada aquí, a la vergonya pública, perquè li puguin dir aquestes coses que s'han sentit aquí. I sense malèvols intencions, il·lustre Diputat senyor Casares, es tracta de salvar el salvable, en espera que després d'haver aprovat aquesta adequació, que aprovarem ara, es defineixin els poders centrals sobre fins a on podem anar i fins a on podem arribar.

I, dit això, com a cosa prèvia, i considerant l'obligació que

tenia de fer-ho després de tantes al·lusions, passarem a parlar del dot.

Jo procuraré, senyores i senyors Diputats, ser al més breu possible. Aquest matí la veritat és que m'han arribat a espantar una mica, perquè han dit que les intervencions serien cabaloses i llargues. Jo n'he preparat una que també és llarga i cabalosa, però ara, en vista que sembla que la cosa va per camins de bon sentit, i per no cansar ses senyories, tractaré d'anar-ho restringint tot el possible.

En primer lloc, hi ha l'aspecte de la constitucionalitat o inconstitucionalitat. Jo els diré que comparteixo plenament el criteri del Consell Consultiu, que en el seu dictamen en relació amb la Llei que estem examinant no considera de cap manera el dot i les institucions paradotals com a generadores d'inconstitucionalitat, establint la diferència que hi ha entre el contingut essencial d'un dret i el seu exercici, que pot ser objecte de regulació mitjançant llei. Partint d'aquesta base, jo ja em dono per satisfet, accepto el dictamen del Consell Consultiu i no tiro més endavant, després tenint en compte el que els he dit d'entrada i com a proemi d'aquestes paraules.

A més a més, també voldria descartar totes aquestes explicacions que he sentit, no precisament en els passadissos d'aquesta casa —perquè he vist gent preparada—, però que he sentit pel carrer, i que es dibuixa la figura del dot com si fos una espècie de compra-venda de la dona. Aquí totes les afirmacions que vostès han sentit més aviat són al revés, és la compra-venda de l'home, perquè la que paga és la senyora, la que porta és la senyora, i això és una cosa de mal gust, que no hauria volgut dir, però que deixo de moment damunt la taula. Perquè si hi ha algunes persones que ho volen entendre així, sàpiguen que precisament el dot és aquesta la funció que té, i no n'hi d'altra. Voldria seguir per aquest camí, però prefereixo deixar-ho estar.

En primer lloc, els diré que el Dret català actual, com diuen il·lustres tractadistes —uns dels quals tenim aquí, que és la senyora Encara Roca i el senyor Puig Farriol—, és un dret —el dret familiar català— d'absoluta separació de béns, solament atenuada pel règim i les institucions dotals i paradotals. O sigui, que això vol dir que en algun moment hi va haver la necessitat d'això. I per aquestes raons, nosaltres mantenim la regulació del dot, bé que amb la modificació substancial de transformar-lo d'obligatori en voluntari. És a dir, per a nosaltres no hi ha aspectes d'inconstitucionalitat en el dot. La igualtat entre l'home i la dona que resulta de la Constitució no és una igualtat mecànica, amb els mateixos drets, les mateixes obligacions, sinó que cal situar-la en un altre àmbit, i, en el cas que ens ocupa, cal rebutjar la idea que el dot, pel sol fet d'ésser administrat pel marit, impliqui un fet depressiu per a la dona. I sobretot tenint en compte que l'hem fet absolutament voluntari.

En primer lloc, cal deixar ben clar que el dot estimat és el més freqüent, és a dir, el dot en diners que el pare o la mare, o els dos, donen a la filla que es casa, i que aquesta porta a la nova família, no és un conjunt de bitllets de banc que es conserven més o menys individualitzats en un calaix de la casa o en un compte o en una llibreta d'estalvi. Normalment es tracta d'un import que la nova família esmerça en alguna inversió profitosa per a la casa, que rep al seu si un nou nucli familiar: el nou matrimoni i els fills que l'esperen. Què té d'estrany que la

dona porti alguna cosa a la seva nova família que l'acull, i, per tant, dins l'economia en què s'integra? Fins i tot és per a ella un motiu de seguretat en la nova situació familiar a la qual accedeix. Però, a més, resulta que el dot no solament no pot ser vist d'aquella manera simplista, separat del conjunt documental en el qual s'integren els capítols matrimonials, i per tant lluny de l'intercanvi de relacions que en un magnífic equilibri d'oposicions s'hi regulen.

Concretament, al costat de l'aportació dotal a la nova família, que ja té en si aquell aspecte d'identificació en la posició de la dona en la nova família —la dona no hi entra amb les mans buides—, el dot és assegurat, garantit, encarat —com es diu encara ara a la Segarra— amb una hipoteca sobre una de les millors finques, si no la millor, del patrimoni de la nova família. La posició de la dona queda, doncs, poderosament reforçada, i aquella finca ja no podrà alienar-se, de fet, sense la firma de la dona. Però és més: en consideració al dot la dona rep de la família del marit l'espòli o esponsalici, espècie de donació que, després de la mort del marit, en cas de restitució del dot, s'ha de sumar i incrementar, per tant, a aquest. Més encara, la posició de la dona, prou reforçada amb aquella hipoteca total, es completa amb un pacte d'usdefruit universal que si es queda vídua la transforma, de fet, en la regent de l'economia familiar, car esdevé molt més una simple receptora de béns, com es veu clarament en la regulació que fa la Compilació d'aquest usdefruit ampli, l'antecedent històric del qual és l'usatge vidual.

On és la discriminació? Només una posició de desconeixement de l'essència de la institució dotal, de la seva funció social econòmica, només l'extracció artificial i voluntarista del dot, del conjunt de contraprestacions que resulten del document on es pacten els capítols matrimonials —operació quirúrgica a què ens neguem per raons de seriositat jurídica—, pot plantejar aquesta qüestió. Però és més: qualsevol que sigui l'actitud d'aquest Parlament respecte a això, positiva o negativa, els nostres pagesos continuaran pactant dots, per dues raons almenys, íntimament connectades: perquè el dot respon a una tradició de segles i perquè respon a una necessitat social i econòmica que he intentat apuntar.

D'altra banda, si bé és cert que el document capitular, per raons que no és el cas ara de detallar, està en retrocés, és evident que són milers els capítols, i, per tant, els dos pactats —aquests darrers— fa quaranta o cinquanta anys. Ja veu, senyor Casares, que no em descuido la referència que vostè havia dit.

I encara romanen vius, o sigui que tenim que encara hi ha una realitat operativa, hi ha una realitat en el camp. Perquè tenim dues Catalunyaes: una Catalunya que està en el litoral, una Catalunya que és rica, una Catalunya que és oberta a Europa, una Catalunya diferent. I també tenim una Catalunya interna, una Catalunya tancada dintre encara, una Catalunya pobre, en la qual encara es pacten i subsisteixen aquestes institucions, i no podem deixar-les completament desmantellades en una primera fase que, senyores i senyors Diputats, no fem res més que ajustar la Compilació a l'Estatut d'Autonomia i a la Constitució.

Jo crec, partint així, que podríem afirmar que suprimint la regulació total de la Compilació sota el pretext d'una inconstitucionalitat inexistente, hem millorat el govern de la cosa pública de Catalunya? Jo crec que no; és evident que només creari-

em inconvenients, car els interessats no tindrien més remei que, sota el concepte de dret consuetudinari, acudir a un text inicial de la Compilació que ara els hauríem destruït. I, jo, personalment, senyores i senyors, considero que això no és pas seriós. Perquè és evident que aquest Parlament, per molt important que sigui el retrocés que hagi experimentat la població agrària, encara existeix. I no ens podem limitar a legislar —com ja he dit abans— només per als catalans que viuen a zones urbanes. El dret segueix sempre la vida, i ignorar aquest plantejament és caure en presumpció i condemna al fracàs, o en repulsa social. Encara que només sigui d'un grup reduït de ciutadans, no ens precipitem. No ens precipitem, doncs, per culpa probablement d'un mimetisme inconsistent: imitar la supressió que de la regulació total ha fet el Codi civil en la darrera reforma. En el dret de Castella, al revés que en el dret de Catalunya, els dots no han tingut mai la més petita importància, car el sistema econòmic matrimonial està basat sobre unes altres coordenades, però aquest no és encara el cas de Catalunya. O és que no som capaços d'interpretar la Constitució des de la nostra societat, després d'un examen acurat i total de les seves actituds jurídiques? Sobre aquesta base que és l'única correcta, no tenim per què imitar les decisions que es prenguin en un dret que no és pas el nostre. Simplement, ens hem de preocupar del bon govern de la nostra societat, i avui, tot i el retrocés del dot —essent així que hi ha milers de dots, ja pactats vius—, tenim en compte, a més, que pocs o molts encara se'n pacten, i que no té el menor sentit amputar una bona part del text de la Compilació sota el pretext d'una inconstitucionalitat inexistente i imitant el que fa el Parlament de l'Estat.

És evident, senyores i senyors Diputats, que després del que he dit em fa l'efecte que ha quedat ben clara quina és la posició del nostre Partit. Nosaltres som partidaris, un cop acabat això —i no és la primera vegada que m'ho senten dir—, de començar a elaborar immediatament una revisió a fons d'aquesta Compilació i de fer un llibre de família. Ara bé, no veiem per què s'han de deixar aquestes institucions a títol agrari completament excloses de la realitat, perquè encara poden ser útils, i encara són —en gran part— vives.

Moltes gràcies, senyor President; moltes gràcies, senyores i senyors Diputats.

El Sr. PRESIDENT: Senyores i senyors Diputats, acabats els torns a favor i en contra, passem a votació les esmenes dels Grups parlamentaris del Partit Socialista Unificat i Socialista sobre els articles 9, 10, 11, 12, 17 i 20 del Dictamen, i la proposta amb les esmenes que proposen l'addició d'uns articles 9 bis i 15 bis.

Les senyores i els senyors Diputats que estiguin d'acord amb les esmenes, que es posin drets.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Les senyores i els senyors Diputats que s'abstenen?

El resultat de la votació ha estat el següent: a favor de les esmenes, 37 vots; en contra, 54; abstencions, 1. Per tant, queden rebutjades les esmenes.

Passem, ara, a la votació del Dictamen dels articles 9, 10, 11, 12, 17 i 20.

Les senyores i els senyors Diputats que estiguin d'acord amb el Dictamen, que es posin drets.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Les senyores i els senyors Diputats que s'abstenen?

Bé, el Dictamen, els articles 9, 10, 11, 12, 17 i 20, ha estat aprovat per 55 vots a favor, 37 en contra i 1 abstenció.

Passem, ara, als articles que fan referència a la presumpció de parafernalia i els béns parafernals. A aquests articles hi ha esmenes del Partit Socialista Unificat i del Grup Socialista. El vot particular número 4, del Grup Socialista, número 5, del Grup del Partit Socialista Unificat, que fan referència a la introducció d'un nou article en el Dictamen, l'article 6 bis, i pels béns parafernals els vots particulars 20 i 21, del Grup Socialista i del Grup del Partit Socialista Unificat, respectivament.

Tenint en compte que el contingut dels vots particulars és exactament idèntic, farem com abans, és a dir, que hi haurà un sol torn en contra. Seguint l'ordre de les esmenes i vots particulars, la primera és la del Grup Socialista, la número 4. Per a defensar el vot particular, té la paraula el Diputat senyor Casares.

El Sr. CASARES: Senyor President, senyores i senyors Diputats, amb aquests vots particulars, el número 4 i el número 20, nosaltres proposàvem la supressió dels articles de la Compilació que regulen els anomenats béns parafernals i que ara són anomenats béns privatis en qualsevol dels dos consorts, i que són aquells béns que no tenen la condició de béns dotals.

En realitat, hem fet una votació. Aquesta votació ha donat com a resultat el manteniment de la institució dotal, encara que sigui amb el caràcter de voluntari, i si bé això sol no justificaria que se seguís parlant de béns privatis o de béns parafernals, no obstant, nosaltres volem reconèixer des d'aquí que no existeix ja la mateixa necessitat, no hi ha, diríem, una conclusió lògica entre la situació en què queda la Compilació i la necessitat de supressió d'aquesta classe de béns.

Per tant, tot i que estem convençuts que mantenint en tot la institució dotal en la forma amb què s'ha mantingut, la regulació d'aquesta classe de béns és només una nova façana que no amaga absolutament res darrere seu, nosaltres, per deixar —per consentir, diríem així— que hi hagi una coherència en el text que va quedant, retirem aquests dos vots particulars, números 4 i 20.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies. El Grup parlamentari del Partit Socialista Unificat, la senyora Sallés?

La Sra. SALLÉS (*de l'escó estant*): Des de l'escó, pels arguments que ha dit el Diputat senyor Casares fa un moment, retirem els nostres vots particulars número 5 i número 21.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies. Bé, en aquestes condicions, doncs, retirats els vots particulars, no hi ha torn en contra i podem passar directament a la votació del Dictamen pels articles 6 bis i 13.

Les senyores i els senyors Diputats que estiguin d'acord amb el Dictamen, articles 6 bis i 13, que es posin drets.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Les senyores i els senyors Diputats que s'abstenen?

El Dictamen, pels articles 6 bis i 13, ha quedat aprovat per 50 vots a favor, cap en contra i 36 abstencions.

Passem, ara, a l'article 6, que fa referència al règim econòmic conjugal i als efectes del divorci en les institucions familiars i heretaments.

A aquest article hi ha diversos vots particulars, els vots particulars número 1 i número 3, del Grup Socialista, i el vot particular número 2, del Grup del Partit Socialista Unificat.

Per a la defensa dels vots particulars del Grup Socialista, té la

paraula el senyor Casares.

El Sr. CASARES: Senyor President, senyores i senyors Diputats, a l'article 6 de la Proposició de Llei s'introdueix en la Compilació un nou article, el 9 bis, que regula les conseqüències del divorci sobre el règim econòmic del matrimoni.

Jo vinc a dir aquí que ara nosaltres retirarem aquest vot particular, però vull explicar per què vam presentar el vot particular i per què el retirem.

Hi havia en principi, com he dit abans, una regla acceptada en la Ponència, que ens proposàvem com a operació bàsica i essencial adequar la Compilació a la Constitució. El que va passar és que a poc a poc ens vàrem adonar que hi havia altres coses que, sense haver de passar per la balança de la constitucionalitat o la inconstitucionalitat, era convenient, necessari, de modificar-les també. És a dir, que sovint ens vam trobar en la necessitat de trencar aquesta regla general com es va fer en alguns dels articles que s'han aprovat ja avui aquí, i sobre els quals no hi ha hagut debat perquè tothom hi estava d'acord.

Doncs bé, aquest és un exemple en el qual vàrem decidir trencar aquesta regla perquè ho trobàvem necessari. Nosaltres, però, per portar les coses amb una conseqüència lògica, manteníem el criteri de dir: bé, si és així, apliquem sempre així aquest criteri. Per tant, quan es tractava de l'estricta constitucionalitat del dot o de les institucions paradotals, nosaltres també presentàvem aquest argument, tot dient: «prescindiu-ne, si voleu, del fet que amb tot rigor sigui o no sigui inconstitucional aquesta institució, i si realment veiem que no és adequada a les necessitats actuals, suprimim-la. Per això, en no entrar dintre d'aquesta regla de rigor, nosaltres dèiem: per què, doncs, per què introduir una regulació que no deriva de la inconstitucionalitat o constitucionalitat de la Compilació, sinó de fets que s'han produït posteriorment, com és, precisament, la Llei del divorci.

Com que això és natural, com que això és lògic, i l'únic que passa és que a nosaltres, en canvi, en certa manera se'ns ha negat el dret d'aplicar aquest criteri flexible a altres institucions i a altres problemes, nosaltres aquí volem ser al més coherents possibles amb el que, en definitiva, és benefici per a la modernització de la Compilació i retirem el nostre vot particular número 1.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Senyor Casares, els vots particulars retirats són l'1 i el 3, tots dos? Perquè, el que fa referència al nou article és el...

El Sr. CASARES: L'1 i el 3, sí, senyor President.

El Sr. PRESIDENT: Tots dos, moltes gràcies. Bé, aleshores, té la paraula la senyora Sallés, en nom del Partit Socialista Unificat, per al vot particular número 2.

La Sra. SALLÉS: Senyor President, senyores i senyors Diputats, amb el nostre vot particular número 2, el que realment pretenem és mantenir la redacció original de l'article 7 de la Compilació, suprimint únicament l'últim paràgraf, que diu: «Sens perjudici del règim especial del dot, si n'hi havia». Evidentment, aquesta esmena ha decaigut, en quedar ja aprovat el dot en la votació anterior, però sí que voldríem puntualitzar la nostra posició quant al tema del règim econòmic matrimonial.

Creiem que aquest punt sí que ha de ser tractat en la segona fase, quan es faci un estudi més exhaustiu de la Compilació, ja que, si bé la separació de béns en molts sentits és molt positiva,

en altres, sobretot en el cas de la dissolució del matrimoni, pot quedar realment una de les parts —normalment la part econòmica més dèbil, que és la dona— en el més complet abandó, quan es produeix o bé la viduitat o bé la dissolució del matrimoni per divorci.

Llavors, nosaltres vam mantenir aquesta redacció sense fer-hi cap esmena pensant que els pròxims Diputats que hi hagin en aquest Parlament esperem que no esperin l'últim Ple de la legislatura per tractar aquest tema, i que es plantegi la necessitat de fugir una mica d'aquesta situació que tenim ara, una situació que, d'altra part, no va en la línia dels règims econòmics matrimonials europeus, en què, en aquests moments, realment el que s'està intentant és fugir de la separació absoluta i de la comunitat de béns absoluta, buscant situacions intermèdies, que, si bé els dos cònjuges mantinguin la seva independència patrimonial mentre duri el matrimoni, a l'hora de dissoldre's aquest hi hagi, per part de tots dos, un repartiment just dels béns que han aconseguit tots dos, o bé amb el seu treball o bé la dona col·laborant amb el treball de la casa.

Per això, senyor President, nosaltres mantenim el nostre vot particular i el que sí que retirem és el de l'article 11. Dintre del vot particular número 2, es modificava l'article 7 i es demanava que el 7 i el 8... Es demanava la supressió del dot, això, evidentment, ha quedat decaigut, i retirem l'article 11.

El Sr. PRESIDENT: El vot particular a l'article 11. Molt bé.

La Sra. SALLÉS: Que era de supressió.

El Sr. PRESIDENT: Sí, sí. Bé, aleshores, passarem... Hi ha un torn en contra? (Pausa.) El Diputat senyor Albiol té la paraula per al torn en contra, que és, evidentment, sobre el vot particular mantingut. És a dir, el que fa referència als articles 7 i 8 de la Compilació.

El Sr. ALBIOL (de l'escó estant): Senyor President, des de l'escó mateix. Bé, nosaltres fem aquest torn en contra perquè no entenem com, en aquest vot particular número 2, en suprimir els paràgrafs segon i tercer del vot particular..., respecte a l'article 7, volem fer constar que la desaparició dels paràgrafs segon i tercer, que sí que es recollien en el vot particular número 1, condueix a l'absurd de deixar sense regulació a Catalunya el tema de la contribució a les càrregues del matrimoni. Respecte al tema del dot i les dotacions, evidentment, ha decaigut, i el nostre Grup ja s'ha pronunciat en la votació anterior. Per tant, aquest torn en contra molt breu, per dir que ens oposem al vot particular número 2, a la part que encara queda viva.

Moltes gràcies, senyor President; moltes gràcies, senyores i senyors Diputats.

El Sr. PRESIDENT: Passem, doncs, a votació el vot particular número 2, del Partit Socialista Unificat, pel que fa referència als articles 7 i 8 de la Compilació.

Les senyores i els senyors Diputats que estiguin d'acord amb aquest vot particular, que es posin drets.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Les senyores i els senyors Diputats que s'abstenen?

El vot particular ha estat rebutjat per 32 vots a favor, 51 en contra i cap abstenció.

Anem a votar ara l'article 6 del Dictamen.

Les senyores i els senyors Diputats que estiguin a favor de l'article 6 del Dictamen, que es posin drets.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Els que s'abstenen?

L'article 6 del Dictamen ha estat aprovat per unanimitat dels presents.

Continuem ara amb l'article 7, que fa referència a les donacions entre cònjuges.

A aquest article 7 hi ha dos vots particulars, el vot particular número 6, del Grup parlamentari del Partit Socialista Unificat, i el vot particular número 7, del Grup Socialista.

Comencem, doncs, pel torn a favor del vot particular número 6. La senyora Sallés té la paraula.

La Sra. SALLÉS (*de l'escó estant*): Senyor President, el retirem.

El Sr. PRESIDENT: Retirat. Continuem, doncs, amb el vot particular número 7, del Grup Socialista. El senyor Casares té la paraula.

El Sr. CASARES: Senyor President, senyores i senyors Diputats, aquest vot particular no el retirem (*Rialles*.) Jo m'excuso, perquè el tema en si no és que hagi de contribuir gaire a la distracció de les senyores i els senyors Diputats; és un tema complicat, difícil d'explicar, però, en definitiva, el que hi ha aquí és ara la continuació d'allò que jo en deia el debat essencial sobre la igualtat en el Dret civil català, la igualtat que es projecta en tres plans: igualtat entre home i dona, o entre marit i muller en el matrimoni, igualtat entre els fills de qualsevol mena que siguin, i igualtat en relació amb altres causes de discriminació social.

Aquí, en el vot particular que nosaltres defensem, fem, diríem, la primera incursió, si vostès ho volen, en el tema de la igualtat entre els fills, però justament, justament —cal dir-ho—, en un tema, aquest, no gaire escandalós. N'hi haurà d'altres que sí que ho seran més. Aquest, no. Però, no obstant, cal ser conseqüents i veure on hi ha aquests indicis d'aquest esperit reticent de no voler portar fins a les últimes conseqüències els valors de la igualtat que estan reconeguts a la Constitució.

Què volem amb aquest vot particular número 7? Es tracta de la institució de la revocació de donacions entre cònjuges. Aquesta revocació que està regulada en els articles —farem sempre, i caldrà recordar-ho, tenir-ho bé en compte, una confusió entre articles de la Proposició de Llei i articles de la Compilació de Dret Civil; em refereixo ara a articles de la Compilació de Dret Civil Català— 20, 21, 22 i 23.

Aquest vot particular comporta una discrepància en relació amb l'article 21 i una altra en relació amb l'article 22, sempre de la Compilació. Què fa, l'article 21 de la Compilació? Doncs, regula els casos en els quals un dels cònjuges fa una donació de béns propis a l'altre. Quin és el problema que és planteja? El problema es planteja quan el donant, després de la donació, es troba que li neix un fill —«superveniència»—; a partir d'aquí, això serà difícil, fins i tot des del punt de vista lingüístic. Jugarem contínuament amb les expressions «superveniència» i «supervivència». El cas de la «superveniència»: li ve un nou fill o bé entra en coneixement que un fill seu, que creia mort, havia sobreviscut: supervivència. En aquests casos, la llei —permetin-me dir-ho així— és comprensiva amb la voluntat presumpta del donador, que, segurament, voldria ara desfer aquesta donació, és a dir, recuperar els béns donats. Segurament perquè aquells fets el portarien a disposar d'aquells béns d'una altra manera; se suposa que els pot necessitar ell o els vol destinar a uns altres fins o, precisament, aquell fill supervingut

o sobrevinent. Quina és la proposició del text de la Comissió? El text de la Comissió, el Dictamen de la Comissió accepta aquesta possibilitat —revocació—, sempre que el fill hagi supervingut o sigui supervivent, sempre que sigui del matrimoni, i no en cas contrari. És a dir, quan no és del matrimoni, no entra aquesta possibilitat, aquesta comprensió.

Aquesta posició és una mica impugnable, des del punt de vista del principi d'igualtat entre els fills, perquè uns, els fills matrimonials —a partir d'aquest moment, em permeto ja adreçar la seva atenció sobre uns fets o sobre una circumstància que es produirà contínuament: una de les coses que han fet els Grups majoritaris ha estat tan senzilla com aquesta. Quan li ha semblat que calia rentar la cara a la Compilació, però no comprometre's, ha agafat i ha substituït l'expressió de «fills legítims» —malsonant— per «fills matrimonials». Aquesta trampa semàntica s'ha fet contínuament. Bé, per això dic ara entre fills —hi ha, en aquest cas, una certa desigualtat—, perquè uns, els matrimonials, legítims, que n'hauríem dit abans, poden produir uns efectes que els altres no produeixen. Però, com que aquí l'interès dels fills o el seu perjudici, com se'ns dirà, segurament, és remot, o millor, aleatori, i, per tant, es pot dir que no és segur que hagin de sofrir un perjudici, es pot acceptar, com ho acceptem nosaltres, un mecanisme que té la seva lògica.

Però, en canvi, nosaltres pensem que aquest sistema, que restringeix la possibilitat de revocació als fills comuns, té sentit en el cas de superveniència de fills; és a dir, si el donant ha tingut, fruit del seu matrimoni, un fill, i, aleshores, és lògic que pugui revocar la donació. No pot fer-ho si el fill no és del matrimoni. Entra dintre d'una lògica. En canvi, creiem que el problema és diferent si es tracta d'un cas de supervivència. Fixin-se bé que, en aquest cas, cal pensar que, si el donant hagués sabut que li vivia un fill —un fill, fos o no fos del matrimoni—, que ell considerava mort quan va donar, tal vegada —evidentment, no és segur— no hauria fet la donació. Per això demanem que es tregui de la norma el supòsit de supervivència de fills comuns d'entre aquells que només autoritzen la revocació, de tal manera que faci possible la revocació també en el cas de supervivència de fills no comuns. Aquest és un punt. Em penso que és un punt, jo diria que potser —és una presumpció— si hagués estat suficientment meditat, en moltes coses ha passat molt de temps, però potser encara no prou, jo diria que segurament això hauria estat acceptat.

L'altre punt que es demana de suprimir és l'incís final de l'apartat c), bàsicament perquè no és propi d'aquesta fase en què ens trobem. No és un problema d'inconstitucionalitat. No obstant això, atenent la posició que he mantingut abans, d'això no en faig ara qüestió i no insisteixo en els arguments.

Res més. Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Algun torn en contra? El senyor Luna té la paraula per al torn en contra.

El Sr. LUNA: Muchas gracias, Muy Honorable señor Presidente, señorías. En este turno en contra defenderé el artículo séptimo del Dictamen de la Comisión frente —una vez retirado el voto número 6 del Grupo comunista— al voto particular número 7 del Grupo parlamentario Socialista. Para explicar el significado del voto particular socialista convendrá, sin duda, indicar ante la Cámara qué significa el artículo 7 de la Proposición de Ley.

Este precepto intenta la modificación de los actuales artículos 20, 21, 22 y 23, contenidos en la Compilación, bajo la rúbrica de las donaciones entre cónyuges, y formando el Capítulo Tercero del Título Tercero del número primero de aquélla. En la Ponencia conjunta y en la Comisión de Justicia, se consideró que la adaptación de la Compilación a la Constitución comportaba el no mantenimiento de los textos actuales, por entender que los artículos 20 a 22, por contener una regla de la prohibición de donaciones entre cónyuges, y el 23 por unilateralidad en cuanto a la presunción muciana, únicamente referidas a las adquisiciones hechas por la mujer, suponían una discriminación por razón de circunstancia personal —el estar casado— o por razón de sexo —el ser mujer— contradictoria con las exigencias del artículo 14 de la Constitución.

Una reforma semejante, en cuanto a la prohibición de donaciones entre esposos se había hecho, por la misma razón, recientemente en el Código Civil, en el artículo 1323, frente al antiguo artículo 1334.

Pues bien, admitidas en el derecho catalán, a partir de ahora —si es que como se espera por nuestro Grupo se aprueba esta Proposición de Ley—, fue el criterio unánime de la Ponencia de la Comisión de Justicia aquello que indico, de manera que las donaciones entre cónyuges, sin otras limitaciones que las que se deriven de las normas generales sobre donaciones de bienes presentes, serán posibles de realizar entre cónyuges dentro del derecho catalán.

El Grupo comunista, a través del voto particular número 6, discrepaba radicalmente, sea de la modificación introducida en el tema de donaciones entre cónyuges, sea en el tema de la modificación introducida en el tema de presunción muciana, pero, retirado este voto del Grupo parlamentario del PSUC, ya no, lógicamente, tengo que hacer ningún turno en contra, por lo que me referiré, exclusivamente, al voto particular número 7, del Grupo parlamentario Socialista.

El Grupo parlamentario Socialista en el seno de la Ponencia y en el seno de la Comisión participó ampliamente de aquello que era el pensamiento de los Grupos mayoritarios, en el sentido que no rechazaba, de plano, la modificación que se hacía de estos preceptos de la Compilación, sino que únicamente ponía ciertas reservas a aspectos concretos y determinados: «hijos comunes, supervivencia o superveniencia, etcétera», que ahora vamos a estudiar.

En primer lugar, el voto particular número 7, del Grupo Socialista, que respeta, como digo, en líneas generales el texto de la Proposición de Ley según el Dictamen de la Comisión de Justicia, por lo que se refiere a los artículos 20, 21 y 22, postula, sin embargo, respecto de los dos últimos —del 21 y el 22— algunas supresiones. En relación al artículo 21, letra a), el voto particular socialista pretende la supresión de la «supervivencia de hijos comunes como causa de la revocación de donaciones entre cónyuges». Hay que decir, sin embargo, que es común en materia de revocación de donaciones que se contemple tanto el supuesto de la superveniencia como el de la supervivencia de hijos como causa de revocación, teniendo la «supervivencia» como razón de ser salvar el posible error del donante que crea —al hacer una donación— que ha fallecido un hijo suyo que en realidad vive.

Si me apuran, cabría decir que, dadas las circunstancias, es casi más razonable la causa de la revocación basada en la exis-

tencia del hijo común que se cree muerto, que la supervivencia de uno bástago en el seno de la familia. La supervivencia y la superveniencia se equiparan habitualmente en todos los ordenamientos, en cualquier caso y como causas de revocación de donaciones. Incluso se las ha equiparado cuando se considera que no deben ser causa de revocación, de donaciones por razón de matrimonio, otro supuesto, como en el nuevo artículo 1343, párrafo primero, del Código Civil. Es decir, que no vemos, sinceramente, ninguna razón porque esto sería hacer una distinción frente a todos los demás ordenamientos en materia de donaciones que equiparan siempre superveniencia y supervivencia en el caso catalán.

Pero hay otro aspecto del voto particular del Grupo Socialista —y al que se ha referido ampliamente el Diputado señor Casares— en relación al cual también tenemos que manifestar nuestra oposición: que la revocación por causa de superveniencia o supervivencia de los hijos se limite a los casos de los hijos comunes se justifica por la conveniencia de restringir las causas de revocación de la donación en favor de la conservación del negocio siempre que parezca razonable, y por esta causa de revocación no debe afectar al cónyuge donatario —al que recibe la donación— más que en los casos en que el interés protegido por la causa de revocación —el interés en favor de los hijos sobrevividos o sobrevividos— pueda considerarse superior al del propio cónyuge afectado por la revocación, por lo que, tratándose de donaciones entre esposos, parece que la causa de revocación debe circunscribirse a la existencia de hijos comunes, no a la de hijos del donante extraños al matrimonio. La donación se hace en función de una relación familiar y no al margen de la familia matrimonial, porque se hace entre cónyuges, en razón del ligamen de matrimonio existente entre los mismos cónyuges.

Piénsese, por otra parte, que la posibilidad de un reconocimiento de hijo extramatrimonial, con independencia de la verdadera afiliación biológica, podría hacerse en fraude, precisamente, en función de una ulterior revocación de una donación hecha a un cónyuge. Puede considerarse —y desde luego se ha considerado desde la óptica del voto mantenido por el señor Casares— que hay en esta propuesta que hace, dijéramos, la mayoría de la Ponencia y que afectó a la Comisión una cierta discriminación al avance de los hijos comunes. Pero se trataría de esas desigualdades razonables —a que tantas veces se ha referido el señor Casares en una anterior exposición—, a que se refiere también ampliamente el Consell Consultiu en su Dictamen.

Hay que tener en cuenta que las donaciones que consideramos se caracterizan por la existencia de una relación conyugal entre donante y donatario y que, en consecuencia, su desenvolvimiento y sus vicisitudes —entre ellos, la revocación— han de tener sus límites propios en esa dimensión conyugal y en sus desenvolvimientos normales.

El Grupo Socialista manifiesta también una serie de reservas en relación a la letra c) del artículo 21 de la Compilación, según el texto propuesto por el Dictamen de la Comisión de Justicia. En efecto, postula que en relación a las causas de revocación se suprima la frase que dice: «o que donin lloc a la separació legal o al divorci, encara que no es demani aquella o aquest». Es decir, pretente que la revocación de la donación por parte del cónyuge no culpable únicamente pueda tener lugar si el dona-

tario ha incurrido en causa de desheredación, pero no por haber incurrido, el donatario, en causa de separación o de divorcio.

Pienso que el voto socialista, defendido por el señor Casares, no debe aceptarse por dos razones: en primer lugar, porque el que dona a su cónyuge no lo haría si pensase que éste, recibida la donación, iba a dar lugar —por incurrir en causa legal— a la separación o al divorcio. Es decir, quien dona —el cónyuge, el esposo que dona—, dona porque piensa que la convivencia y el matrimonio van a durar, al menos esto es lo habitual y lo corriente, y es lo que tiene que tener en cuenta el legislador, que en el momento de legislar tiene que considerar la normalidad de lo cotidiano. ¿Quién donaría a su cónyuge si luego pensase que el cónyuge iba a incurrir en causa legal de separación o de divorcio y se iba a romper la convivencia o se iba a romper el matrimonio? Si en los contratos, señoras Diputadas, señores Diputados, se admite la modificación por el cambio de circunstancias y se puede, incluso, llegar a la resolución de los contratos por los tribunales en atención a la presuposición psicológica de que las cosas deben seguir como están, en el momento de contratar, con más razón, se debe encontrar, se debe encontrar para que haya una posibilidad de una revocación, en el caso de la donaciones entre esposos, de manera que se debe afrontar por el legislador un remedio cuando no se da aquello de que las circunstancias continúen, de que el matrimonio continúe, según unas palabrejas que usamos habitualmente los juristas, de que no siga existiendo aquello de *regis sic stantibus*.

Pero por otra parte, por otra parte, señor Casares, parece de justicia, y de justicia que responde a la ética y no a la conservación, justicia que responde a la ética y no a la conservación, que el cónyuge inocente —si lo hay— pueda revocar la donación hecha al otro, que incurre culpablemente en causa legal de separación o de divorcio. Recordemos que, en un contexto cercano al debatido en este momento, éste es el sentido del artículo 1343 del Código Civil y que la regla propuesta se encamina —la regla propuesta por el texto del Dictamen—, se encamina a evitar que el cónyuge donatario que da lugar a la separación o al divorcio culpablemente —y sobre lo «culpablemente» creo que tendremos ocasión de hablar a lo largo del debate—, con discutible ética este cónyuge donatario, que luego da lugar inculpablemente a la separación o al divorcio, logre, recibida la donación, alzarse con la limosna, es decir, con la donación, y luego, además, con el santo.

En relación al artículo 22 del texto propuesto en la proposición y aceptado por la Comisión de Justicia, el voto particular número 7, del Grupo Socialista, pretende también, congruentemente, hacer desaparecer las referencias a la separación o al divorcio en el artículo 22 de la Compilación. Pero me parece, habiendo dicho lo anterior acerca de separación y divorcio, no decir más palabras sobre este aspecto del voto particular socialista defendido por el ilustre Diputado señor Casares.

Y, en este sentido, acabaría en este momento mi intervención, no habiendo ya lugar al turno contrario ni a réplica al voto comunista, que ha sido retirado anteriormente.

Muchas gracias, señor Presidente; muchas gracias, señorías.

El Sr. PRESIDENT: Passem, doncs, a votació el vot particular número 7, del Grup Socialista.

Les senyores i els senyors Diputats que estiguin d'acord amb aquest vot particular, que es posin drets.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Les senyores i els senyors Diputats que s'abstenen?

El vot particular ha estat rebutjat per 31 vots a favor, 55 en contra i 1 abstenció.

Passem ara a votar el text del Dictamen per a l'article 7.

Les senyores i els senyors Diputats que estiguin d'acord amb el text del Dictamen, que es posin drets.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Les senyores i els senyors Diputats que s'abstenen?

El text del Dictamen ha estat aprovat per 55 vots a favor, cap en contra i 32 abstencions.

Passem ara a la institució «l'any de plor», article 8. En aquest article 8 hi ha dos vots particular, el número 8, del Partit Socialista Unificat, i el número 9, del Grup Socialista. Vots particulars que són idèntics en la seva redacció.

Comencem, doncs, seguint l'ordre de numeració, amb el vot particular del Partit Socialista Unificat.

La senyora Sallés té la paraula per a defensar-lo.

La Sra. SALLÉS: Senyor President, senyores i senyors Diputats, el nostre Grup va presentar aquest vot particular en el qual demanàvem, concretament, la supressió de l'article 24 —que en això hi ha hagut una coincidència amb tots els Grups parlamentaris— per ser manifestament inconstitucional, ja que realment el que feia era protegir els fills del primer matrimoni enfront de les possibles llibertats del viudo en relació amb la dona amb què ha contraguert segones núpcies. Realment, del que es tenia por era que un senyor en una edat una mica, una mica alta es casés amb una noia jove, i els seus fills del seu primer matrimoni perdessin el dret a l'herència. Per sort, en això sí que tots els Grups parlamentaris han estat molt receptius, en aquest tema, i l'article 24 ha desaparegut. Però la nova redacció que se'ns proposa és l'antiga de l'article 25 de la Compilació repartida, dividida entre l'article 24 i 25, i, aleshores, l'única modificació que hi ha és que quan es parla de l'any de plor, així com la redacció antiga de la Compilació parlava de la viuda, ara això ho han fet bilateral, és la viuda i el viudo, cosa de què ens hem d'alegrar, perquè, realment, ara sí que ha arribat el moment que dir que «la mujer del César no sólo ha de ser honesta sino aparentarlo» i aquest és realment el sentit d'aquest article, perquè si no ho aparenta no perd l'any de plor.

Aleshores, en aquest article 25, l'únic que s'ha fet per part dels Grups majoritaris d'aquesta Cambra és suprimir l'expressió «vida deshonest», que era un dels motius perquè antigament es perdia el dret a l'any de plor, el dret a viure a la casa del marit, amb el nivell del marit, amb l'*status* social del marit, es perdia per contraure un segon matrimoni, perquè era evident que hi havia un altre senyor que l'alimentava, i llavors ja no tenia perquè fer-ho la família del marit durant el primer any, o bé també per la vida deshonest.

Llavors, deu haver semblat que aquesta redacció de «vida deshonest» era massa reaccionària —encara que a algun Diputat no li agradi aquesta paraula—, i això s'ha canviat per «viure maritalment», amb la qual cosa em sembla molt més greu el canvi, perquè hem passat de considerar «deshonest» —que no sabem realment en què consistia— amb el que «viure maritalment» està sancionat, però ha quedat redactat de tal manera que en viure maritalment es perd l'any de plor, però amb el fet de sortir de tant en tant no es perd l'any de plor. Evidentment, la senyora que no viu amb un senyor a casa pot

continuar perfectament visquent a casa del marit i utilitzant l'estatus social del marit; ara, la senyora que té alguna relació, o el senyor, perquè realment ara és bilateral, però no ens hem d'enganyar, s'ha bilateralitzat per la Constitució, però es continua pensant, en aquests casos es continua pensant normalment en la dona..., ens trobem que tenint una relació de tant en tant llavors no es perd l'any de plor.

Per això, nosaltres hem pensat, primer, que no es podia equiparar la vida deshonest amb viure maritalment, que no té res a veure, en primer lloc. I, en segon lloc, que aquesta redacció no es pot acceptar sota cap concepte. Perquè, a més a més, és atemptatori, creiem, a l'article 19 de la Constitució, quan parla que es garanteix el dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge. I és evident que en la vida efectiva és molt difícil legislar sobre aquests temes, i almenys el nostre Grup no es veu capaç d'obligar la gent a mantenir o no mantenir relacions afectives durant l'any de plor. Creiem que això és un problema que afecta la vida individual, que cadascú s'ha de resoldre els seus problemes i que, a més a més, és inconstitucional, perquè, és clar, si es perd el dret a l'any de plor per viure maritalment, vol dir que es té dret a investigar la vida privada d'aquella senyora, i això, evidentment, avui no és acceptable. Aquesta opinió sembla ser bastant generalitzada, ja que dels informes que ens va proporcionar la Conselleria de Justícia, procedents de les institucions catalanes que es dedicaven a temes jurídics, concretament el de la Universitat Autònoma de Barcelona, així com el Col·legi de Notaris i l'Acadèmia de Jurisprudència, suprimien l'expressió de «viure maritalment», i suprimien l'expressió «viure maritalment» perquè no està en consonància amb la vida d'avui dia, perquè avui hi ha un concepte de la família molt ampli, en el sentit que el matrimoni, el contracte matrimonial no és l'única forma de constituir una família, i que si volem —com ja he dit abans— tenir un Dret modern, si volem estar a nivell del segle XX, no del segle XVIII, hem de considerar que aquesta expressió és incompatible, perquè, realment, en posar que es perd l'any de plor per la vida marital, el que s'està fent és sancionant un tipus de vida que es creu socialment no acceptada, i ens trobem que és un tipus de vida que avui, socialment, està acceptada, i que tots nosaltres, al nostre voltant, tenim moltes situacions d'aquest tipus. Per això demanem un vot favorable, en aquest sentit.

El Sr. PRESIDENT: Algun torn en contra? Bé, abans, el vot particular número 9, del Grup Socialista, idèntic. El senyor Casares té la paraula per a la defensa.

El Sr. CASARES (*de l'escó estant*): Senyor President, nosaltres no fem ús d'aquest torn. Ens sumem a les argumentacions en defensa que ha formulat la senyora Sallés, i només, des de l'escó mateix, el que voldria significar és que les argumentacions que ha fet en el sentit de mostrar la seva perplexitat pel canvi de l'expressió literària i concretament del concepte, estan recollides en el Dictamen del Consell Consultiu. I ja que abans, en una intervenció, m'he permès fer observacions crítiques a aquest Dictamen, és just també que ara digui que en aquest cas jo crec que ha fet observacions molt justes.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Gràcies. Pel torn en contra? El Diputat senyor Albiol té la paraula per al torn en contra.

El Sr. ALBIOL: Senyor President, senyores Diputades, senyors Diputats, per fer el torn en contra a aquests vots particu-

lars número 8, del PSUC, i número 9, del Grup Socialista. En primer lloc cal deixar ben aclarit que el text de la Proposició coincideix amb els vots particulars pel que fa referència a la supressió de l'actual article 24 de la Compilació, com una manifestació més del criteri que s'ha anat mantenint en matèria de llei *akedictali*. Les discrepàncies se centren, aleshores, en el fet que el text de la Proposició ha respectat substancialment l'ampla regulació actual de la institució de l'any de plor, distribuint el seu contingut en dos preceptes, el 25 actual i el 24 que restava buit, per la supressió esmentada, mentre que els dos vots particulars pretenen una important expurgada de la normativa actual i una regulació esquifida del tema.

Recordem breument que el contingut del text de la Proposició parteix del vigent article 25, en el qual s'introdueixen les següent modificacions: bilateralitza la institució, fent-ne beneficiaris eventuais els dos consorts, i no només la dona; augmenta el contingut del dret, car, a més del present dret d'aliments, atorga el dret a habitar tot l'habitatge conjugal; com a conseqüència de la bilateralització, es millora tècnicament l'expressió de les institucions dotals, de les quals és independent, incloent-hi les que tenen per beneficiari el marit, és a dir, mitjançant l'aixovar i la soldada; estén la inaplicabilitat d'aquest dret a tots els supòsits de separació objectiva, i no només a la judicial i culpable, com fins ara, i substitueix una de les hipòtesis de pèrdua del dret —portar una vida deshonest— per una altra que, al nostre entendre, és més objectiva i concordant amb les altres, passar a viure maritalment, o, de fet, amb una altra persona.

Els dos vots particulars, en un principi, accepten el punt de partida del text actual i la bilateralització de la institució. Això no obstant, d'una part proposen modificacions de diversos tipus al text tant actual com de la Proposició, i, d'altra part, suprimixen totes les referències als supòsits de manca de naixement o de pèrdua del dret. Considerem aquestes hipòtesis d'una manera molt breu.

Els Grups socialista i comunista exclouen tota referència a les institucions dotals, tenuta, dot, aixovar, escreix o sponsalici i soldada. Són coherents amb el seu plantejament general com ho som nosaltres amb el nostre, a mantenir la seva continuïtat en el text legal. No sembla necessari insistir més sobre aquest punt.

Respecte al contingut qualitatiu o formal del dret, proposen continuar en la possessió de la casa familiar i del seu parament, enlloc d'habitar tot l'habitatge conjugal. Considerem millor la redacció de la Proposició perquè, primer, dota d'autèntica categoria real el dret que serà d'habitació, mentre que la mera atribució d'un *jus possessionis* el rebaixa i debilita. Segon, concreta millor l'objecte material del dret, en definitiva el lloc on està fixat el domicili conjugal, mentre que el concepte de «casa familiar» pot resultar equívoc per excessivament ample. Tercer, amb l'expressió «habitar tot l'habitatge conjugal» es comprèn ja el parament de la casa, per la qual cosa no s'ha considerat necessari explicitar-ho, com ho fan els vots particulars.

Pel que fa al contingut quantitatiu o material del dret, la Proposició recull textualment el text actual de la Compilació, i així es diu que «els aliments comprendran totes les necessitats comunes a la vida, així en salut com en malaltia», mentre que els vots particulars empren una expressió sense arrels a casa nostra: «atencions ordinàries de la vida», que, en definitiva,

ve a dir, això sí, la mateixa cosa.

Una darrera diferència ateny el mòdul de referència dels aliments. També en aquest punt el text de la Proposició ha respectat literalment el contingut de la Compilació. Els vots particulars, per contra, introdueixen un concepte massa matemàtic i rígid, com és el de la proporcionalitat, al temps que suprimen un criteri que ha vingut funcionant molt bé, com és la referència a la posició social del matrimoni. Amb la redacció proposada pels vots particulars, en darrera instància es desfiguraria de tal manera el sentit de la institució que la faria desconeguda. L'any de plor, el que pretén és que el consort supervivent, durant el primer any de viduitat, visqui des d'un punt de vista patrimonial exactament igual que ho feia abans de morir l'altre consort, mai que visqui pitjor, però tampoc que visqui millor, si així ho permetés el patrimoni del pre-mort. Podrà fer-ho després, si és el cas, com a conseqüència de la successió, però mai hem d'oblidar que l'any de plor és molt més una institució de dret de família que no pas un dret successori. Segurament, a causa de la pèrdua d'aquest darrer i essencial punt de vista, els vots particulars s'allunyen del text de la Proposició, en no regular cap supòsit de pèrdua del dret. Per als seus autors l'any de plor neix, i d'alguna manera s'esgota, al mateix moment de la mort de l'espòs de què es tracti. Això és típic dels fenòmens successoris, i la institució no ha estat mai ni és bo que ho sigui de dret successori, ans de dret de família.

Per aquest motiu, ja la tradició jurídica catalana, que arrenca de l'usatge *Vidua*, havia vingut configurant supòsits de pèrdua del dret que havien precipitat en el text de la Compilació. La Proposició, l'única cosa que fa és adequar aquests supòsits a la realitat d'avui, i així suprimeix la referència a un concepte tan difícil de concretar i provar com és el de portar una vida deshonest, i la substitueix per passar a viure maritalment, de fet, amb una altra persona. No perquè aquesta realitat s'assimili a portar la vida deshonest, sinó perquè s'assimila a tornar-se a casar, amb la qual cosa es dona la mateixa rellevància jurídica, per a aquests efectes, al matrimoni de fet que al matrimoni de dret.

És doncs per tots aquests arguments que el nostre Grup votarà en contra dels vots particulars número 8 i número 9, presentats pel Grup del PSUC i pel Grup Socialista.

Moltes gràcies, senyor President; moltes gràcies, senyores i senyors Diputats.

El Sr. PRESIDENT: Anem, doncs, a procedir a la votació dels vots particulars número 8 i número 9, que, essent idèntics, votem simultàniament.

Les senyores i els senyors Diputats que estiguin d'acord amb aquests vots particulars, que es posin drets.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Les senyores i els senyors Diputats que s'abstenen?

Els vots particulars 8 i 9 han estat rebutjats per 31 vots a favor, 57 en contra i 1 abstenció.

Passem ara a votar l'article 8 del Dictamen.

Les senyores i els senyors Diputats que estiguin d'acord amb l'article 8 del Dictamen, que es posin drets.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Les senyores i els senyors Diputats que s'abstenen?

El Dictamen, article 8, ha estat aprovat per 57 vots a favor, cap en contra i 30 abstencions.

Bé, passem ara als règims legals d'associació, enunciat gene-

ral. Primerament, els vots particulars 22 i 23, del Grup Socialista i del Grup del Partit Socialista Unificat, que proposen l'addició d'un article 13 bis, i també l'esmena número 3, número d'ordre general 26, del Grup Socialista, que proposa també una addició que formaria part d'aquest article 13 bis.

Per defensar aquestes propostes sobre l'article 13 bis, començant doncs, amb el vot particular 22 i l'esmena número 3, té la paraula el Diputat senyor Casares, del Grup Socialista.

El Sr. CASARES: Senyor President, senyores i senyors Diputats, aquest vot particular 22 es refereix a l'article 13 bis de la proposició de llei i pretén afegir un nou text a l'article 52 de la Compilació. Aquí —com ha dit el senyor President— entrem ja en un altre bloc de problemes: els règims de comunitat, els casos en què el matrimoni no es regula estrictament ja pel règim de la separació de béns, sinó per un règim diferent.

Llavors hi ha un capítol d'entrada, amb una disposició general, en l'actual Compilació, que és l'article 52, i nosaltres voldríem que, a continuació d'aquest article 52, però, de fet, formant un article independent —per això hem presentat després una esmena que així ho assenyalava—, concretament, es digués el següent: «Tot acte d'alienació o gravamen de béns immobles, pertanyents a una comunitat conjugal o familiar, exigirà el consentiment de tots els membres.» Jo seré molt breu ara en l'explicació d'aquest vot, perquè només em correspon d'assenyalar quina és la intenció. La intenció és la següent: a la Compilació que ara hem reformat, es veia d'una manera claríssima que l'administració de l'associació —quan es constituïa associació— corresponia al marit o a l'ascendent associat que exerceixi de cap de casa. Això, evidentment, ha estat reformat, i nosaltres estem d'acord serà l'administrador aquell qui els capítols matrimonials designin. Però no deixa de ser important que, tractant-se de la part important del patrimoni que hi pot haver en el règim de comunitat, és a dir, en els béns immobles, es prengui aquesta cautela per evitar, després, que el simple nomenament d'un administrador pugui posar a la venda béns en els quals, per exemple, la dona en aquest cas —que és qui ha de ser objecte de protecció en una institució que acaba de sortir d'una situació en la qual realment està discriminada— pugui tenir la màxima garantia possible. Per això, ens sembla que afegir aquest nou text a continuació de l'article 52 contribuiria a posar la Compilació d'acord amb la Constitució.

Res més. Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Ara, per a la defensa del vot particular número 23, del Partit Socialista Unificat, té la paraula la senyora Sallés.

La Sra. SALLÉS (*de l'escó estant*): Des de l'escó, senyor President. Ja que la defensa que ha fet el senyor Casares del seu vot particular número 22 ens ha semblat adequada, per tant, demanem el vot favorable al nostre vot particular número 23 pels mateixos arguments.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies. Algun torn en contra? (*El senyor Luna demana per parlar.*) Té la paraula el senyor Luna per al torn en contra.

El Sr. LUNA: Muchas gracias, muy Honorable senyor Presidente. Señoras Diputadas, señores Diputados, proponiendo la adición de un nuevo artículo bis al texto de la proposición de ley, los votos particulares número 22, del Grupo Socialista, y 23, del Grupo del PSUC, ambos de idéntico contenido, preten-

den en la pràctica añadir un paràgraf segund al actual artícl 52 de la vigente Compilació con el text sigüente: «Tot acte d'alienació o gravamen de béns immobles pertanyents a una comunitat conyugal o familiar exigirà el consentiment de tots els membres.»

Lo cierto es, señor Presidente, señoras Diputadas, señores Diputados, que no se comprendía bien la finalidad de estos dos votos particulares modificando el artículo 52 actual de la Compilación, sobre la posibilidad de pactar la comunidad de asociación o asociación de gananciales, puesto que la finalidad que pretenden los votos ya se consigue con la remisión que hace al Código Civil el propio artículo 52 de la Compilación ahora vigente. Además, dedicado el artículo 52 a la sociedad de gananciales, la amplitud de la redacción del precepto propuesto por los votos particulares —como paràgraf segund de este artículo 52— distorsiona la cuestión, al llevar la norma sobre el consentimiento conjunto referido a aspectos gananciales a supuestos absolutamente diferentes al de esta comunidad de gananciales a que se refiere básicamente el precepto.

Tanto es así, que el Grupo del Partido Socialista, advertida esta cuestión a que ha hecho ahora mismo referencia, y según pone la propia motivación de la enmienda de relieve, presentó la enmienda número 26, solicitando —cambiando de opinión respecto de su voto particular anterior número 22— la adición de un artículo 52 bis, con el texto que ya les he leído, al objeto de que quedase claro —decía la motivación de la enmienda— que esta disposición afecta a todos los regímenes de comunidad y no solamente a la sociedad de gananciales.

Pues bien, teniendo los votos particulares 22 y 23 idéntico contenido, y aunque no sean retirados en beneficio de la enmienda 26, del Grupo Socialista, me opondré al contenido de todos los votos particulares y de la enmienda.

En primer lugar yo diría que por una cuestión de política legislativa, o, si ustedes prefieren, por una cuestión de prudencia legislativa. Me explicaré.

Habiéndose acogido en la Compilación de 1960 —con un criterio, por cierto, generoso y sin la cicatería de otros casos paralelos de distinta procedencia— la posibilidad de que en Cataluña se pacte el régimen económico matrimonial de gananciales, que se regirá por lo convenido entre los esposos y, en defecto de pacto, por el Código Civil, no parece lógico incorporar ahora una regla general que también se refiera a la comunidad de gananciales, máxime cuando su espíritu y su letra, en cuanto referidos a dicha comunidad, coinciden perfectamente con los del Código. Admitido en razón del respeto a la libertad civil de organización de la vida económica familiar y en respeto a la autonomía privada el que se pueda pactar en Cataluña la sociedad de gananciales, la simple referencia al Código, sin aditamentos, es bueno en este caso que se conserve, yo diría que por razón, incluso, de ejemplaridad.

Si en Cataluña se criticó el antiguo artículo 1.317 del Código Civil por el remilgo —según la expresión del mayor jurista catalán de nuestro siglo— con que trataba los derechos civiles no castellanos, no caigamos ahora por inadvertencia en algo semejante, ya que nosotros decíamos que aquel artículo no respetaba suficientemente los derechos territoriales y ahora incorporaríamos a la Compilación un artículo que afectaría a la sociedad de gananciales, cuando ya hemos dicho que se regirá por el Código Civil.

Ciertamente que ahora el caso es menos trascendente, pero, en todo caso, el respeto al Código Civil, aunque sea puramente formal, se debería mantener. Y digo esto de puramente formal sin ribete alguno de maquiavelismo o de cinismo, pues a nadie se le ha ocurrido, por ejemplo, dentro del seno de la Ponencia, tocar en la proposición de ley actual el artículo 320 de la Compilación sobre la «rabassa morta», que nada menos incorporó al derecho catalán —que lo había inspirado por otra parte— el artículo 1.656 del Código Civil. Ya sé que ni por asomo pretende el Grupo Socialista, ni pretende el Grupo Comunista —entre otras cosas porque no han querido tocar el que sería el paràgraf primero del actual artículo 52—, pero con el añadido que al mismo pretendían los votos o con el artículo 52 bis, que se propone incorporar a través de la enmienda, creo que debemos tener en cuenta, al menos, lo que acabo de decir; és decir, un primer motivo de oposición por razón de política legislativa o, si se quiere, insisto, de prudencia legislativa.

Pero al margen de este primer aspecto, otra segunda razón de oposición a la enmienda número 26, socialista, y en su caso a los votos particulares se basa en consideraciones técnicas de sistemática legal.

El segundo paràgraf del artículo 52, que proponen los votos particulares y el artículo 52 bis, que propone la enmienda, se refieren tanto a las comunidades conyugales como a las comunidades familiares, mientras el contenido del Capítulo 11, del Título tercero del libro primero de la Compilación, en que dichas normas habrían de incluirse, está dentro del Título tercero, según acabamos de recordar; título tercero, cuya rúbrica, no modificada en la proposición de ley, se refiere exclusivamente al régimen económico conyugal, no también al régimen económico familiar.

La tercera objeción que cabe hacer a la enmienda número 26 y, en su caso a los votos particulares 22 y 23 se refiere a la amplitud de los términos de la redacción, que sobre ser peligrosa —esta redacción tan amplia de comunidades conyugales, familiares, etcétera— puede ser distorsionadora del régimen jurídico familiar catalán. En efecto, los votos particulares, como digo, y la enmienda hablan lo mismo de comunidad conyugal que de comunidad familiar. Pues bien, si el concepto económico jurídico de comunidad conyugal es bastante claro, el concepto económico-jurídico de comunidad familiar no es uniforme y puede referirse a sus conceptos tan dispares como el de comunidad de bienes entre hermanos, los consorcios famosos; como el de comunidad de bienes entre miembros de una misma familia; como el de asociación ampliada de compras y mejoras propias del Campo de Tarragona, a que se refiere el artículo 54 de la Compilación; como el de la comunidad familiar a que se refiere explícitamente el artículo 71 de la Compilación, en razón de entenderse otorgados los heredamientos a favor de los contrayentes bajo el pacto de unidad económica familiar, o como el de comunidad familiar, a que se refiere implícitamente en razón del principio de unidad familiar, el artículo 76 de la Compilación en tema de heredamientos simples o de herencia.

En relación con estos dos preceptos, artículos 71 i 76 de la Compilación, hablaba antes de la peligrosidad y del carácter eventualmente distorsionador del régimen jurídico familiar catalán en cuanto proponen los votos particulares y la enmienda, contemplándose, efectivamente, en estos preceptos, que los únicos supuestos —aparte del artículo 54, sobre la asociación

ampliada de compras y mejoras en el Campo de Tarragona— de comunidad familiar a que se refiere la Compilación parece que habrían de comprenderse bajo las reglas del añadido, del párrafo segundo del 52 o del 52 bis, que se propone por pura coherencia legal, con lo que les afectaría a un ámbito diferente del propio del Título tercero del libro primero. Es decir, se referiría a los heredamientos a que se destina el título cuarto del mismo libro, y además se haría aparecer en el texto de la Compilación una grave antinomia legal, porque diversos artículos de la Compilación autorizarían la disposición por parte del heredante, como autorizan ahora, aunque se otorgue el heredamiento bajo el pacto de unidad económica familiar de los bienes objeto del heredamiento, con lo cual resultaría que un artículo diría que para enajenar ciertos bienes en comunidad familiar haría falta un consentimiento conjunto —este párrafo segundo del 52, o este 52 bis, y en otros como el 75 párrafo tercero, 76, 81 de la Compilación, que no se modifican salvo en algunos aspectos muy particulares y sin importancia en el 81 por la proposición de ley según el Dictamen, entonces resultaría que en unos se decía que en una comunidad familiar ocurriría esto y en otra comunidad familiar estaría contemplado ahí y sería una norma de excepción: habría una contradicción legal.

Nos parece que por una serie de razones, como digo, unas de carácter de política legislativa, otras de carácter sistemático, otras también de carácter sistemático en relación a la conjugación de los preceptos armónicamente, hay que oponerse a los votos particulares 22, del Grupo Socialista, y 23, del PSUC, así como a la enmienda substitutoria, en cierto modo substitutoria, número 26, del Grupo Socialista.

Porque además, y termino con esto, muy Honorable señor Presidente, el espíritu de los votos —esto es una cosa interesante de constatar—, el espíritu de los votos y de la enmienda están recogidos en buena parte en el texto del Dictamen de la Comisión, como veremos enseguida cuando se debatan los votos particulares 24, del Grupo Socialista, y 25, del Grupo del PSUC, en tema de comunidades conyugales. En este sentido, si como realmente la filosofía de estos preceptos que se intentan introducir se vuelca perfectamente en el articulado siguiente de la Compilación, sin la consecuencia de alguna parte inadecuada de tocar el Código Civil —cuando a nosotros nos lo tocaron dijimos que hicieron muy mal, prudencia legislativa— o bien que determinaría la aceptación de los votos particulares y de la enmienda ciertas evidentes deficiencias de carácter sistemático.

Con esta tranquilidad además, señor Presidente, señorías, pido el voto negativo para los votos particulares 22 y 23, y para la enmienda sustitutoria del voto socialista, supongo que por lo menos, número 26.

Muchas gracias, señor Presidente, señoras Diputadas, señores Diputados.

El Sr. PRESIDENT: Passem, doncs, a votació els vots particulars números 22, 23 i l'esmena número 26.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estiguin a favor, que es posin drets.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Les senyores i els senyors Diputats que s'abstenen?

Els vots particulars 22 i 23 i l'esmena 26 han estat rebutjats per 27 vots a favor, 51 en contra i cap abstenció.

Com que en aquest cas es tractava de l'addició d'un nou arti-

cle, no hi ha dictamen a votar.

I passem ara a la qüestió del règim legal d'associacions especials, article 14 del Dictamen, sobre el qual hi ha els vots particulars números 24 i 25, el primer del Grup Socialista i el segon del Grup del PSUC. Aquests dos vots particulars són idèntics, de manera que també els votarem conjuntament. Comencem, doncs, per la defensa del vot particular número 24, del Grup Socialista. El Diputat senyor Casares té la paraula.

El Sr. CASARES: Senyor President, senyores i senyors Diputats, encara que estrictament jo podria mantenir la defensa d'aquest vot particular, crec que en una llei tan complexa com aquesta és una obligació mantenir el següent criteri: si hi ha una institució o un conjunt d'institucions que tenen una unitat de tractament o una unitat de concepció, i el meu Grup ha començat proposant una línia de reforma, aquesta línia de reforma no ha prosperat, entenc que és absurd continuar amb reformes que, en definitiva, són complementàries d'aquelles que no han prosperat. Per aquest motiu, i només per aquest motiu, retiro aquest vot particular.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies. La senyora Sallés, per a la defensa del vot particular número 25.

La Sra. SALLÉS (*de l'escó estant*): Senyor President, el retirem.

El Sr. PRESIDENT: Retirat. Bé, aleshores, havent estat retirats els vots particulars, no hi ha torn en contra, i podem passar a la votació de l'article número 14 del Dictamen.

Les senyores i els senyors Diputats que estiguin d'acord amb el Dictamen, article 14, que es posin drets.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Les senyores i els senyors Diputats que s'abstenen?

El Dictamen, article 14, ha estat aprovat per 53 vots a favor, cap en contra i 29 abstencions.

Passem ara a la qüestió de l'exclusió de certs fills en determinades substitucions fideicomissàries, article 16 del Dictamen. A aquest article 16 del Dictamen hi ha dos vots particulars, el vot particular número 29, del Grup parlamentari del Partit Socialista Unificat, i el número 30, amb les numeracions anteriors 28 i 29, respectivament, del Grup Socialista.

Els dos vots particulars coincideixen demanant la supressió del segon paràgraf de l'article 16.

Per a la defensa del vot particular 29, del Grup parlamentari del Partit Socialista Unificat, té la paraula el Diputat senyor Valentín.

El Sr. VALENTÍN-FERNÁNDEZ: Señor Presidente, señoras y señores Diputados, para defender, en nombre del Grupo parlamentario del Partit Socialista Unificat de Catalunya, un voto particular, el número 29, al artículo 16 de la Proposición, que implica la supresión del párrafo segundo del artículo 69 de la Compilación, o, mejor dicho, el párrafo segundo de la Proposición de Ley de reforma de la Compilación. Para mejor ilustración de las señoras y señores Diputados me voy a permitir leer el texto del artículo 69, párrafo segundo, de la Compilación, en la redacción todavía actual, en el que se dice: «Las instituciones fideicomisarias hechas en un heredamiento por los padres a favor de los hijos del heredero contrayente no aprovecharán, excepto pacto en contrario, a los hijos que éste tuviere de otro matrimonio». Y en la redacción que se propone del texto de la Compilación actual que estamos debatiendo, se dice: «Las in-

stituciones fideicomisarias hechas en un heredamiento por los padres a favor de los hijos del heredero contrayente no aprovecharán, salvo pacto en contrario, a los hijos que no sean del matrimonio en contemplación del cual se han otorgado los capítulos». Como puede comprobarse fácilmente por las señoras y señores Diputados, y nosotros lo creemos y por eso mantenemos este voto, nos encontramos realmente con una operación que diríamos casi de mero maquillaje de la redacción actual de la Compilación, y que, por tanto, no introduce ninguna modificación de fondo que realmente conduzca a una adecuación perfecta del texto con la Constitución. En el fondo viene a decir lo mismo, tanto la redacción antigua, presente todavía, aún vigente, como la redacción que se propone en la Proposición de Ley, porque la intención de la norma, se quiera o no se quiera, sigue conteniendo una animosidad contra cualquier matrimonio posterior o cualquier descendencia posterior, puesto que aquí parece moverse todo en torno al ámbito del hecho jurídico del matrimonio, que, evidentemente, en opinión de este Grupo, comporta una compulsión contra el heredero, una preterición —si prefieren no emplear esta palabra, puesto que estamos en debate jurídico y hay que ser precisos—, una exclusión de hecho, una discriminación, en definitiva, anticonstitucional contra todos los hijos o descendientes que no lo sean del matrimonio contemplado a la hora de otorgar la sustitución fideicomisaria.

Por tanto, nosotros creemos, y no me voy a extender, que hay una serie de puntos, en este debate que está teniendo lugar esta tarde, que son de carácter ideológico y los argumentos jurídicos a veces se hacen difíciles de exponer; nosotros pensamos, repito, que esto es una contradicción flagrante con el artículo 14 de la Constitución, tantas veces invocado para otros conceptos, pero que nosotros creemos que en este caso concreto es absolutamente digno de ser tenido en cuenta, y en este sentido nosotros pensamos que la mejor manera de tenerlo en cuenta y de adecuar el texto de la Compilación de Derecho Civil de Cataluña a la Constitución española vigente sería pura y simplemente suprimir el párrafo segundo del artículo 69 de la Compilación.

Nada más.

El Sr. PRESIDENT: Passem ara a la defensa del vot particular número 29, del Grup Socialista. El senyor Casares té la paraula.

El Sr. CASARES: Perdó, senyor President, no sé si en això estic confós, però no seria el vot particular 30 el que em correspondria defensar?

El Sr. PRESIDENT: Senyor Casares, té tota la raó, és el número 30 en la nova numeració i 29 en l'antiga.

El Sr. CASARES: Bé, doncs essent així, com que de fet el que hi ha és una absoluta identitat en els vot particulars del Grup comunista que s'acaba de defensar i el nostre vot particular, jo dono per fet aquest torn de defensa i em sumo als arguments que acaba de fer en aquest moment el senyor Lluís Valentín.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies. Per a un torn en contra té la paraula el Diputat senyor Albiol.

El Sr. ALBIOL: Senyor President, senyores Diputades, senyors Diputats, els vots particulars números 29 i 30 proposen la supressió del paràgraf segon de l'article 69 de la Proposició

de Llei, que a la seva vegada reproduceix, amb una petita variació, que s'ha considerat millora tècnica, l'actual article 69 de la Compilació. El Grup parlamentari de Convergència i Unió entén que no hi ha cap motiu per a modificar l'esmentat precepte en el seu profund significat, i només va donar suport a una millora tècnica que consistia a variar una formulació externa —«fills d'altre matrimoni»— per una altra d'interna amb el mateix significat: «fills que no siguin del matrimoni contemplat».

Ni en la formulació anterior ni en l'actual, el precepte conté cap mena de discriminació que pogués considerar-se inconstitucional. El dictamen del Consell Consultiu ha estat definitiu sobre aquesta qüestió, i amb més extensió abordarem la matèria quan ens referirem a l'article 177 de la Compilació, i, en general, al grup de preceptes relatius als fideïcomisos familiars catalans. Però sí que cal afirmar rotundament, i ja des d'ara, que encara que hi haguessin dubtes en matèria de substitucions fideïcomissàries disposades en testament —que creiem que no hi són—, no n'hi podria haver quan, com en el cas que ara ens ocupa, la substitució fideïcomissària és disposada a dretament, és a dir, en capítols matrimonials.

Hem de tornar a insistir aquí que no solament d'una manera formal l'article 69 de la Compilació es troba en el llibre primer de la família, i no en el llibre segon de les successions, sinó també des d'un punt de vista material, estem en el camp de les institucions familiars, i la família es basa en el matrimoni. Però això no és tot: l'article 69 no es refereix només al matrimoni en abstracte, sinó a un matrimoni ben concret, per això s'ha modificat la redacció actual de la Compilació, de manera que la regulació afecti només els fills del matrimoni contemplats en l'heretament. Aquest concepte de la contemplació del matrimoni, com a supòsit, de fet, per a l'aplicació d'una norma, no és nou a la Compilació del Dret civil català; el trobem també textualment a l'article 12, que, per cert, no ha estat esmenat ni pel Grup comunista ni pel Grup Socialista, i en aquest precepte es diu que les donacions i els heretaments fets en contemplació a un determinat matrimoni produiran efectes des de la seva celebració, i seran ineficaços quan no se celebri o s'invalidi. Això ha estat acceptat per tothom. Sembla que s'hauria d'acceptar també que l'atribució successòria feta en un heretament que contempla un determinat matrimoni en favor dels fills del matrimoni, només ha d'afectar els fills d'aquest matrimoni i no qualssevol altres fills.

Podríem afirmar que ens trobem en el camp del que els juristes denominen atribucions *ob causa*, és a dir, aquelles atribucions fetes en raó d'una causa tan poderosa que si aquesta desapareix fa també desaparèixer l'atribució.

Tinguem present finalment que estem en el camp de la interpretació de la voluntat presumpta d'una persona, que la regla interpretativa funciona, llevat pacte en contrari, és a dir, que els heretans o els fideïcomitents poden disposar el que vulguin, però si no diuen res i el fideïcomís es disposa en un heretament fet en capítols matrimonials en ocasió i en contemplació d'un determinat matrimoni, hem d'entendre que només aprofitarà els fills d'aquest concret matrimoni. No oblidem tampoc que l'heretament fet en capítols no acostuma mai a ser una disposició de pura liberalitat, sinó que sol tenir contraprestacions recíproques.

Aquest fet coadjuva a limitar els seus efectes al matrimoni

del que es tracti, sense estendre'ls fora, on probablement no existiran els motius causals determinats de les respectives prestacions.

D'altra part, i finalment, els vots particulars que rebutgem amb aquest torn en contra no resolen la qüestió, ja que en suprimir el segon paràgraf del precepte deixen un buit legal que caldrà omplir.

Si la solució ha de ser la mateixa que la del text de la Proposició, és molt millor explicitar-la; si fos la contrària, s'hauria produït, no ja una desfiguració radical d'un tema puntual d'una determinada institució del nostre Dret, sinó una vulneració directa i flagrant dels principis essencials que inspiren el nostre dret de família i successori.

Per totes aquestes raons, anunciem també que votarem en contra dels vots particulars números 28..., perdó, números 29 i 30.

Moltes gràcies, senyor President, moltes gràcies, senyores i senyors Diputats.

El Sr. PRESIDENT: Passem, doncs, a votació els vots particulars números 29 i 30.

Les senyores i els senyors Diputats que estiguin d'acord amb aquests vots particulars, que es posin drets.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Les senyores i els senyors Diputats que s'abstenen?

Els vots particulars han estat rebutjats per 28 vots a favor, 51 en contra i 1 abstenció.

Passem, ara, a votar el text del Dictamen per a l'article 16.

Les senyores i els senyors Diputats que estiguin d'acord amb el Dictamen, que es posin drets.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Les senyores i els senyors Diputats que s'abstenen?

El Dictamen, article 16, ha estat aprovat per 51 vots a favor, 28 en contra i 1 abstenció.

Passem ara a la institució de «l'atorgament de testament davant de notari».

En aquest grup hi ha els articles 19 i 26 del Dictamen, als quals hi ha, respectivament, l'esmena número 33, del Partit Socialista Unificat, i l'esmena número 45, del mateix Grup. Per a la defensa d'aquestes dues esmenes té la paraula el Diputat senyor Valentín.

El Sr. VALENTÍN-FERNÁNDEZ: Señor Presidente, señoras y señores Diputados, para defender, en nombre de mi Grupo parlamentario, del PSU de Cataluña, la enmienda número 33 y el voto particular número 45, que me parece que pueden ser agrupados con arreglo a los criterios que está siguiendo la presidencia en este aspecto, puesto que tratan del mismo tema o están íntimamente relacionados.

Por lo que respecta a la enmienda número 33, el Grupo parlamentario del PSU de Cataluña propone la supresión del artículo 102 de la Compilación de Derecho Civil de Cataluña. Este artículo 102 dice que: «en la localidad sin notaría demarcada o vacante se podrá otorgar testamento en forma abierta ante el rector, el párroco de la demarcación parroquial donde se encuentra el testador, o ante el que sustituyera a aquél, observando la restante solemnidad de los testamentos abiertos otorgados ante notario.

»El testamento será custodiado en el archivo parroquial y protocolizado conforme a las reglas de la legislación notarial.»

Todos pensamos que ésa es una vieja institución, esta de

poder otorgar testamento ante el notario, como figura autorizante de esta manifestación de voluntad, una institución, decimos, completamente desfasada en la época actual por varias razones.

En primer lugar, por el carácter aconfesional del Estado, que ha consagrado la vigente Constitución española de 1978, que se refleja en el conjunto de su articulado, pero que se refleja en especial en el artículo 14, cuando habla de la no-discriminación por razón de religión —en este caso se trataría de una discriminación privilegiante en favor, evidentemente, del ministro de una religión concreta, que es la Iglesia Católica Romana, porque es evidente que cuando se está hablando del rector no se está hablando del rabino, ni se está hablando del pastor evangélico, sino que se está hablando, efectivamente, del párroco católico.

Pero, además, aparte de este artículo de carácter general, del artículo 14, que tantas veces es necesario invocar, está en contradicción flagrante con el artículo 16, número 3, de la Constitución española, que dice: «Ninguna confesión tendrá carácter estatal.» Entonces, si realmente ninguna confesión tiene carácter estatal, i si realmente no caben discriminaciones, aunque sean privilegiantes, respecto de ninguna confesión religiosa, a nosotros nos parece —por este carácter aconfesional del Estado— una primera razón absolutamente contundente, y creemos que convincente, para que este artículo 102 fuera suprimido.

Pero es que además, en segundo lugar, una cosa que me parece que debe ser considerada atentamente por la Cámara, nos encontramos con la profunda mutación del rol, del significado sociológico del párroco en los pueblos de Cataluña, en las ciudades de Cataluña, sobre todo a partir de razones eclesiales. A partir del Concilio Vaticano II es evidente que se han suprimido —se han pretendido suprimir— de la Iglesia Católica todos los residuos constantinianos, que de alguna manera implicaban una presencia de la Iglesia Católica con un significado secular, con un significado de institución jurídica paralela a la institución del Estado, a la institución del príncipe.

Nosotros creemos que en otras épocas sociohistóricas anteriores evidentemente el párroco representaba eso que decíamos una fuerza viva dentro de una población: una persona, un punto de referencia respecto del cual pues podía pensarse en determinados momentos en que concurrieran determinados supuestos que el párroco, el rector, podía hacer el papel del notario.

Pero, además, existe una razón de tipo práctico evidentísima. Esto tuvo una razón de ser en momentos en que realmente la lejanía del notario hacía que al otorgante, al presunto, al que se proponía otorgar testamento le fuera mucho más cómodo, mucho más hacedero el otorgar su voluntad testamentaria ante el párroco y no hacerlo ante un notario que estaba lejos, que las comunicaciones eran muy difíciles, etcétera. Esto, hoy día, es evidente para todas las señoras y señores Diputados que es una razón inexistente.

Pero, además, yo también me referiría a una cuarta razón, que es incluso la falta de precisión, las dificultades que implica la interpretación de este precepto. Se habla de notaría demarcada, se habla de notaría vacante, que realmente es un supuesto yo creo bastante inconcebible, en el sentido que puede estar vacante de notario titular, pero creo que es imposible desde el

punto de vista de legislación notarial —y no presumo de que sepa mucho de estas cosas—: hay un notario sustituto, y, por tanto, notario existe, aunque no sea el notario titular. Pero, además, incluso el segundo párrafo del artículo 102 habla de conceptos como «la custodia en el archivo parroquial». Por cuánto tiempo?, Para siempre?, Durante un tiempo?, etcétera. Parece ser que es temporal, pero no se dice cuánto tiempo, porque luego habla de protocolizar conforme a las reglas de la legislación notarial, sin referirse, por cierto, a la mediación judicial para el mecanismo de la protocolización que, por ejemplo, es imperativo en el caso, por ejemplo, del testamento hológrafo.

Nosotros creemos que por todas estas razones la presencia y el mantenimiento del rector, del párroco, de la Iglesia Católica, como un *alter ego*, un equivalente del notario en los supuestos, es una institución absolutamente anacrónica, que no tiene sentido en nuestro tiempo, y que no tiene ningún significado anticlerical, que tiene simplemente un significado de adecuar a nuestros tiempos esta institución y de ser conformes con el espíritu de secularización de la propia Iglesia Católica, y, repito, aconfesional que consagra nuestra Constitución.

Dicho esto, tendríamos que decir también que el Dictamen del Consell Consultiu se extiende bastante en este tema, sin que se pueda deducir de sus explicaciones una confusión contundente en un sentido favorable a la posición que nosotros mantenemos, o favorable a la posición que se mantiene mayoritariamente por la ponencia y por el Dictamen de la Comisión en el sentido de no tocar este artículo 102. Y decimos esto porque, leyendo atentamente el informe del Consell Consultiu, se aprecia, como mínimo, yo creo que una cosa, y todas las señoras y señores Diputados que lo han leído, que me imagino que serán la mayoría o casi todos, pues verán que realmente, como mínimo, revela una conflictividad, una ambigüedad, una dificultad de concretar. Es cierto, por ejemplo, que en el Consell Consultiu se dice que quizá la figura del rector, en este caso, no es de un verdadero autorizante del testamento, no es una equivalencia absoluta al notario, sino que es una especie de testigo privilegiado, y otros argumentos más que realmente están dichos por el Consell Consultiu —en nuestra opinión sin una excesiva convicción.

El voto particular 45 tiene relación con esto, y realmente es un supuesto distinto porque hace relación al artículo 252 de la Constitución, cuando habla de la incapacidad relativa para suceder. Entonces, en su número primero se dice que las personas a que se refieren los artículos 752, 753, 754 del Código Civil, en los casos que ahí están previstos, con asimilación del rector al notario. Ha de decirse que en ese caso concreto nosotros tendremos que puntualizar que en el supuesto que fuera aceptada nuestra enmienda número 33, evidentemente tendría mucho sentido mantener esto, pero si esta enmienda no fuera aceptada, la realidad es que nosotros, si se sigue manteniendo que el rector puede autorizar un testamento, nosotros consideramos plenamente válida su incapacidad relativa para suceder respecto de la persona que testó autorizándolo por él mismo. En este sentido, claro, es un voto particular que en cuanto al sentido de nuestra votación, tendrá un significado que, como claramente expresaremos después a la hora de votar, lo podremos manifestar.

Por todas estas razones, yo me permito solicitar de la

Cámara, de las señoras y señores Diputados, un voto favorable porque consideramos que realmente esto sería una nota de modernidad, una nota de adecuación a la Constitución y que realmente no padecerían en absoluto los sentimientos actualmente vigentes en la sociedad catalana respecto del significado, que a mí me parece que tiene exclusivamente pastoral, y en ningún caso secular, en ningún caso civil, el párroco o el rector.

Muchas gracias, señor Presidente, muchas gracias, señoras y señores Diputados.

El Sr. PRESIDENT: Torn en contra? (*Pausa.*) El Diputat senyor Luna té la paraula per al torn en contra.

El Sr. LUNA: Muy Honorable señor Presidente, señorías, no haré referencias a ciertos artículos de la Constitución sobre la religión, que en todo caso habrían de considerarse en su integridad y en función de los sentimientos más esparcidos dentro de una población, ni tampoco haré referencias a constantinismos. Me ceñiré más propiamente al texto de la enmienda 33 y al voto particular número 45.

La enmienda número 33, del Grupo parlamentario del PSUC de Cataluña, pretende la supresión del artículo 102 de la Compilación, que autoriza en ciertos casos otorgar testamento abierto ante el rector. En el mismo sentido, y al artículo número 26 de la Proposición de Ley, se ha presentado el voto particular número 45, del mismo Grupo parlamentario, solicitando la referencia asimilatoria del rectoral notario en el artículo 252 de la Compilación.

Con ambos, con la enmienda y con el voto particular, concuerda el voto particular número 40 —también del mismo Grupo parlamentario—, que se verá en el momento de debatir el artículo 24 de la Proposición de Ley.

El testamento ante un clérigo cualificado en el ámbito parroquial —el rector, el párroco, el capellán o el presbítero adscrito— ha sido admitido tradicionalmente en los derechos pirenaicos, y así se conoce, no sólo en el derecho catalán, sino también en el derecho navarro y en el derecho aragonés. Su razón de ser es facilitar la testamentización en el caso de no poder acudir el testador a un notario público, bien sea en peligro de muerte —como en Aragón o en Navarra—, bien sea también por incomodidad o dificultad como es el caso de Cataluña.

Actualmente, dada la facilidad de los desplazamientos, su justificación es, desde luego, discutible —como decía muy bien el Diputado señor Valentín—, pero en cualquier caso es o puede ser útil este testamento ante rector. Siquiera convengo en que la redacción del artículo 102 no sólo es desafortunada, sino, como ahora se dice, obsoleta, al menos en algún sentido.

De todas maneras, decía que este testamento es o puede ser útil. Personalmente, conozco varios casos fuera de esta Comunidad de testamento hecho ante párroco, y al menos en dos ocasiones he asistido una vez al otorgamiento y otra vez a la alberación de aquel testamento hecho ante un párroco.

Aparte de esta cuestión de oportunidad, y de su posible utilidad en la vida social, el testamento ante rector debe considerarse a la vista de la constitucionalidad de los preceptos que lo admitan. Las dudas podrían surgir sobre la función del párroco autorizante del testamento; las dudas podrían surgir sobre la discriminación del rector de la iglesia católica respecto del clérigo de otras iglesias; las dudas podrían surgir, finalmente, sobre la reserva estatal, en cuanto a la ley estatal respecto de los in-

strumentos públicos, pero sobre todos estos puntos —y sobre algunos otros más— se ha ocupado abundantemente el Dictamen del Consell Consultiu, y no voy a repetir aquí en defensa de la constitucionalidad del Dictamen de la Comisión los mismos argumentos.

De todas maneras, en este punto quiero observar que en el Dictamen del Consell Consultiu se hace referencia a la actuación del rector, más que como fedatario, como testigo cualificado, y así resulta ser en la realidad, como argumenta con diferentes alegaciones el propio Dictamen del Consell Consultiu. Sin embargo, no parece ser exactamente, este punto de vista del Dictamen coincidente con el criterio del Derecho positivo catalán, a la vista de la asimilación del rector al notario del artículo 1252, a la vista de la misma asimilación del artículo 102, y, sobre todo, a la vista del artículo 101, en su párrafo final, si bien es cierto que el legislador también se puede equivocar. Pero no querría discutir. Sólo hago esta indicación en mayor manifiesto y de una manera más abundante el Dictamen del Consell Consultiu. Sólo quiero ahora significar que las enmiendas números 33 y 45, del Grupo parlamentario del Partido Socialista Unificado de Cataluña, pretenden la supresión de textos que, en sí mismos, y así nos lo indica el Consell Consultiu, no son inconstitucionales. Entonces, en la línea de mantenimiento de la tradición y de la modernidad que se impuso en una de sus primeras sesiones la propia Ponencia conjunta de redacción de esta Proposición de Ley, solicito de sus señorías el voto en contra de las enmiendas 23, 33 y del voto particular 45, del Grupo parlamentario comunista, en defensa del mantenimiento, y no, desde luego, por un cierto romanticismo de ribete confesional la vieja institución catalana del testamento ante rector.

Muchas gracias, señor Presidente; muchas gracias, señores Diputados y señoras Diputadas.

El Sr. PRESIDENT: Passem a votació.

Les senyores i els senyors Diputats que estiguin a favor de l'esmena 33 i del vot particular 45, que es posin drets.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Les senyores i els senyors Diputats que s'abstenen?

L'esmena 33 i el vot particular 45 han estat rebutjats per 31 vots a favor, 49 en contra i 1 abstenció.

Passem ara a votació el text del Dictamen, articles 19 i 26.

Les senyores i els senyors Diputats que estiguin a favor del text del Dictamen per a aquests dos articles, que es posin drets.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Les senyores i els senyors Diputats que s'abstenen?

El Dictamen, articles 19 i 26, ha estat aprovat per 49 vots a favor, cap en contra i 32 abstencions.

Passem ara a una altra institució, la preterició errònia de legitimari, article 21 del Dictamen. Hi ha aquí dos vots particulars, el vot particular 36, del Grup Socialista, i el vot particular 37, del Grup parlamentari del Partit Socialista Unificat, tots dos idèntics en el seu contingut.

Comencem, doncs, per la defensa del vot particular socialista. El senyor Casares té la paraula.

El Sr. CASARES: Senyor President, senyores i senyors Diputats, amb aquest vot particular, el número 36, es pretenen dues coses diferents, una, un conjunt de supressions de mansions dotals, dels articles 132, 134, 145 i 146 de la Compilació, que, òbviament, han decaigut, i, a més, una altra cosa, que és

la que em fa pujar a la tribuna a fer ús de la paraula: la supressió de l'últim incís del paràgraf tercer de l'article 141 de la Compilació.

Bé, aquí ens trobem davant una altra institució del Dret civil, problema de la preterició. Jo ara no els vull cansar amb erudicions, i, a més a més, no puc fer-ho, les coses clares. De tota manera, per enquadrar el sentit del nostre vot, sí que em convé deixar molt clar que dintre el concepte, dit amb paraules planeres, d'aquesta institució que en podríem dir la rectificació que des de la llei es permet a aquelles persones que, havent de ser beneficiaris, per raó de la mateixa llei, de l'herència d'algú, és a dir, els legitimaris, quan el testador els ha preterit, és a dir, s'ha oblidat d'ells en el moment de testar, la llei davant això els assegura, evidentment, el dret a tenir sempre els seus drets legitimaris, però a alguns —concretament els fills quan han nascut després d'haver estat atorgat el testament— la llei els ha reconegut sempre un dret d'impugnar, d'obtenir la nul·litat total del testament.

A vostès no se'ls escapa la importància que té això. Evidentment, la persona que es troba en aquesta circumstància, el seu pare, per exemple, en el moment de fer testament, no el va mencionar, el va preterir, el va oblidar, ell ha nascut o ha esdevingut legitimari amb posterioritat a aquest testament... Bé, aquesta persona, doncs, aquest fill té dret a impugnar aquest testament, i és lògic que això sigui així. Aleshores, la dicció, la versió de la nostra compilació, seguint un criteri que estava estès, era el de limitar aquest dret només a un tipus de fills, els fills legítims; els altres, no comptaven. Els fills legítims.

Aleshores, el que aquí s'ha fet, hem fet entre tots, és suprimir precisament la menció de fills legítims com a titulars d'aquest dret, i, efectivament, això és ja intolerable als ulls de la Constitució. Hem constitucionalitzat aquest precepte, i hem dit: Tots els fills en aquestes condicions, siguin legítims o no, és a dir, siguin matrimonials o no, tindran aquest dret. Però vet aquí que, en el moment d'arribar a aquesta situació, aleshores uns Grups, els Grups que han tingut majoria, en el moment de redactar aquest article 141, senten, jo diria, que com escrúpols d'haver fet això, i es dediquen, a partir d'aquest moment, a mitigar, a restringir aquest dret, i aleshores, al final d'aquest paràgraf, quan la Compilació havia dit: «No obstant la preterició del legitimari que sigui fill o descendent del testador que hagi nascut després, etcètera», el que he explicat, podrà obtenir la nul·litat total del testament, i aquí s'acabava; aquí s'acabava el text de la Compilació, i hi afegeixen, aleshores: «llevat que els instituïts hereus fossin el cònjuge o els descendents del testador, en els quals casos, els preterits, erròniament, només podran reclamar la legítima». Que això sigui lògic? Doncs, no ho discuteixo; és possible que hi hagin arguments i se'ns presentaran aquí, per dir que sí, que això entra dintre d'una lògica de les coses. El que nosaltres diem és una cosa: això se'ns ha acudit, curiosament i simptomàticament, just en el moment en què fèiem ampliació d'aquests drets a tots els fills. Aleshores és quan ha vingut l'alarma i ha dit: «Home, si hi ha uns fills que no són fills matrimonials, que ara sí que podran tenir aquest dret, atenció, doncs, mireu-nos-hi més i fem una limitació». I es fa una limitació.

Bé, això, encara que sigui d'una forma indirecta, per a nosaltres és una actitud discriminatòria; és el que en podríem dir —almenys nosaltres ho veiem així, i vostès em perdonaran—

una falta de generositat, una falta d'amplitud en la interpretació de la Constitució. I per això, nosaltres, el que pretenem amb aquest vot particular és, precisament, suprimir aquest afegit que, originàriament, no estava en la Compilació, i voler que, si hem fet que tots els fills, legítims o no, matrimonials o no, tots els fills tinguin aquests drets, doncs, no introduir ara noves restriccions.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Bé, per a la defensa del vot particular número 37, té la paraula el Diputat senyor Valentín.

El Sr. VALENTÍN-FERNÁNDEZ: Señor Presidente, señoras y señores Diputados, y con mucha brevedad, toda vez que las razones expuestas por el Diputado señor Casares en nombre del Grupo parlamentario Socialista son compartidas plenamente por este Diputado que os habla y por su Grupo parlamentario. Pero, de todas maneras, hemos subido a la tribuna porque creemos que podemos añadir alguna precisión o añadir algún argumento, y sobre todo para manifestar muy expresamente en este caso nuestra firmeza en mantener un voto particular enteramente coincidente con el del Grupo parlamentario Socialista, pero que creemos que tiene un contenido que merece la pena que se explicita la posición.

No me referiré, naturalmente, a las menciones de las instituciones dotales y paradosales, que esto es una cosa que ya ha debatido y decidido esta Cámara, en esta misma sesión de esta tarde, sino que me referiré, naturalmente, al caso del artículo 141, De la preterición errónea, institución que ya el Diputado que me ha precedido en el uso de la palabra ha explicado suficientemente para ilustración de los señores Diputados y señoras Diputadas, e incluso del público de las tribunas, para entendernos.

Nosotros creemos que nuevamente nos encontramos en este caso con una mal disimulada aversión del descendiente ilegítimo, añadiendo al texto actual de la Compilación un nuevo inciso, que es el que tratamos de suprimir que, de alguna manera, «compensa», entre comillas, la inevitable supresión de las referencias a hijo o a descendiente legítimo, reduciendo los efectos de la preterición errónea a una simple acción para reclamar la legítima, y, además, ¿qué legítima? No es la legítima del Código Civil; es la legítima catalana que, como todas sus señorías saben, es una legítima mucho más estricta que la legítima del derecho hereditario contenida en el Código Civil.

Porque, claro, ¿qué hijos o descendientes pueden aparecer con mayor probabilidad después de otorgado el testamento? Pues, evidentemente, los no matrimoniales o los de segundas nupcias. Pues, bien, los dejamos reducidos a nada o a casi nada a la hora de sus expectativas hereditarias, como he explicado anteriormente. Y, ¿quiénes son los instituidos normalmente? Pues, normalmente, el primer cónyuge y los descendientes patrimoniales del matrimonio contemplado. Por lo tanto, nosotros estimamos que ésta es una manera sibilina de dejar las cosas como están, salvando formalmente —solamente formalmente— el contenido del precepto, pero manteniendo realmente su fondo. Y, en este sentido, nosotros consideramos que también entra en contradicción con una interpretación profunda de la Constitución española.

Nosotros creemos que merecen la pena citarse algunos argumentos de autoridad que están contenidos en la documentación que en la fase laboriosa de trabajo de la Ponencia que ha

dado lugar a la Proposición de Ley que estamos debatiendo actualmente, creo que son argumentos que militan en favor de nuestras posiciones. Por ejemplo, una corporación de tan indiscutible prestigio en Cataluña como es la Academia de Legislación y Jurisprudencia de Cataluña, en un dictamen hecho a requerimiento del Departament de Justícia, y que luego fue transmitido a la Ponencia para ilustración de la misma y para tenerlo como elemento de trabajo, pues se pronuncia por una redacción exactamente igual a la que tanto en el voto particular socialista como en el voto particular del PSU anunciamos, es decir, por la supresión de toda mención a legítimo o ilegítimo, y no añadir ningún párrafo compensatorio como el que ahora se pretende añadir a la Compilación del Dret Civil de Catalunya, con el evidente propósito —insisto, en nuestra opinión—, para compensar la inevitabilidad de suprimir la mención de legitimidad referida a la filiación. Pero no solamente es la Academia de Legislación y Jurisprudencia de Cataluña, sino que es la propia Audiencia Territorial de Barcelona, en un dictamen, también requerido por el Departament de Justícia, y remitido a la Ponencia para elaborar la Proposición, se pronuncia por una supresión lisa y llana, sin incisos desvirtuadores añadidos a la referencia, al carácter de la filiación del hijo y descendiente. En el mismo sentido se pronuncia el Colegio Notarial de Barcelona, en la medida que habla de la supresión de la palabra «legítimo», en el artículo que estamos debatiendo, pero no hace ningún tipo de propuesta, en el sentido de que haya que añadir párrafos que de alguna manera maten, modulen esta contundente propuesta que hace de la supresión de la mención «legítimo»; en el mismo sentido, el Colegio de Abogados de Vic; en el mismo sentido, el Colegio de Abogados de Reus; es decir, en todos estos Dictámenes, que han sido realmente material muy útil a la Ponencia para su trabajo, resulta que se pronuncian pura y simplemente por la supresión de la mención de legitimidad en la filiación y no proponen ningún mecanismo compensatorio de esta supresión. Por todas estas razones, y por las razones que mi compañero, el Diputado señor Casares, ha expuesto anteriormente, nosotros estimamos que la Cámara debiera pronunciarse favorablemente al voto particular que estamos debatiendo.

Muchas gracias.

El Sr. PRESIDENT: Algun torn en contra? Té la paraula el Diputat Casas-Salat, per al torn en contra.

El Sr. CASAS-SALAT: Senyor President, senyores i senyors Diputats, es veu que avui a mi m'ha tocat fer un paper no gaire agradable, paper d'home dolent que en les últimes hores, doncs, s'adona que s'ha deixat portar de la bondat, o del que sigui i se'n penedeix. Però, en fi, ho lamento. Jo no ho veig de la mateixa manera que els meus companys, perquè aquí, el que s'ha insinuat és que nosaltres haviem afegit, o sigui, no érem partidaris de que això se suprimís i que haviem afegit coses, en el sentit que creïem que s'havia d'anar, d'alguna manera, contra els pobres infants. En fi, deixarem a part tot això i anirem a la qüestió.

En primer lloc, l'esmena —com saben vostès— és més àmplia, els senyors esmenants, però suposo que pel que fa referència al dot...

El Sr. PRESIDENT: Ha decaigut.

El Sr. CASAS-SALAT: ...està decaigut i, per tant, no val la pena insistir-hi. O sigui, centraré la meua posició de la manera

més breu possible, pel que fa referència a l'article 141. En relació amb aquest article es demana, pels dos citats Grups parlamentaris, o sigui, pel Grup Socialista i el Grup del PSU, la reintroducció de l'antic paràgraf tercer d'aquest article, tal com estava redactat abans de la Compilació, si bé suprimint la paraula «legítim», amb referència al fill o descendents del testador. No s'accepten les modificacions fetes a aquest paràgraf tercer, i és de suposar que es podrien introduir en el quart, d'aquest article 141, redactades en la nova preterició errònia, que es refereixen a certes precisions sobre els efectes de la Proposició de la Llei, la qual dóna lloc, per regla general, a un efecte molt important i greu que és la nul·litat total del testament.

La missió d'un legitimari en el testament, si és voluntària o intencional, s'equipara a la desheratació injusta i, únicament, dóna dret a reclamar la legítima que legalment li correspon. Paràgraf segon de l'article 141.

Al contrari, la preterició intencional o errònia d'un legitimari que sigui fill o descendent del testador, ignorat o omès en el testament perquè ha nascut o ha arribat a ésser legitimari després d'atorgar el testament, o l'existència del qual el causant ignorava en testar, dóna lloc a obtenir la nul·litat total del testament, per regla general; llevat de tres supòsits que estan acollits en la nova redacció d'aquest article 141, tal com figura en la Proposició de Llei. Aquesta nul·litat total del testament que es pot demanar quan es dóna la ignorància en el testador, per no conèixer l'existència del fill o descendent legitimari, ja sigui perquè ignorava el seu naixement, ja perquè el creia mort o perquè no ha canviat el testament després del canvi de la circumstància de la naixença del fill, després d'haver atorgat el testament, es fonamenta en el fet que el testament que ha fet el testador seria, possiblement, distint si hagués conegut l'existència del descendent o hagués fet el testament després que aquest ha nascut. Per això, perquè s'entén que el testament atorgat no recull la vertadera voluntat del testador després del canvi de circumstàncies, és la raó bàsica del perquè ara es pot reclamar una cosa tan greu com la nul·litat del testament. No obstant, si volem ser realistes i legislar sense dogmatismes, és necessari considerar que les circumstàncies legals són avui molt diferents. Abans, la preterició tenia lloc solament quan s'ignorava, en el testador, un legitimari que fos fill o descendent legítim del testador. Avui es pot reclamar la preterició per a tot legitimari ignorat en el testament que sigui fill o descendent del testador, encara que no sigui legítim, tant si és matrimonial com extramatrimonial. Abans no eren legitimaris del dot de l'avi l'ascendent als fills o descendents naturals del fill solter, o sigui, els fills d'aquest nascuts fora del matrimoni. Sols eren legitimaris del pare o la mare solters si constava la filiació, però avui poden ésser-ho de l'avi, si falta el seu pare o mare fadrins. És a dir, en principi, en aquest supòsit, es pot donar la preterició errònia i produir la nul·litat del testament i, no obstant, no es pot dir que, en aquest supòsit, el testament de l'avi o ascendent seria possiblement diferent si hagués conegut, abans d'atorgar-lo, l'existència del descendent natural del seu fill.

No es pot assegurar que davant d'aquestes circumstàncies i d'altres semblants el citat testament de l'avi no comprèn la seva voluntat. Normalment, si volem ésser realistes, hem de dir que comprèn aquesta, o sigui, el testament, és un fidel reflex de la seva voluntat. Per tant, el fonament d'elecció, en

cas de preterició errònia, no es dóna de la mateixa manera en alguns supòsits, com abans que es produïssin les citades innovacions legals. És per això que ens els tres casos contemplats pels nous paràgrafs tercer i quart del citat article 141, no es pot reclamar pel descendent preterit erròniament la nul·litat total del testament, sinó, únicament, la legítima, la qual és pròpiament l'única cosa que legalment està obligat a reconèixer-li el testador, o sigui, en el supòsit dit de l'avi.

Aquests tres supòsits —en què no podrà demanar la nul·litat, sinó solament la legítima— són: primer, quan l'hereu instituït fos el consort; segon, quan fossin hereus els altres descendents del testador, i, tercer, si mort el testador, es declarés judicialment que una persona és descendent del causant.

El Codi civil, en el seu article 814, també es refereix avui a la preterició errònia que pot donar lloc a la nul·litat de les disposicions testamentàries de caràcter patrimonial o d'institució d'hereus. Però, per causes que hem indicat, també estableix dues importants excepcions, en les quals, el preterit erròniament sols podrà reclamar la legítima: primer, quan l'instituït hereu és el consort, i, segon, quan el testador, sens perjudici de les legítimes a favor de tots els que resultin legitimaris ordeni que prevaldrà el que disposi en el testament. Paràgraf quart i últim de l'article 814 del Codi civil. Aquesta última excepció resulta molt més àmplia que les tres recollides en la nostra Compilació.

Per tots aquests fets, senyores i senyors Diputats, em veig en la necessitat de demanar el vot en contra a l'esmena presentada.

Moltes gràcies, senyor President; moltes gràcies, senyores i senyors Diputats.

El Sr. PRESIDENT: Posem a votació, doncs, els vots particulars 36 i 37.

Les senyores i els senyors Diputats que estiguin d'acord amb aquests vots particulars, que es posin dempeus.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Les senyores i els senyors Diputats que s'abstenen?

Els vots particulars han estat rebutjats per 29 vots a favor, 54 en contra i una abstenció.

Passem ara a votar l'article 21 del Dictamen.

Les senyores i els senyors Diputats que estiguin a favor, que es posin drets.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Les senyores i els senyors Diputats que s'abstenen?

L'article 21 del Dictamen ha quedat aprovat per 55 vots a favor, cap en contra i 30 abstencions.

Passem ara a la institució de la pèrdua de la quarta marital. Hi ha, en aquest cas, que correspon a l'article 22 del Dictamen, els vots particulars 38, del Grup Socialista, i 39, del Grup del Partit Socialista Unificat, que coincideixen exactament en el seu redactat.

Per a la defensa del vot particular socialista té la paraula el Diputat senyor Casares.

El Sr. CASARES: Senyor President, senyores i senyors Diputats, amb aquest vot particular nosaltres preteníem, en relació amb aquesta institució de la quarta marital, suprimir la menció «de via marital» com a causa de pèrdua del dret. De fet, el que s'ha produït, en aquest cas, per part del text del Dictamen de la Comissió és, simplement, canviar l'antiga expressió de «vida llicenciosa» per «vida marital». Ara bé, com que

aquest és un tema que s'ha debatut ja, i, tot i que no hi hauria motiu per no seguir mantenint la necessitat de suprimir aquestes expressions, per a l'agilitat del debat i en atenció que la intenció del vot ha estat clara quant al concepte que, per tant, es tradueixi en els projectes sobre totes les institucions semblants, nosaltres retirem aquest vot particular.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Per a la defensa del vot particular 39 té la paraula el Diputat senyor Valentín.

El Sr. VALENTÍN-FERNÁNDEZ: Retiremos por las mismas razones este voto particular, señor Presidente.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies. Retirats els vots particulars, podem passar, doncs, directament, a la votació del Dictamen, article 22.

Les senyores i els senyors Diputats que estiguin d'acord amb el Dictamen, que es posin drets.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Les senyores i els senyors Diputats que s'abstenen?

L'article 22 del Dictamen ha quedat aprovat per 53 vots a favor, cap en contra i 31 abstencions.

Passem ara a la institució dels fideïcomisos substitucions fideïcomissàries. L'article 24 del Dictamen.

A aquest article 24 hi ha el vot particular número 40, del Grup parlamentari del Partit Socialista Unificat, i el vot particular número 41, del Grup Socialista, que no coincideixen exactament en el seu redactat.

Primerament, doncs, per a la defensa del vot particular número 40 té la paraula el Diputat senyor Valentín.

El Sr. VALENTÍN-FERNÁNDEZ: Señor Presidente, señoras y señores Diputados, y para defender el voto particular 40, un voto particular importante, es un voto particular —como luego veremos— que se refiere a una institución y una concepción de los mecanismos de funcionamiento y distribución que ha dividido profundamente a la Ponencia y a la Comisión a la hora de elaborar esta Proposición de Ley.

Este voto particular tiene una primera parte, que este Diputado considera que está decaída, en la medida que es una referencia al rector como posible autorizante del otorgamiento de una institución fideicomisaria, y por tanto no me referiré a él, puesto que ésta es una cuestión que ya está debatida y decidida por esta Cámara. En cambio, sí que me referiré, naturalmente, puesto que esto es el núcleo del voto particular, a su segunda parte, que hace referencia a diversos artículos de la Compilación y de la Proposición de Ley, es decir, a los artículos 170, 174, 176, 177 y 179, todos ellos de la Compilación y todos ellos de la Proposición de Ley que estamos debatiendo. En estos artículos se hace referencia a una institución hereditaria, los fideicomisos, y dentro de ellos, fundamentalmente, a una de sus modalidades, a la asociación fideicomisaria, que tal como se define en el párrafo segundo del artículo 163 de la Compilación y también de la Proposición de Ley, puesto que este artículo no ha tenido modificación en este sentido, dice que adquirirá la herencia o el legado el fiduciario, con el gravamen de que finalizado el término o cumplida la condición haga tránsito al fideicomisario de la totalidad o la cuota fideicomitida de la herencia o del legado —artículo 163, párrafo segundo de la Compilación y de la Proposición de Ley.

Los fideicomisos de substitución, substitución fideicomisaria —los fideicomisos puros quizá tienen menos relevancia a

los efectos de este debate—, han cumplido y siguen cumpliendo en determinados sectores territoriales de Cataluña, una función muy definida en el contexto de nuestro derecho sucesorio, cual es la de vincular temporalmente los bienes de una familia, evitando que la herencia del testador vaya a parar a personas extrañas a la descendencia, en tanto existan tales descendientes, tal como ha dicho el Ilustre maestro Roca-Sastre al definir esta institución, al referirse a ella. Estas funciones, al compás del cambio de la estructura económica de Cataluña, pasando de una estructura predominantemente agraria a una estructura predominantemente industrial, ha supuesto una regresión evidentísima de la vigencia y de la utilización de esta institución de la substitución fideicomisaria. Es cierto que esta regresión de la utilización de la institución no es pareja en toda Cataluña, en la medida en que en las zonas rurales la substitución fideicomisaria es algo que se sigue utilizando, esto es cierto, aunque en la globalidad de la institución hay una regresión evidente. Nosotros no vamos a entrar ahora en cuantificar esta regresión, en el sentido de tratar de deducir de esta cuantificación una propuesta de supresión de la propia institución —en todo caso esto será una cosa que tendrá que considerarse, en su caso, en la próxima legislatura a la hora de elaborar, abordar la segunda fase de la reforma de la Compilación del Derecho Civil de Cataluña.

Pero la cuestión que ha dividido a la Ponencia redactora de la reforma que substanciamos, y después, posteriormente, al debate en Comisión, ha sido la siguiente: bien el opinar que la exclusión —esto fue la postura mayoritaria en el Dictamen— o la no exclusión —que ha sido la postura minoritaria, representada por los Grupos parlamentarios Socialista y del PSU— de los hijos descendientes no matrimoniales, de los planteamientos y de las previsiones contenidos en los artículos anteriormente citados. Nuestra postura, sistemáticamente sostenida, ha sido la de propugnar la inclusión de los hijos no matrimoniales en los mecanismos del fideicomiso, y ello por dos razones que, sintéticamente, pueden anunciarse así: primera razón, una contradicción flagrante con el principio constitucional de la no discriminación por razón de filiación o de nacimiento, contenida en el tantas veces citado artículo 14 de la Constitución, y segundo, otra razón, que no se desvirtúa, en nuestra opinión, la institución, toda vez que la desviación del caudal hereditario hacia personas extrañas a la familia no se produce por el hecho de que puedan ir a descendientes no matrimoniales, a no ser, claro está, que se considere —como parece hacerlo así el texto de la Proposición, y al cual nosotros nos oponemos— que no hay más familia que la que deriva estrictamente del hecho jurídico del matrimonio. El texto de la Proposición ha creído, a nuestro juicio erróneamente, que cambiando la dicción «legítimos» por «matrimoniales» el problema quedaba solventado, y no es así, porque se han cambiado las palabras pero no su significado. Hay una clase de hijos, que antes se llamaban ilegítimos o naturales, y ahora no matrimoniales, que siguen excluidos, se llamen o no se llamen matrimoniales, o se utilice o no se utilice una terminología, lo importante es el significado, no las palabras que se empleen.

Si vamos al examen concreto de las menciones que nosotros postulamos suprimir, en los diferentes artículos de la Compilación afectados por el voto particular, y afectados por la reforma que ha tenido lugar en la Proposición de Ley, tenemos en

primer lugar el artículo 170, en donde se dice que «impuesta expresa o tácitamente al hijo o descendiente del fideicomitente substitución fideicomisaria a favor de persona que no reúna dicha condición, se presumirá por conjetura de piedad que el fideicomiso dispuesto bajo la condición de morir el fiduciario sin dejar hijos» — *sine liberis decesserit*, en la expresión latina— «o descendientes matrimoniales. Esta norma sólo se aplicará si el fiduciario carece de descendencia matrimonial al tiempo de disponerse el fideicomiso, o si, en caso de tenerla, el fideicomitente ignoraba su existencia». Esta es la modificación que nosotros proponemos, la supresión de estas menciones matrimoniales, que son —insistimos— simplemente equivalentes a la antigua mención de legítimos.

El artículo 174 dice que «únicamente serán considerados hijos puestos en condición» —es decir, aquellos que determinan el incumplimiento de la condición de que el fiduciario no deje hijos y, por tanto, la inoperancia del fideicomiso— «los matrimoniales». Nosotros postulamos, igualmente, la mención de «matrimoniales», y lo dejamos simplemente en hijos, sin mencionar su condición jurídica.

En el artículo 176, cuando se dice que «cuando sean diversos los hijos puestos en condición que resulten llamados como fideicomisarios para después de su padre o como substitutos vulgares en defecto de éste, entrarán en el fideicomiso en partes iguales y los descendientes matrimoniales», es decir, otra vez la mención en la que se substituye simplemente la expresión «legítimos» por la expresión «matrimoniales».

Artículo 177: «en las donaciones fideicomisarias impuestas al fiduciario a favor de sus hijos o a los hijos de éstos, y así sucesivamente, en línea recta descendente, esa norma los designa por sus nombres o por alguna otra circunstancia que los individualice, los citados hijos y descendientes matrimoniales entrarán en el fideicomiso respecto a aquello que a su padre le hubiese correspondido por orden de proximidad de grado», etcétera, etcétera. No hago mención del resto del artículo porque en realidad no tiene importancia su contenido sino la mención de «matrimoniales», la referencia a una condición jurídica determinada de los hijos.

Y el artículo 179, cuando dice que «el heredero o legatario al que sea impuesta la carga de conservar los bienes dentro de la familia, puede elegir libremente fideicomisario al pariente o parientes suyos que tengan la condición de matrimoniales». Otra vez la mención de «matrimoniales», en la que, insisto, no se ha hecho más que hacer de substituyente de la expresión de «legítimos».

Nosotros pensamos que todas estas menciones —ya lo he dicho al principio— contienen un propósito, en realidad yo creo que clarísimo, de reducir la reforma a un simple cambio de nombres, pero dejándola exactamente en su contenido, estableciendo una discriminación, una diferencia entre los hijos matrimoniales y los hijos no matrimoniales, que antes se llamaban «legítimos» —esto se ha quitado porque la mención «legítima» ya no era correspondiente formalmente con la Constitución, pero el fondo de la cuestión sobrevive.

Es un tema evidentemente ideológico, en donde las relaciones jurídicas son difíciles de emplear —como he dicho anteriormente refiriéndome a otro punto de este debate. Pero como también he dicho en ocasiones anteriores no resisto la tentación de leer algunos argumentos de autoridad, extraídos de la do-

cumentación transmitida a la Ponencia por el Departamento de Justicia, para que le sirviera de material de trabajo en su labor de elaboración de la Proposición. Así, por ejemplo, en el Dictamen de la Comisión Jurídica Asesora se dice que al mencionar diversos artículos de los fideicomisos, de los que debe suprimirse la palabra «legítimos» referida a los hijos, dice literalmente la Comisión Jurídica Asesora: «el artículo 174» —y lo digo entrecomilladamente, porque es textual lo que dice la Comisión Jurídica Asesora— «referente a la institución fideicomisaria *sine liberis decesserit*, el último párrafo del cual ha de suprimirse». Así se dice contundentemente, y postula la misma supresión en los artículos 176, 177 y 179. En todos los casos sin proponer una substitución alternativa, lisa y llanamente la supresión, tal como proponemos nosotros.

En el mismo sentido, la Audiencia Territorial de Barcelona dice, por ejemplo, respecto del artículo 170, referido a la conjetura de piedad: «al suprimir ahora tal referencia —a «legítimos», porque entonces estaba trabajando la Audiencia Territorial en su dictamen sobre la redacción antigua de la Compilación— basta con que el fiduciario tenga el hijo matrimonial o no para que pueda aplicarse la norma», dice la Audiencia Territorial. Y el artículo 174, continua diciendo la Audiencia Territorial de Barcelona —que se refiere, como recuerdan las señoras y señores Diputados, a los hijos puestos en condición—, dice la Audiencia Territorial: «se suprime totalmente el último párrafo». Y en el comentario que la Audiencia Territorial hace a esta propuesta de supresión, se dice textualmente: «suprimiendo este último párrafo, la referencia a los hijos implica la inclusión de todos ellos, pues la norma, la normativa constitucional substituye de esta manera la interpretación tradicional». Palabras textuales de la Audiencia Territorial de Barcelona.

Al artículo 176, que también es objeto del debate de este voto particular, idéntico criterio al nuestro, y dice en el comentario: «suprimiendo la referencia “legítimos” con la palabra “hijos” o “descendientes”, simplemente se incluyen los matrimoniales y los extramatrimoniales». Artículo 177, idéntico razonamiento al nuestro. Artículo 179, también idéntico razonamiento, y se dice textualmente en el comentario: «tras la normativa constitucional, esta familia no puede quedar concretada a la legítima sino a toda clase de parientes, fruto de matrimonio o no» —y estoy citando palabras entrecomilladas textuales, literales, del Informe de la Audiencia Territorial de Barcelona.

Y ésta, señoras y señores Diputados, es la opinión de los tribunales, no solamente de un tribunal de la categoría de la Audiencia Territorial de Barcelona, sino que, recuerdo a las señoras y señores Diputados, una audiencia, un nivel jurisdiccional que en el futuro quizá próximo, quizá el año que viene, ha de constituir el núcleo del Tribunal Superior de Justicia de Cataluña, un tribunal superior de justicia de Cataluña que, según las previsiones estatutarias, será competente para entender de los recursos de casación que se hagan invocando derecho propio de Cataluña, y que, por tanto, de alguna manera apunta ya cual va a ser el criterio de los tribunales a la hora de plantearse casos de esta naturaleza.

Yo recuerdo que cuando se debatía en esta Cámara, hace ya bastante tiempo, la conveniencia de constituir una Comisión que redactara una proposición de ley que modificara y ajustara a la Constitución la Compilación de Derecho Civil de Cataluña,

se argumentaba por unos u otros Diputados que había que, de alguna manera, excluir la posibilidad de que ante los tribunales de justicia, si no se modificaba la Compilación, se tuviera que acudir, en casos singulares, por la vía incidental, ante el Tribunal Constitucional, a adecuar en los casos concretos la fuerza del Derecho Civil de Cataluña respecto de la Constitución, y que precisamente este, digamos en los términos menos peyorativos posibles, trance peyorativo de tener que, en cada caso concreto, pasar porque se alegue ante un tribunal la presencia de una norma anticonstitucional en el Derecho Civil de Cataluña, y que se tenga que acudir al Tribunal Constitucional para que, en cada caso concreto, ajuste el Derecho Civil de Cataluña a la Constitución española, es por lo que nosotros pensamos que sería altamente conveniente, en una institución todavía tan importante como los fideicomisos, que se atendieran las opiniones que acabamos de exponer, respecto de una institución como el fideicomiso, y que se suprimieran todas las menciones relativas a hijos matrimoniales que —insistimos, y repito una vez más— no son ni más ni menos que un cambio de palabras que no modifica el atender a la condición jurídica de los hijos a la hora de contar para las previsiones la efectividad y los mecanismos de funcionamiento de la institución de la situación fideicomisaria.

Por todas estas razones, repito, yo solicito de las señoras y señores Diputados un voto favorable a este voto particular, porque consideramos que con ello hacemos una labor realmente importante, y evitamos que, como he dicho anteriormente, en cada caso singular ante los tribunales, cuando se presenten supuestos de esta naturaleza, se tenga que acudir a la enojosa vía del Tribunal Constitucional.

Nada más, señoras y señores Diputados, muchas gracias.

El Sr. PRESIDENT: Per la defensa del vot particular número 41, té la paraula el Diputat senyor Casares.

El Sr. CASARES: Senyor President, senyores i senyors Diputats, ja m'excusaran, jo haig de dir aquí en essència que estic absolutament d'acord amb els arguments del Diputat senyor Luis Valentín, que ha defensat unes esmenes coincidents amb les del nostre Grup. Però no he pogut resistir la temptació de pujar aquí a la tribuna i fer algunes explicacions complementàries. Fer algunes explicacions per una raó que pot semblar paradoxal, i és que la intervenció del Diputat senyor Valentín m'ha semblat tan extraordinàriament erudita que he cregut necessari fer a tots vostès una reflexió, perquè sense dubtar en absolut que quan votaran, saben ja el que voten, perquè coneixen a fons el tema que estem debatent (*remor de veus*), no obstant això, no estarà de més recordar-los-ho.

Jo ara no estic en condicions d'explicar ni la conjectura de pietat, ni els fills posats en condició, ni l'herència dels fills de l'hereu fiduciari, ni dels fideicomisos necessaris, ni dels fideicomisos per a la família, no ho faré. Però no puc deixar de posar de manifest què és el que hi ha en el fons del problema que estem plantejant. Aquí es tracta d'una sèrie d'institucions del dret successori, una sèrie d'institucions que des de la Llei estan tractades de tal manera que es preveu la possibilitat que el testador, a l'hora de fer testament, o de fer un heretament en uns capítols matrimoniales, no hagi detallat prou quina és la seva voluntat; és a dir, hagi deixat algunes qüestions en l'aire, la seva voluntat no està prou clarament expressada. I, aleshores, la Llei ha presumit sempre quina seria la seva voluntat, i

en el moment de regular una sèrie de conseqüències d'aquests actes successoris en relació amb els fills, la llei deia: bé, si no ha quedat clarament explicitada aquesta voluntat, des de la Llei diem, miri, vostè el que ha fet és pensar que, en aquests casos, les conseqüències es produïrien sempre que hi hagués o no hi hagués fills legítims. Aquesta és la voluntat de la Llei, perquè se suposava que aquesta era la voluntat del testador. És a dir, des de la Llei se subrogava en la presumpta voluntat del testador. Aquest és el problema. Aleshores, aquest problema, centrat d'aquesta manera, ens posava sobre l'evidència que estàvem discriminant els fills: si eren fills legítims es produïen determinades conseqüències; si no ho eren, unes altres, evidentment desfavorables per a aquells que no eren fills legítims. I què fa el text del Dictamen? Doncs incorre en això que n'hem dit una trampa semàntica, i això és el que produeix, realment, estupefacció, que s'hagi fet tan tranquil·lament així, que s'hagi agafat una peça que diu: «Fills legítims» i s'hi hagi posat simplement: «Fills matrimoniales». I amb això s'hagi considerat que això era suficient per adequar-ho ja a la Constitució. Perquè, evidentment, si no hi hagués hagut aquesta necessitat, no s'hauria fet. Es tractava que es comprenia que, amb la Constitució al davant, aquell «legítims» no tenia raó de ser, és a dir, produïa conseqüències injustes. El que s'ha fet és purament i simplement això.

On és doncs, des del nostre punt de vista, l'error greu en què s'està incorrent. S'està incorrent en l'error de creure, ara, una vegada més encara, que la Llei pot pensar, pot subrogar-se en la presumpta voluntat del testador i pensar que hauria actuat d'una forma discriminada en relació amb els seus fills. I per què hem de pensar que una persona vol discriminar entre els seus fills? Pensem, justament al contrari! Pensem amb la Constitució a la mà, que una persona que no ho ha dit explícitament no ha volgut discriminar. Perquè, escoltin, queda molt clara una cosa: que l'autonomia de la voluntat es respecta. De tal manera que si algú vol fer aquesta discriminació, la Llei no li ho prohibeix. Això que consti, que quedi molt clar. Ara, des del moment que des de la Llei fem aquesta discriminació en nom d'un testador estem incorrent en inconstitucionalitat, perquè la norma constitucional és ben clara. No hi ha absolutament cap possibilitat de fer distinció entre fills per raó de la seva condició, des de la Llei, ho repeteixo. L'interessat que faci el que vulgui. Des de la Llei això no es pot fer. I això és el que estem fent aquí, i això, senyores i senyors Diputats, jo em penso que és un cas claríssim, flagrant, d'inconstitucionalitat. És probablement un dels més greus que s'han produït en l'estudi, en el debat i en la resolució d'aquests problemes. Per això, nosaltres mantenim aquest vot, per això el defensem i per això cridem l'atenció de tots vostès en el moment de saber i decidir què és el que voten.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Per al torn en contra, té la paraula el Diputat senyor Albiol.

El Sr. ALBIOL: Senyor President, senyores i senyors Diputats, quant a la supressió de les paraules «o rector» que es dedueix de l'article 164 de la Compilació, i a la qual fa una referència expressa al vot particular número 40, al començament, per coherència hem de dir que ho votarem en el mateix sentit que ja ho hem fet abans, és a dir, en contra.

Ara bé, quant al contingut pròpiament dit dels dos vots parti-

culars, d'altra banda coincidents, pròpiament que demanen que en relació amb els articles 170, 174, 176, 177 i 179 de la Compilació, que regulen entre molts d'altres les substitucions fideïcomissàries de caràcter familiar, se suprimeixin les referències que es fan als descendents matrimonials. Pensem que és certament en aquest punt on es produeix un real enfrontament, molt més que en el tema del dot.

Entre els dos principis constitucionals, el d'igualtat i el de no discriminació dels fills —article 14 de la Constitució—, i el de protecció jurídica de la família —article 39 de la Constitució—, creiem que s'ha de resoldre aquí aquest enfrontament i que cal fer-ho tècnicament, ja que, com consta a tots els membres d'aquesta Cambra, el Consell Consultiu ha dictaminat en el sentit que el text del Dictamen és perfectament constitucional.

Tenint en compte el caràcter familiar estricte d'aquestes substitucions fideïcomissàries, fonamentalment en la *sine liberis decesserit* (*remor de veus*), són aquestes unes institucions privades, totalment legals i constitucionals, sense cap manca, si es respecten les legítimes forçoses de tots els descendents, sense cap discriminació, la finalitat de les quals és mantenir el patrimoni dins la pròpia família. D'altra banda, la immensa majoria dels testadors que ordenen aquestes substitucions tenen ben present el seu caràcter familiar estricte, si bé, de vegades, de forma solament implícita o instintiva. Per tant, prescindir d'aquest caràcter per al legislador seria obligar, pràcticament, molts testadors a tornar a fer testaments, si volguessin mantenir les seves disposicions, o faria ineficaços alguns testaments que no tenen clarament i expressament en compte la limitació als fills matrimonials, la qual cosa també és una constant històrica més que mil·lenària, ja que el mateix dret romà, i sobretot el dret intermedi, reconeixia legalment el caràcter familiar d'aquestes substitucions fideïcomissàries.

D'altra banda, les substitucions fideïcomissàries familiars, de tanta importància a Catalunya, creiem que s'han d'acceptar sense dogmatismes passats de moda i faltats de sentit pragmàtic, i això sense abdicar de cap principi constitucional com ja ho ha reconegut el Consell Consultiu.

Si abans en les legítimes i en la successió intestada ens hem decantat totalment cap al principi de protecció integral de tots els fills amb independència de la filiació —article 39.2 de la Constitució, reconeixent a tots els descendents matrimonials i no matrimonials els mateixos drets—, ara, en les substitucions fideïcomissàries familiars, especialment i bàsicament en la *sine liberis decesserit*, ens decanem cap al principi constitucional de protecció a la família, article 39.1 de la Constitució.

Pensem que això no és incoherència, sinó discerniment davant de situacions de fet i de dret diferents, i que, per tant, no poden rebre un tractament uniforme; això sens perjudici de distingir quan calgui entre les substitucions fideïcomissàries familiars estrictes i amples, ja que aquestes últimes permeten de vegades un diferent tractament.

D'altra banda, no és vàlid en aquestes substitucions, sobretot com anem dient en les substitucions fideïcomissàries familiars, *sine liberis decesserit*, que són les més normals i conegudes a Catalunya —avui gairebé les úniques practicades—, que la llei, prescindint d'aquest caràcter, doni, a efectes d'impulsar la formació i desenvolupament d'una consciència col·lectiva més ampla i humana, un tractament absolutament igual a tots els descendents i, fins i tot, als no matrimonials. Aquí, fer això re-

sultaria certament destructiu, perquè equivaldria a l'anorreament sistemàtic, per les normes legals interpretatives, d'aquesta institució i, per tant, essent aquesta i responent a finalitats socialment acceptables, no és lògic ni encertat provocar, encara que sigui amb bona intenció, la seva fatal i lenta desaparició.

En mantenir la nostra tesi, evidentment contrària als vots particulars sostinguts pel Grup comunista i socialista, no creiem tampoc que es trenqui el principi general que presideix aquesta primera reforma d'equiparar legalment els fills matrimonials i els no matrimonials, perquè en relació amb aquestes crides, com a hereus fideïcomissaris, el dret a l'herència no prové de la llei, sinó de la voluntat del causant, al qual no s'imposa el deure d'equiparar tots els fills. I, per altra part, sempre resta la possibilitat d'estendre aquestes crides com a hereus fideïcomissaris als fills no matrimonials, si així es desprèn de la voluntat, encara que sigui tàcita, del causant de la successió. Breument, ens referirem ara a cada un dels articles als quals es cita.

L'article 170 es refereix al supòsit que fou contemplat en el dret romà per la Constitució *cum abus*. En virtut d'aquesta, quan l'avi o el pare, com a fideïcomitent, imposava al seu descendent una substitució fideïcomissària a favor d'una persona que no era fill o descendent, aleshores s'entenia, per conjectura de pietat, si el fill gravat fiduciari tenia després descendents, que el fideïcomís establert no tenia efectivitat i, per tant, el fill gravat o fiduciari restava desgravat o lliure de fideïcomís. Es tracta realment d'un supòsit molt especial i no freqüent a la pràctica. Respon a la finalitat fonamental en el dret romà i en el dret català que el patrimoni familiar es mantingui tot el possible dins la família, i per això mateix s'establia aquesta conjectura. S'entenia que el fill gravat, a favor d'un no descendent, si posteriorment tingués descendents i quedés desgravat disposaria voluntàriament de l'herència a favor dels fills, que és el fet més normal i freqüent. El supòsit contemplat per l'article 170 és l'existència de descendència legítima o matrimonial del fill fiduciari.

L'article 174 es refereix a les diferents modalitats de la substitució fideïcomissària condicional *sine liberis decesserit*, disposa clarament que únicament els fills que poden actuar com a condició són els matrimonials. Per tant, normalment, ni els fills extramatrimonials o naturals, en la terminologia anterior, ni menys els fills adoptius de l'hereu fiduciari poden actuar com a elements de fet de la condició. El caràcter ordinàriament familiar en sentit estricte de la majoria de les substitucions fideïcomissàries condicionals, *sine liberis decesserit*, expliquen l'exclusió dels fills no matrimonials i, especialment, la dels fills adoptius, ja que si aquests s'admetessin com a tals, la condició restaria en mans o sotmesa a la voluntat de l'hereu fiduciari, sobre el qual s'imposa precisament el compliment o l'incompliment de la condició.

Quasi el mateix succeiria si la condició pogués complir-se mitjançant un fill extramatrimonial. El fiduciari, gravat, podria intentar alliberar-se de la càrrega engendrant un fill extramatrimonial i, si no ho assolís, podria formalitzar un reconeixement en connivència amb una altra persona. Per tant, resultaria difícil provar que realment no estan units per una relació de filiació i almenys caldria seguir tot un procés per poder intentar destruir les filiacions fraudulentament.

De tota manera, impulsats per la llei, ens trobaríem dintre d'una situació contrària a la voluntat del testador. Ja el dret romà va establir la regla que la condició no es pot complir mitjançant l'adopció, el fideicomís deixat a càrrec del fill, per si algun d'ells morís sense fills, no s'extingeix —es diu en el Digest— en l'adopció.

La doctrina sobre la utilització fraudulenta de l'adopció fou elaborada sobretot en el dret intermedi, en el qual es va formular la regla que l'adoptat no succeeix en els fideïcomissos. Ara bé, ni l'adopció es fa sempre necessàriament en frau de fideicomís ni deixen d'existir de vegades circumstàncies objectives que poden excloure el frau. El principi general és sempre, en aquesta matèria, donar preferència a la voluntat del testador. Si la voluntat és expressa, naturalment no hi ha cap problema. Tampoc si és tàcita, ja que aquesta, per definició, és una voluntat que, efectivament, existeix. El problema es dona quan hi ha una llacuna, ja que aquesta no es pot omplir per una voluntat únicament presumpte o possible. Aquesta no es pot considerar pròpiament la voluntat del testador. D'aquí que calguin normes integradores d'aquesta voluntat incompleta, com la de l'article 174, paràgraf cinquè, de la Compilació, que, si més no, resulten a través del temps cristallitzacions del que es consideren efectes normals o naturals d'una institució, els quals són de vegades només pressentits en les paraules del testador, i, per tant, si no existissin aquelles normes de dret supletori, integradores de la voluntat possible del testador, hauria de prevaldre una interpretació literal i estricta del testament. D'aquí que cal mantenir, doncs, l'esmentat paràgraf cinquè de l'article 174.

Els articles 176 i 177 es refereixen a supòsits de substitucions fideicomissàries *cum liberis decesserit*, que no són freqüents en relació amb les contemplades a l'article 174. En aquests dos articles són cridats els fills i descendents del fiduciari, i les regles que contenen són solament supletòries, ja que només són aplicables si el testador no ha disposat altra cosa. En la Proposició de Llei aquests articles fan referència al caràcter matrimonial dels fills i descendents per poder ser fideicomissaris. Aquest criteri es manté, ja que aquestes substitucions es poden i se solen combinar amb la substitució alternativa *si sine liberis*

decesserit.

Per últim, dins d'aquest grup ens referirem a l'article 179, el qual contempla els supòsits que a l'hereu o a l'heretari se li imposi la càrrega de conservar els béns dintre de la família, i per complir-la podrà elegir lliurement com a fideicomissaris el parent o parents seus matrimonials, de conformitat amb la nova expressió —abans es deia «parents legítims»—, fins al quart grau de consanguinitat civil. Totes les normes d'aquest article també són supletòries de la voluntat sobirana o preferent del testador fideicomitent. Aquest podrà o no excloure els parents no matrimonials.

És, doncs, per totes aquestes raons, que votarem en contra dels dos vots particulars presentats pel Grup comunista i pel Grup Socialista.

Moltes gràcies, senyor President; moltes gràcies, senyores i senyors Diputats.

El Sr. PRESIDENT: Tenint en compte que els dos vots particulars esdevenen idèntics, havent decaigut el que feia referència a l'article 164 de la Compilació en el vot particular 40, passem, doncs, a votació els vots particulars 40 i 41.

Les senyores i els senyors Diputats que estiguin d'acord amb els vots particulars, que es posin drets.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Les senyores i els senyors Diputats que s'abstenen?

Els vots particulars han estat rebutjats per 25 vots a favor, 47 en contra i 1 abstenció.

Passem ara a votació el Dictamen, article 24.

Les senyores i els senyors Diputats que estiguin a favor del Dictamen, que es posin drets.

Les senyores i els senyors Diputats que hi estan en contra?

Les senyores i els senyors Diputats que s'abstenen?

El text del Dictamen, article 24, ha estat aprovat per 47 vots a favor, 25 en contra i 1 abstenció.

Senyores i senyors Diputats, tenint en compte que falten ja només cinc minuts per dos quarts de deu i que hauríem d'acabar molt molt tard per acabar amb aquest punt de l'ordre del dia, suspendrem la sessió fins demà al matí a les deu.

Se suspèn la sessió.

(És un quart i mig de deu del vespre.)

AVÍS ALS SUBSCRIPTORS

TAPES I REL·LIGADURA DE LES COL·LECCIONS DEL BUTLLETÍ OFICIAL DEL PARLAMENT DE CATALUNYA DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA CORRESPONENTS ALS ANYS 1980, 1981, 1982 i 1983

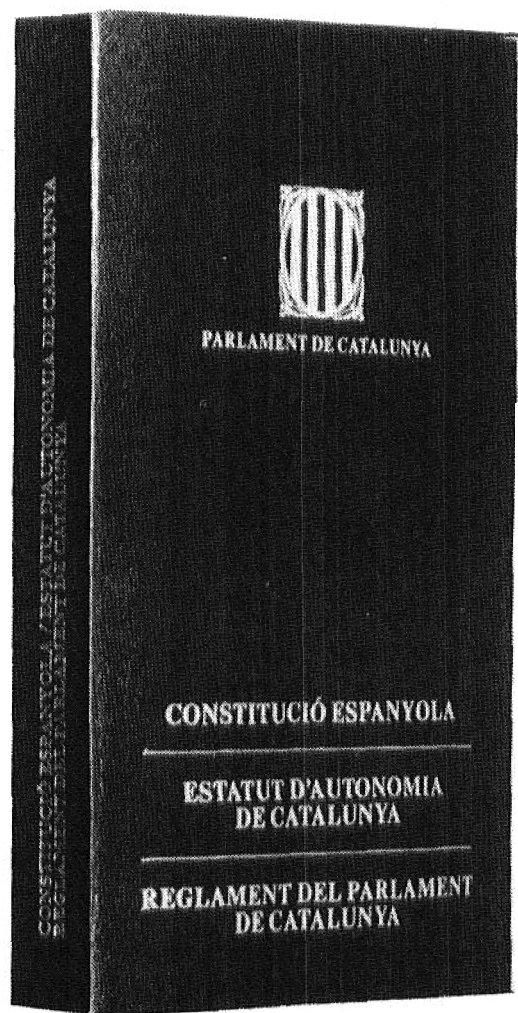
Es fa avinent als Srs. subscriptors de les publicacions oficials del Parlament que poden adquirir les tapes per a relligar les col·leccions corresponents a l'any 1983, i també les del 1980, 1981 i 1982 al preu de 300,- pessetes cadascuna.

Així mateix, el Servei de Publicacions del Parlament es farà càrrec de la relligadura de les col·leccions que se li confïin, al preu de 500,- pessetes cada volum.

Les tapes són folrades en guàflex i estampades en or al pla i al llom.

La relligadura és cosida en fil, amb llom rodó i capçades.

Les col·leccions completes per a la relligadura poden ésser dipositades al magatzem de distribució del Servei de Publicacions, al Palau del Parlament, de 9 a 14 i de 16 a 19 hores, de dilluns a divendres.

Publicacions del Parlament de Catalunya

CONSTITUCIÓ ESPANYOLA

**ESTATUT D'AUTONOMIA DE
CATALUNYA**

**REGLAMENT DEL
PARLAMENT DE
CATALUNYA**

Edició dels textos oficials, amb índexs temàtics i sistemàtics, preparada pels lletrats del Parlament de Catalunya.

Format 88 x 152 mm.

Preu de venda: 600 pessetes.

Comandes: Publicacions del Parlament, Palau del Parlament, Parc de la Ciutadella, Barcelona -3.

CONDICIONS PER A LA SUBSCRIPCIÓ

- 1.— La subscripció és anual, per anys naturals. El període de subscripció fineix, doncs, el 31 de desembre de cada any. Les altes produïdes durant el curs de l'any es comptaran, als efectes de cobrament, des de la primera setmana de cada trimestre natural, sigui quina sigui la data de subscripció dins aquest trimestre.
- 2.— La tramesa regular dels exemplars de subscripció començarà en rebre's l'import corresponent i la butlleta de subscripció degudament emplenada.
- 3.— El subscriptor que no renovi la subscripció abans del venciment serà donat de baixa; tan bon punt es rebrà l'import de la renovació es reprendrà la tramesa del Diari, però sense dret als exemplars no rebuts.
- 4.— L'Administració del Diari pot modificar en qualsevol moment el preu de subscripció, el qual tindrà efectes, per als subscriptors ja donats d'alta, a partir de la primera renovació de subscripció.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom

carrer núm.

telèfon població

districte postal

☐ DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

desitja subscriure's a

☐ DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA i al
BUTLLETÍ OFICIAL DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

(subscripció conjunta)

d'acord amb les condicions impreses adjuntes, a partir del dia de de

fins al 31 de desembre de 198

Amb aquesta finalitat, i amb data de de 198 envia

per (gir / taló al portador) núm. la quantitat de pessetes

..... de de 198

Signatura

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA, Palau del Parlament,
Parc de la Ciutadella, Barcelona-3